יום ה', כ"ו באלול תשמ"ח, 8 בספטמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13747 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

שוחרר סא"ל דיל מ"פרשת הפטורים" — סניגורו: נעשה לו עוול

זהבה מויס

סגן אלוף יורם דיל, שנעצר בתחילת השבוע כחשוד במעורבות בפרשת ההשתמטויות משרות חובה ומילואים בצה"ל, שוחרר אתמול ע"י חוקריו, כך מסר אמש סניגורו עורך דין ששי גז. לדברי הסניגור התרעם סגן־אלוף דיל על מעצרו וטוען כי נעשה לו עוול. עוד אמר הסניגור כי בכוונתו של סא"ל דיל להתייצב היום לעבודתו בצבא ולהמשיך שרותו כרגיל.

כזכור, נעצרו עם חשיפת הפרשה שמונה אנשי צבא בהוראת קצין שיפוט. סא"ל דיל היה אחד משני סגני האלופים ששמם פורסם כקשורים לפרשה. קצינים במשטרה מסרו אתמול כי צפויים מעצרים נוספים בפרשה, אך הדגישו כי אין אישי ציבור בין החשודים.

כעס בליכוד על הזמנת ריגן לשרי־החוץ של ישראל ומצרים

בהודעה האמריקנית נאמר כי הפיסגה זוטא, ב־26 בספטמבר, בסמוך לפסק הבוררות על טאבה, "נועדה לדון בדרכים להחייאת התהליך המדיני" ● דוד לוי: פרס אירגן לעצמו פיסגה מאחורי גבו של שמיר לקראת הבחירות ● פרס: שמעתי על כך ברדיו – אבל אין סיבה לעצור תהליך השלום בגלל הבחירות ● מרפי לישראל: הכוח אינו תשובה, ההפחדה אינה תשובה, הגירושים אינם תשובה

מוטי בסוק, דליה שחורי (ארה"ב), עזרא אבירן

נשיא ארה"ב רונלנד רייגן זימן פיסגת זוטא בארה"ב, ל־26 בחודש, בהשתתפותו ובהשתתפות שרי־החוץ של ארה"ב, מצרים וישראל. הליכוד טען אתמול בכעס, כי שמעון פרס אירגן את הפיסגה מאחורי גבו של שמיר, כחלק מתעמולת הבחירות של המערך.

בהזמנת ארה"ב נאמר כי הפגישה תוגדר "פורום לחשיבה על דרכים להחייאת התהליך המדיני". הוסבר כי למרות הבחירות בארה"ב ובישראל, שתי המדינות וכן מצרים, אינן יכולות להרשות לעצמן קפאון בתהליך השלום.

סמוך לבוררות על טאבה

שמעון פרס יוצא ב־22.9.88 לניו־יורק לעצרת האו"ם והוא ישהה בה

(סוף בעמוד 4)

נמשך מצור צה"ל על קלקיליה

המתנחלים: הפעולה בזכותנו – יש פתרון צבאי ● כרוז התנועה האיסלמית "חמאס" קורא ליום שביתה לציון הטבח ביהודים באל־מדינה בראשית האיסלם ● על פי כרוזי אש"ף צפוייה שביתה היום ומחר ● 3 פצועים בשכם ● בקבוקי תבערה ואבנים על שלושה כלי רכב אמש

עוד עצורים — 2 תושבי קלקיליה מובלים קשורי עיניים (צילום: אי.פי)

מנחם ענברי, טוביה בסקינד, עתי"ם, איי.פי

כוחות צה"ל ממשיכים זה היום השני ברציפות בפעולת חסרת תקדים בתחומי העיירה קלקיליה. כוחות גדולים של שריון, חיל רגלים והנדסה, סורקים את העיר, ועד אתמול בשעות הבוקר נעצרו למעלה מ־150 תושבים.

צה"ל הפך את גן החיות בעיירה לבסיס צבאי, והליקופטרים חגו אתמול מעל חורשות זיתים בעיירה, בחיפושים אחר מקומות מיסתור לזורקי אבנים. הפעולה מתבצעת עד כה ללא נפגעים. העיר נתונה עדיין בעוצר, והאזור הוכרז שטח צבאי סגור.

הפעילו לחץ על הממשלה

לדברי המתיישבים בגדה, פעולת צה"ל נובעת מלחץ שהפעילו על הממשלה, ופגישתם בסוף השבוע עם האלוף מיצנע השפיעה גם כן על ההחלטה לפעול בקלקיליה. רון נחמן, ראש מועצת אריאל, בירך על פעולת צה"ל, ואמר כי העובדה שצה"ל פועל עתה נגד מאות אנשים על סמך מידע מודיעיני, מוכיחה שיש פיתרון צבאי ומשטרתי לאינתיפאדה, ושוללת את טענתו של רבין כאילו הפיתרון הוא מדיני

(המשך בעמוד 4)

המסובסדים יתייקרו כנראה עוד לפני הבחירות; גברה הציפייה לפיחות

מדובר בהעלאה של 10־12 אחוזים במחירי החלב, התחבורה הציבורית, המים ומוצרים נוספים ● לראשונה אתמול לא אמר ניסים כי לא יהיה פיחות ● עליות שערים בבורסה

כתבנו הכלכלי בירושלים

מחירי המוצרים המסובסדים יעלו קרוב לוודאי עוד לפני הבחירות. המדובר בהעלאה של 10־12 אחוזים במחירי מוצרי החלב, התחבורה הציבורית והמים, ואולי גם בהעלאה נמוכה יותר של המוצרים המסובסדים האחרים.

אתמול, בעקבות פרסום ידיעות כדבר מגמה במשרד האוצר לבצע מהלכים כלכליים בעתיד הקרוב ביותר, עוד לפני הבחירות, התעוררה לראשונה מזה זמן, פעילות ערה שלוותה בעליות שערים, בבורסה. כן נרשמה עלייה של ממש בשערי המטבעות בשוק השחור.

הדולר השחור — 1.82 ש"ח

שער הדולר השחור עלה ב־3 אג' ל־1.82 ש"ח. המרק השחור עלה מ־95 ל־97 אג' והליש"ט עלתה ב־5 אג' ל־3.10 ש"ח. הפעילות הערה בבורסה הוסברה בציפיות לבצוע פיחות קרוב בשער השקל, שיעודד משקיעים במטבע זר לחזור לבורסה, מה גם שצעד של פיחות עתיד לאושש במידה רבה את התעשיות והיצואנים במשק.

נימה שונה בפי ניסים

בסיור שערך אתמול בשוק מחנה יהודה בירושלים, התבקש שר־האוצר, להתייחס לידיעות בדבר נקיטה בצעדים כלכליים עוד בטרם הבחירות. בניגוד לתשובותיו

(המשך בעמוד 2)

"ירידת הריבית איננה מספקת"

כתבנו הכלכלי בירושלים

נגיד בנק ישראל הפרופ' מיכאל ברונו אמר אמש, כי הירידה בריבית על האשראי, שעליה הודיעו בימים האחרונים חלק מהבנקים, איננה מספקת וקיים צורך בהפחתה משמעותית נוספת בריבית עכשיו. בישיבת המועצה המייעצת של בנק ישראל שכונסה אמש אמר נגיד הבנק, כי הבנק המרכזי ימשיך לפעול להפחתת הריבית, כפי שמתחייב מהאטת הפעילות הכלכלית בנושק. עוד אמר הפרופ' ברונו, כי אין עתה מקום לתוספות שכר לעובדים במערכת הבנקאות וזאת כיוון שרווחיות הבנקים בשנתיים האחרונות איננה נובעת מהתייעלות ומעליית הפריון, ומשום שבמהלך שנת 1987 כבר הועלה שכר עובדי הבנקים בשיעורים ניכרים. יו"ר המועצה המייעצת לבנק ישראל, שלמה לורנס, אמר אמש שעל הבנקים להפחית את הריבית לפחות ב־5% בממוצע.

זיווה נרצחה כיוון שסרבה להשיג אקדח לידיד ערבי

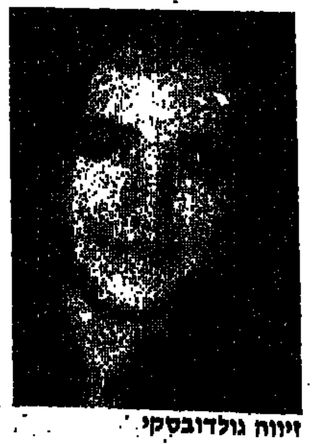

זיווה גולדובסקי

מנחם ענברי

זיווה גולדובסקי, בת 18 מחולון, נרצחה לאחר שסירבה להשיג אקדח לידיד ערבי באל־בירה ואיימה לדווח עליו למשטרה. החשדות האלה על נסיבות הרצח התבררו לאחר שהמשטרה הודיעה אתמול על פיענוח הרצח שאירע לפני שלושה שבועות. החשוד ברצח, צעיר בן 28 מאל־בירה עבריין מוכר שעסק בשוד ובסחר בסמים והחבר שסייע לו בשריפת הגופה.

(סוף בעמוד 2)

מחקר כלכלנים באוניברסיטה: חובות המושבים גדלו פי שלושה כתוצאה מהריבית

השיעורים הגבוהים לא הותאמו לירידת האינפלציה ● חיים אורון: מוכיח אשמת הממשלה

צבי טימור

מחקר שנערך במחלקה לכלכלה חקלאית של האוניברסיטה העברית מגלה כי שיעורי הריבית הגבוהים, שלא הותאמו לירידת האינפלציה, גרמו לגידול חובות המושבים ומסבירים את גידול החוב מאז מ־1982 ואילך. המחקר נערך ע"י פרופ' דן ירון ואריה וולק.

המרצים פירסמו את ממצאי המחקר בתזכיר למשרד החקלאות, כיוון שלדבריהם המצוקה הכספית של ההתיישבות מנוצלת ע"י גורמים מסויימים לניגוח המיגזר החקלאי והקואופרטיבי בכללותו. מגזר הדימוי הלא מחמיא של המושבים בעיני רבים, נחשבת המדיניות הכלכלית של ריסון האינפלציה כהצלחה גדולה, אם כי היא לא הכילה להתאים את שיעורי הריבית במשק לקצב ירידת האינפלציה, כתוצאה ענפי ייצור בפני קשיים עצומים.

תוצאה הרסנית

התוצאה של מדיניות זו היא הרסנית, נאמר במחקר. תדמית המושבים השתנתה מזו של "חלוצים בוני הארץ", ל"נשענים על קופת המדינה". לעומתם אלה שניווטו את כלכלת המדינה, ראשי האוצר והבנקים נפגעו רק חלקית.

ממצאי המחקר המתייחסים למושב "חלוץ" מוכיחה כי הריבית בו עלתה מ־10.5% אחוזים ריאלים ל־54.5 אחוזים ב־84/5 ול־26.8% ב־85/6. סיבה זו לבדה מסבירה את גידול חוב המושב מ־1.24 מיליון ש"ח ל־3.13 מיליון ש"ח ואת גידול החוב של כל יחידת משק מ־25 אלף ל־64 אלף ש"ח. במשך 4 שנים שילם המושב בממוצע ריבית

(סוף בעמוד 2)

אבו־איאד: לצאת מייד ביוזמה מדינית ● עמ' 2
התקלות באספקת חשמל יימשכו היום ● עמ' 2
חוקאקיס: לא נכיר בממשלה גולה ● עמ' 3
תורת הכספים: להדיח יו"ר בל"ל ● עמ' 3
ד"ר ביאליסטוק, עצור נוסף בפרשת הפטורים ● עמ' 4

צה"ל כבש את קלקיליה מחדש

צה"ל הצליח לכבוש את קלקיליה אחרי פעילות של כוחות צבא גדולים במשך יומיים. לפני 21 שנה ידע צה"ל לכבוש את הגדה כולה, את רצועת עזה, את מרחבי סיני ורמת הגולן במלחמה שנמשכה ששה ימים בלבד. מה גרם לכך שאחרי שנים של ישיבה בשטחים, הכוללים את קלקיליה נאלץ צה"ל לשוב ולכבוש אותה מחדש? הדבר הוא פשוט. מתברר, כי צה"ל כבש לפני 21 שנה את השטחים בלבד, אך לא הצליח לכבוש את העם המתגורר בשטחים, את העם הפלשתיני. הפעולה בקלקיליה, שהביאה שוב למעצרים המוניים, תמלא אמנם את מחנה העצירים בקציעות, ובקצב כזה של מעצרים יהיה צורך בהקמת מחנות נוספים, אבל יש בה משום אשלייה כאילו ניתן לדכא את ההתקוממות העממית בשטחים. צה"ל ממציא פטנטים שונים בהתמודדות עם מרד האבנים, ועובר משימוש בכדורי גומי לכדורים מפלסטיק, מרבה בגירושים ובמעצרים מינהליים, סוגר ארגונים ציבוריים, ועתה באה פעולת טיהור מאסיבית בקלקיליה. אחריה יבוא לישובים אחרים, אך את ההתקוממות אינו מצליח לחסל. האמת היא, ואת יודעים גם בצה"ל, שלא ניתן לדכא אותם בכוח. שכן לא מדובר בחיסול קבוצה טרוריסטית אחת או שתיים, אלא בהתמודדות של עם שלם. דרכי חביצוע של הפעולה בקלקיליה אכן מצביעים על־כך, כי לא מדובר בחיפוש אחרי מחבלים מסויימים שיש עליהם ידע ברור, כי הם האחראים לתסיסה בגדה. הצבא חולך מבית לבית ועוצר כל מי שמעורר חשד, או שבביתו נמצא סכין או כלי אחר, העלול לשמש לפגיעה בחיילים או במתנחלים. למותר לומר, כי מבצע טוטאלי כזה, המתרכז בישוב אחד ובכל האוכלוסיה, מביא בהכרח לתגברת האיבה, ובמקום לחסל את המרד עשוי לעורר מוטיבציה נוספת להמשך ההתקוממות. צה"ל יכול לטחנה מעצר ענק. המרד הזה תוח רק אם יכניס את כל אוכלוסיית השטחים הממשלה. אך גם אז יהיה חשש למרד אסירים.

הממשלה הזאת מטילה על צה"ל משימה בלתי אפשרית. הצבא, שנועד להגן על המדינה מפני צבאות זרים, ממשיך להתקוטט עם ילדים, עם סתם תושבים פלשתינים, שנשקם העיקרי הוא האבן, שמאחוריה אי־השלמה עם הכיבוש. הממשלה מנהלת את המלחמה חסרת הסיכוי ומשחררת גם בגלל העדר אומץ לפנות לדרך החסדר עם הפלשתינים, וגם תחת לחץ המתנחלים היהודים. אכן מלחמת ששת הימים עדיין לא הסתיימה, ואחרי קלקיליה צריך יהיה לשוב ולכבוש כל ישוב מחדש.

בחירות / רשימות חדשות לכנסת
קולות טובעים

רדראושה מימ"ד, מולדת, רפי סוויסה ורענן נעים: כולם מתמודדים בבחירות לכנסת הי־12 ואיש מהם לא זכה עדיין לעבור את אחוז החסימה בסקרים השונים. רשימות רבות נוספות תתמודדנה לכנסת. אך לחמש רשימות אלה חשיבות ייחודית. אלה הן הרשימות שצופים להן מספר קולות שיקרב אותן אל אחוז החסימה, ובנסיבות מסויימות כל אחת מהן יכולה לעבור אותו. אבל אם נניח שכל רשימה תקבל 15,000 קולות ותישאר בחוץ, יהיו ל־75,000 הקולות האבודים הללו משקל ומשמעות בתוצאות הבחירות. עיין ערך לובה אליאב, שבאברו 14,000, גרם לגוש השמאל לאבד למעשה שני מנדאטים ולא אחד.

על כן, השאלה המעניינת לגבי חמש רשימות אלה היא, מאין יבואו הקולות? הקולות שדראושה יצבור, יבואו כולם על חשבון גוש השמאל, והרווח מריצה ללא כניסה לכנסת של דראושה יהיה של הימין. הקולות שמימ"ד תצבור, יבואו בחלקם על־חשבון המפד"ל — והרווח הוא של גוש השמאל, ובחלקם על חשבון המערך — והרווח הוא של גוש הימין. מימ"ד, אגב, מבין החמש שצויינו, הכי קרובה לאחוז החסימה וסיכוייה לעבור אותו נראים כטובים ביותר, אם כי היא רחוקה מלהבטיח זאת.

"מולדת" גורפת קולות על חשבון התחיה, צומת כהנא והליכוד. אם לא תעבור את אחוז החסימה, יכולים בירקון 110 להודות לגנדי על עזרתו לחבריו מהפלמ"ח.

רפי סוויסה ורענן נעים, הרחוקים ביותר מאחוז החסימה המיוחל, עדיין צופים להם אלפי קולות. שניהם פורשי מפלגת העבודה, אך שניהם מתבססים על קולות שיבואו מהמאגר הקלאסי של הליכוד. לכן, אין סיבה שמפלגת העבודה תהיה מודאגת מריצתם של שני ממורמריה.

הסיכום, פיפטי־פיפטי. הרשימות הזעירות יזיקו לגושי השמאל והימין במידה כמעט שווה. גוש השמאל ייפגע מעט יותר.

יורם נר

בשטח / מופע בחירות
ליל לשונות ארוכות

"נקדי, מה אמרת לה באוזן"? שאל דן מרגלית שהנחה את העמות בין ביבי נתניהו לאפרים סנה בתיאטרון בית לסין. נקדי הוא שלמה נקדימון וזו שבאוזנה נלחש הסוד היא לאה רבין שישבה לצדו, בין עדית זרטל ועמנואל בר־קדמא. ההתחככות היתה מושלמת בין כל היפים והיפות שמלאו את האולם.

ביבי נתניהו. הגיע עם פמלייה

ביני ובין אמנון אברמוביץ יושב גברתן מזיע, סמוק לחיים שהעימות הוא בדמו. מחלק ציונים, צועק קריאות ביניים היסטריות ופוקד על סנה "רד מהבמה, אש"ף, אתה אש"ף. מה היה בסזון?" הוא שואל את סנה. ואלי הוא פונה בהיסטריה וכודאי לא ידע שאני מ"על המשמר"), "כבר הייתי בויכוח כזה בין סנה ויהושע שגיא. אני אומר לך שיהושע שגיא אכל אותו בלי מלח, עשה ממנו קציצות, מה הוא חושב את עצמו הסנה הזה? אנחנו עוד נראה להם", הוא מבטיח.

ביבי, מכופתר משהו, חגיגי, שרמנטי, בא עם החמ"ל, כל עוזריו נראו בקהל, והוא הגיע מצויד בגרפים המתארים מצב דמוגרפי, וטנה לעומתו פחות בוטח בעצמו, אך במשך הדיון מצליח אף הוא לחמם את האווירה, כשהוא משווה בין האצ"ל ואש"ף, כשהוא מגלה שהרגיז חלק מהקהל באולם, הוא מיד מבקש להתנצל. סמוק הלחיים ההיסטרי צועק לעבר סנה "זה הבית שלכם בית לסין, המשחק מכור פה" וסנה עונה: "אם זה הבית שלנו, אתה אינך מתנהג כאורח". אחרי כשעה עוברים לשלב

אפרים סנה, מתנצל, פחות בוטח

ההשמצות וכשסנה אומר: "בוגרי הרוורד לא יבואו לפזר הפגנות בביר זית", עונה לו ביבי "בוגרי הרוורד לא יבואו למקום שבו עומדים שעות בתור לקופת חולים של ההסתדרות".

המנחה הבטיח זמן מרדו בסטופר, ובקהל זעמו שמרגלית מפלה לרעה את סנה. ה"שיוויוניות" נמשכת וכשמרגלית משווה את המלך חוסיין לשר פת "כי גם פת בממשלה לא קובע כלום", הקהל זועק ומרגלית עונה "התכוונתי לשחל, זה בסדר? שניהם שרי אנרגיה".

טלי ברזילי זוננפלד

רק רקע / התאבדות מדען
על מזבח צ'רנוביל

עד היכן יכול מדען להרחיק לכת בנסיון להזהיר את החברה מפני אסון המתרגש ובא, ומאיים עליה ועל אלפים ורבבות מאנשיה? מעניין היה לדעת גם מה היה קורה אילו קם רוברט אופנהיימר ובבקשו להזהיר מפני הפצצה האטומית, היה דרך משל, מתאבד ומשאיר אחריו מכתב־צוואה המסביר את נימוקיו וחששותיו? שאלות אקדמאיות, יאמר מי שיאמר, שאין עליהן מענה.

אלא שלא כך אירע זה לא מכבר בברית המועצות, שבה התאבד מדען בנסיון נואש להזהיר מפני הישנותו של האסון שפקד את צ'רנוביל. המדען, חבר האקדמיה למדעים ואלרי לגאסוב, שיגר אל העיתון "חדשות מוסקווה" מכתב, ומיד אחר כך, באפריל, התאבד. אזהרותיו התפרסמו כעבור שלושה חודשים בערך, ולפיהן לא סולק עדיין הגורם לאסון, "ולמען האמת אי אפשר לסלקו. הגורם הוא בניה גרועה של הכור. עד היום לא מצאנו, וגם לא נמצא, שיטה מהימנה לבניתה של תחנת כוח כזאת". לא היו זה הפרסום היחיד של דברי לגאסוב אחרי התאבדותו. זמן קצר אחרי שנמסר על מותו פירסם "פראבדה" את זכרונותיו מהימים שבהם חקר את נסיבות האסון בצ'רנוביל, ותיאר אותו כ"אפותיאוזיס של הניהול הכלכלי הכושל שהיה בארצנו במשך דורות רבים".

לדבריו, הוקמו הכורים מסוג זה שנפגע בידי צוות לא מגובש של מהנדסים, ביורוקראטים ומדענים, והתוצאה היא, לדעתו, החלטות חסרות אחריות, ובעיקר של המהנדסים שלא תפשו למעשה את האופי הקריטי של המתקנים והמערכת "כך שיובטח בטחונם שלהם".

הכור הפגוע

באשר התלונו על הזנחה וגם על קשר שתיקה נתקל לגאסוב בתגובות עוינות. מדוע היה עליו להתאבד, אם אמנם עשה זאת? ב־1986 הוא נקט עמדה פומבית שתמכה בדרך כלל בכורים מדגם צ'רנוביל. אלא שזמן קצר אחר כך, כאשר מדענים מן המערב ניסו לפגוש אותו, נמסר להם כי הוא חולה. כעבור זמן שינה לגאסוב את עמדתו והודה, כי הכורים אינם בטוחים משום שבריה"מ לא השקיעה במחקר ובפיתוח ולא הצליחה לאמץ שיטות מודרניות להערכת הסיכונים. האם אמנם נפגע מקרינה רדיואקטיבית במהלך הביקור בכור הפגוע כפי שניסו לרמוז במוסקווה? האם חש חרטה על עמדתו הפומבית וראה עצמו שותף למחדל? מישהו ודאי יודע מה התשובה.

צבי גורן

עורך "עמוד אחורי": יצחק בוטון

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ
בחגים
פתוח:
ביום שישי ה־9.9.88, עד השעה 12.30
בערב יום הכיפורים, יום ג' 20.9.88, עד השעה 11.30
ביום שישי ה־23.9.88, עד השעה 12.30
בימי חול המועד סוכות, עד השעה 12.30
סגור:
בערב ראש השנה – יום א' 11.9.88
בערב סוכות – יום א' 25.9.88
ביום א' – 2.10.88
בברכת שנה טובה

הודעה לציבור הנוסעים באגד
באישור המפקחים על התעבורה.
החל מיום שישי 9.9.88 יתוגברו קוי השרות של אגד לקראת ראש־השנה.
הנוסעים מתבקשים להקדים את נסיעותיהם בערב החג כדי לחסוך מעצמם צפיפות בשעות העומס.
במוצאי החג יום שלישי 13.9.88 יתוגברו שרותי אגד מהישובים בצפון הארץ ומהדרום לתל־אביב, יתר הנסיעות יתבצעו במתכונת לוח הזמנים של מוצאי שבתות וחגים.
כדי להקל על עומס התנועה בתקופת החגים בתחנה המרכזית בתל־אביב, יועברו תחנות הקוים לצפון הארץ שמספריהם 821, 823, 829, 832, 833, 843,834, מהתחנה המרכזית לרחוב המסילה פינת רח' סלומון בתל־אביב, החל מיום חמישי 8.9.88 ועד 4.10.88 (כולל).
פרטים נוספים ולוחות זמנים מפורטים ניתן לקבל בלשכות המודיעין של אגד ברחבי הארץ ובמרכזי המידע לפי מספרי הטלפונים כדלקמן: תל־אביב 03-432777 חיפה 04-549121
ירושלים 02-304304 באר־שבע 057-74341
"אגד" מאחלת לציבור הנוסעים שנה טובה ונסיעה נעימה
אגד התנועה של המדינה

אבו־איאד: על אש"ף לגבש במהירות יוזמה מדינית — הזמן פועל לרעתנו

סי"ץ

אבו דאבי.— סאלח חאלף (אבו־איאד), סגנו של ערפאת, קרא אתמול ליוזמה פוליטית מהירה ו„מכרעת" מצד אש"ף לגבי עתיד השטחים, בהדגישו כי „לפלשתינים לא נותר זמן רב".

בראיון שפורסם אתמול בעיתון „אל באיאן" בדובאיי, אמר אבו־איאד „המצב מחייב יוזמה מכרעת, כשל המשך המרי הפלשתיני וההחלטה הירדנית לנתק את הקשרים עם הגדה המערבית". הוא הוסיף כי הארגונים הפלשתיניים עדיין לא הגיעו לכלל הסכם לגבי האפשרות להקים ממשלה פלשתינית גולה, אולם ישנה תמימות דעים לגבי הצורך ביוזמה פוליטית מצד אש"ף.

בראיון שהעניק בתוניס, אמר אבו־איאד „יש היסוסים לגבי המהות וההיקף של יוזמה זו. אולם הפלשתינים חייבים להורות כי לרשותם לא עומד זמן רב, וכי ההמתנה עלולה לפגוע באינטרסים שלהם". מסר כי המועצה הלאומית הפלשתינית תתכנס בשבוע הראשון לאוקטובר, וכי עדיין לא הוחלט אם הדיונים יתנהלו באלג'יר או בתוניס.

חובות המושבים

(סוף מעמוד ראשון)

ריאלית של 26 אחוז. החוקרים קובעים שבריבית ריאלית של 6־8 אחוז, החוב היה יורד: בריבית ריאלית של 10 אחוז היה נרשם גידול מיזערי בחוב, בעוד שבריבית בשיעור של 26 אחוז, שילשה את החוב. ומימצאי המחקר יפורסמו במלואם במדור „הכלכלה והאדם" בימים הקרובים.)

משקפת הים כולו

„המחקר שב ומאשר עובדות שאנו יודעים אותן זה 3 שנים", אמר בתגובה חיים אורון המועמד במקום השני ברשימת מפ"ם לכנסת. הטיפה שנבדקה משקפת את הים כולו. הסיבות שנחשפו מצביעות על פיגור בהעברת כספים מהממשלה שנועדו להשקעות ועל ריבית מטורפת שהגיעה לשיא של 55% ריאלית לשנה, הטילו את כל המשק, ובעיקר את המשקים, שהם צרכני הון גדולים, למצב בלתי־אפשרי שאת תוצאותיה הכלכליות והחברתיות עוד נשלם שנים רבות."

„גם כיום, כאשר עובדות אלה מתבררות, אין בכוחם של מרכיבי ממשלת הליכוד הלאומי לשנות כיוון. זה סימן חמור לבאות". אמר חיים אורון. הנתונים המשתקפים במחקר זה שנעשה על מושב בודד, דומים להפליא לסיכומים של התנועה הקיבוצית כולה לתקופה זו של 4 שנים. הגלגול המתמשך של האחריות בין הממשלה לבין בנק־ישראל יכול לשמש רק תירוץ לנושאי התפקידים הבכירים, אך האחריות הכוללת על מדיניות זו נופלת על הממשלה על שני מרכיביה.

מסך ראשון

גיורא מנור

הקרקס הבי"ל של פינה באוש

להקת תיאטרון־המחול מוופרטאל, גרמניה, שבה לארץ מקץ 8 שנים, במופע הנושא את שם השנה „1980". יהיו בודאי כאלה, שיתלבטו האם זה תיאטרון או מחול, מה הנושא, מהן המשמעויות של עבודה מרהימה זו של פינה באוש. לדידי כל השאלות הללו אינן בעלות משמעות. המבצעים, הרוקדים ושרים ומדברים בכליל שפות (בעיקר באנגלית), מייצגים זכרונות ילדות, סכיזופרניה, ויש במעשיהם לפעמים עצבות רבה, אבל — וזה חדש במכלול עבודותיה של באוש — הרבה הומור.

הקהל שמילא את „היכל התרבות" הרבה לצחוק ולהגיב, כי גם כשאתה במבוכה מול נתחי־חיים אלה, המוגשים בפשטות מרהימה, אבל בו בזמן בעמקות רבה, אינך יכול שלא לחשוב: איך, בעזרת כשרון יוצר כשל באוש, ניתן לתאר את ההוויה האנושית במעט מילים, בתנועות, שפע דימויים הנחרטים בזכרון, ואמת אנושית מהממת.

„1980" היתה כבראה שנה של בציר מצוין בכרמי ווּפרטאל. המופע של פינה באוש ורקדניה הוא אירוע אמנותי ממדרגה ראשונה.

אמנו בקונצרט

דביוסי בתזמורו של שריף

באי קונצרט הפתיחה החגיגי של העונה ה־51 של התזמורת הסימפונית ירושלים, זכו אמש לחוויה מרתקת ומקורית. היה זה כאשר האזינו באולם הנרי קראון לנגינת בכורה ישראלית של סימפוניה בסי. מינור, ל־4 ידיים, מאת קלוד דביוסי, בתזמורו של נועם שריף ובניצוחו של לורנס פוסטר.

בתזמור המעניין והמיומן נתן שריף ביטוי נאמן למלודיות הנעימה ולפתיחות הנפשית של דביוסי הצעיר. את הקונצ'רטו ה־5, „המצרי", מאת סן־סאנס, ניגנה פנינה זלצמן בדרך מאופקת, נקיה מרגשנות וספוגת תרבות. למיודעיה הוותיקים היא התגלתה שוב כפייטנית מופנמת של הפסנתר וכוירטואוזית ללא רבב.

היועץ המוסיקלי לורנס פוסטר והתזמורת התנהגו כבני זוג צעיר ומאוהב, המבינים איש את רעהו בפחות מרמז, אף כי זוהי הסדרה השניה בלבד, בה הם מופיעים בצוותא. על הסימפוניה הרביעית, „האיטלקית", מאת מנדלסון ניצח פוסטר בחיוניות נמרצת, עתירת חדווה, אלא שהפרק הראשון סבל, לטעמי, מנחרצות גדולה מדי, ומקפיציות קטנה מדי.

היתה זאת פתיחה טובה של העונה החדשה. והאולם, המלא כמעט לגמרי, העיד על יחס הקהל הירושלמי לתזמורת שלו.

יצחק שור

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

זיווה נרצחה

(המשך מעמוד ראשון)

משיחזור מעשה הרצח עולה התמונה הבאה: החשוד טייל בשעות הערב עם זיווה במטע זיתים ליד אזור התעשיה ברמאללה. שם התפתח ביניהם ויכוח. החשוד טען כלפיה כי היא מסתובבת בלבוש בלתי־צנוע — מכנסיים קצרות — ובכלל אמר שהיא משתפת פעולה מטעם השלטונות.

דרש ממנה אקדח

כדי להוכיח את נאמנותה דרש ממנה להשיג לו אקדח. היא סירבה באומרה כי באקדח הזה הוא ירצח ילדים יהודים. החשוד סטר לה על לחיה, והיא אמרה לו כי הוריה מעולם לא היכו אותה, והיא לא מרשה לו להכות אותה. אחר־כך אמרה כי מחר תלך למשטרה כדי לדווח עליו. התפתחו ביניהם חילופי מהלומות, החשוד חנק אותה הפילה לארץ והרגה במכת אבן, ואחר כך קבר אותה. כשיצא מן המטע פגש בחבר ויחד איתו חזרו ושרפו את הגופה והשאירו אותה באזור נטוש ליד איזור התעשיה. במהלך החקירה נעצרו עוד חמישה עבריינים, והם נחקרים על מעשים פליליים שנעשו בסביבה. גופתה של זיווה גולדובסקי נמצאה ב־13 באוגוסט, והחקירה פוענחה סופית ב־5 בספטמבר.

המסובסדים

(המשך מעמוד ראשון)

הרגילות בעבר, לפיהן „יש לעשות הכל לשמירת היציבות במשק" אמר הפעם שר האוצר, כי „כל דבר שיעשה, יבוצע ללא קשר לבחירות. הבחירות לא ישנו את המדיניות שלנו". יחד עם זאת אמר, כי בכל מקרה תשאר המדיניות כזאת, שלא יבוצעו צעדים שיערערו את המשק.

אין להמתין עוד

ראשי משרד האוצר ובנק ישראל סבורים עתה, כי אין מקום להמתין עוד ויש להשלים את הסכם תוספת־היוקר, להעלות את מחירי המוצרים והשרותים המסובסדים, ואם יובטח שפיחות יעוקר מהשכר — לבצע פיחות. לפי גירסאות שונות מדובר בפיחות של כ־10%.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי אמר אמש, כי הוא מברך על ההתעוררות המתרחשת במשרד האוצר „שגם בו החלו להבין שיש צורך בשינוי המדיניות ושהמצב מחייב החלטות חדשות".

כתבנו מציין, כי העלאת המחירים המסובסדים אינה זקוקה לאישור הממשלה. לעומת זאת, אם יבקשו באוצר לבצע פיחות, יהיה צורך להתייעץ בעניין זה עם רה"מ, ממלא מקומו וייתכן שגם עם הממשלה כולה. תיקון הסכם תוספת היוקר, הוא עניין למעסיקים ולהסתדרות בלבד.

קרלוצ'י יבוא לביקור יום לאחר הבחירות

שר־ההגנה של ארה"ב, פרנק קרלוצ'י, יבוא לביקור בישראל ב־2 בנובמבר, יום לאחר הבחירות. הביקור יהיה בן יום אחד והוא יהיה אורחו של שר־הבטחון רבין.

לאחר 15 שנים — שגריר לטוגו בארץ

טוגו ניתקה את יחסיה עם ישראל בעקבות מלחמת יום הכיפורים. בשנה שעברה חודשו המגעים בין שתי הארצות. ישראל מינתה את יעקב רווח לשגרירה בארץ דוברת הצרפתית, במערב־אפריקה. טוגו הבטיחה כי במקביל תמנה שגריר בארץ. ההבטחה קויימה רק כעבור שנים־עשר חודשים. אתמול הגיע שגרירה של טוגו לישראל וכבר בזמן הקרוב הוא יגיש את האמנתו לנשיא הרצוג. השגריר החדש ישב בתל־אביב.

תיאו קליין תובע לעצור את ערפאת

ארנון יסה (צרפת)

פאריס. — תיאו קליין, נשיא הנהגת הקהילה היהודית תובע משלטונות צרפת לעצור את ערפאת ופמלייתו בעת בואם לשטרסבורג, לחקירה על פיגועי טרור פלשתיני שבוצעו בצרפת. במכתב ששיגר קליין לשר הפנים, ג'וק הו, תבע כי המשטרה הצרפתית תעצור את ערפאת ועוזריו לחקירה. אין שום סיכוי שהשר ייענה לתביעה זו.

כמה ימים לפני נחיתת ערפאת בשטרסבורג גואה המתח. מספר יהודים תומכי אש"ף יקבלו אותו שם, כמשקל נגד להפגנות יהודים אחרים נגדו. דובר משרד החוץ הצרפתי מסר רשמית כי שום שר או פקיד צרפתי לא ייוועד עם ערפאת.

תיקון טעות/התנצלות

בידיעה שהתפרסמה ביום חמישי שעבר על פתיחת ועידת עובדי העץ נכתב כאילו מזכ"ל הסתדרות עובדי המתכת, יצחק גלערי, כינה את האולם שבו התקיים האירוע כ„חורבה". שם התואר הוא על אחריות כתבנו לענייני עבודה.

תקלות בתחנת הכוח בחדרה גרמו אתמול להפסקות חשמל

קובי מנדל

תקלות חשמל לסירוגין אירעו אתמול בשל שתי תקלות שונות, האחת בתחנת הכוח חדרה, ותקלה נוספת שאירעה לפני שלושה ימים בתחנת הכוח באשדוד. הפסקות החשמל אותן יוזמה חברת החשמל נועדו לאזן בין הביקוש לחשמל לבין כושר הייצור.

שתי התקלות בתחנת הכוח בחדרה הינן פיצוץ ברוד ותקלה במערכת הבקרה של הטורבינה. לפי שעה לא ידועה הסיבה לתקלה במערכת הבקרה. ובמשך הלילה יקבעו בכל הנראה מומחי חברת החשמל, ממה נובעת התקלה. בתחנת הכוח בחדרה אירעו באחרונה תקלות רבות, על אף היותה החדשה מבין תחנות הכוח שמפעילה חברת החשמל.

במלאת שנה למותו של
אריה רביץ ז"ל
נפקוד את קברו ביום רביעי, ג' תשרי תשמ"ט, 14.9.88, בשעה 16.00, בבית העלמין בקיבוץ
המשפחה
וקיבוץ בית זרע

צה"ל בוחן מחדש את כל מערכות הגיוס והפטורים

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„לא חשוב מה יהיה ההיקף וכמה תעלה החקירה, אנו רואים פרשה זו כמקרה חמור מאוד. אגף כוח אדם במטכ"ל בוחן את כל מערכות הבקרה והוקמו צוותי עבודה שיבדקו את התהליכים", אומר סגן ראש אכ"א תת־אלוף דוד חרמש.

במסיבת עיתונאים צבאיים, שכינס אתמול צה"ל, הסבירו סגן ראש אכ"א, סגן קצין רפואה ראשי וראש מינהל הגיוס – את כללי נוהלי מתן הפטורים משרות צבאי ע"י הוועדות הרפואיות.

כ־1700 פטורים

תת־אלוף חרמש מסר, כי מדי שנה מנהיג צה"ל פטור בגין סעיף רפואי לכאלף שבע מאות גברים, שמצבם הבריאותי לא מאפשר להם שרות בצה"ל. סגן קצין רפואה ראשי אל"מ מיקי וינר אמר, כי קבלת פרופיל 21 המשחרר מצה"ל, מהווה כתם לא קטן בעיני החברה הישראלית. לפיכך, כשלוש מאות איש, מדי שנה, מתנדבים לשרת בצה"ל בתנאים מיוחדים למרות ששוחררו.

דעתם של כל הקצינים הבכירים שלקחו חלק במסיבת העיתונאים היתה כי מנגנוני הבקרה של צה"ל בנושא הטיפול בכוח האדם, הינם טובים בסך הכל, אולם יש לאתר ולשפר את הפרצות שאיפשרו את פרשת השחיתות שנחשפה לאחרונה.

הקבה"א לתק"ם: אל תקימו מפעלים מעבר לקו הירוק

יורם בר

אל תקימו מפעלים מעבר לקו הירוק: בקריאה זו יצא חיים אורון (ג'ומס) מזכיר הקיבוץ הארצי לשעבר, והמועמד מספר 2 לכנסת. את הקריאה הפנה לקיבוצי התק"ם ולמוסדותיו, בעקבות החלטתם להקים מפעל מעבר לקו הירוק, סמוך לאום־אל־פחם.

עוד אמר שבמקום להתמודד בדרך פוליטית, בעיות הנורא של הטבות מפליגות בשטחי הגדה, והפסקת השקעות בתחומי הקו הירוק, בחרו קיבוצי התק"ם להנות מהטבות אלה. אי־אפשר אמר אורון, להתריס מצד אחד מול התיישבות 5 דקות מכפר סבא ומצד שני להצטרף אל מקבלי ההטבות. הקיבוץ־הארצי דחה את הנסיון לשתפו בהקמת המפעל. התנגדותו נבעה מהעיקרון של יישוב הארץ בתחומי הקו הירוק ומהעובדה שאם לא יתנגדו יהיו שותפים בהנצחת העיוות של חלוקת כספים מועדפת לשטחי הגדה. עוד אמר אורון, שלמאבקים פוליטיים יש מחיר אותו צריך לדעת לשלם בכבוד.

אורון פונה למוסדות התק"ם לחזור בהם מההחלטה: לדעתו עדיין לא מאוחר. התקופה מחייבת הבהרת עמדות, הוסיף, ולא טישטוש שנגרם ממעשים כאלה.

חברי ר"ץ בתק"ם פנו שלשום למוסדות התנועה לדון בהחלטת קיבוץ מעגן־מיכאל. חברי ר"ץ טענו כי מדובר בהחלטה פוליטית ולא כלכלית וכי מדובר בנצחון המדיניות הקולוניאלית של הממשלה.

„איסור מתן שיעורים פרטיים לתלמידים בגדה — שערוריה בלתי נסבלת"

המועצה היהודית־ערבית לחינוך לשלום — שליד המרכז לשלום מביעה תדהמה מאיסור מתן שיעורים פרטיים לסטודנטים באוניברסיטת א־נג'אח בשכם ומעצר המורים בשל „עבירה" זו.

„אם אפשר להתווכח על התבונה והתועלת שבסגירת מוסדות חינוך ומכללות, כאמצעי למניעת התפרעויות, הרי איסור למידה פרטית הוא דבר שהדעת אינה סובלתו והוא מעיד על אבדן שיקול דעת אלמנטארי מצד אלה שנקטו בצעד שערורייתי זה. מועצתנו מביעה את מחאתה החריפה ותובעת לבטל את האיסור של למידה ולשחרר את המורים העצורים לאלתר".

על גילוי הדעת חתומים ד"ר מאג'ד אל־חלר יושב ראש וד"ר אריה יערי המנהל האקדמי.

שרון דיווח מוורשה לשמיר: מעוניינים בשיתוף פעולה

מוטי בסוק

„בפולין יש עניין רב בשיתוף פעולה עם ישראל", דיווח אתמול מוורשה שר המסחר והתעשיה אריאל שרון. שרון התקשר לרה"מ שמיר כדי לספר לו בטלפון, כי נפגש עם נציגי ממשלת פולין, בהם שר־המסחר והתעשיה ושר החקלאות. הוא דן איתם במספר תוכניות לשיתוף פעולה. לדברי שרון השיחות שקיים בוורשה היו רציניות, והן התמקדו בתחום הכלכלי. שרון סיפר לרה"מ על ביקורו בגטו וורשה. היום הוא אמור לבקר באושוויץ. לא צפויות לו שיחות מדיניות.

ועדת הכספים תובעת הדחת הדירקטוריון של בנק לאומי

חשד לעבירות פליליות בדו"ח הרשות לניירות ערך בעניין בכירי הבנק ● צבן מתריע על מחדלי מחלקת הפיקוח על הבנקים ● מנע אישור שינויים בתקציב משרד־החינוך הקשורים בכספים היהודיים

כתבנו הכלכלי בירושלים

כל חברי ועדת הכספים של הכנסת היו אתמול מאוחדים בדעתם, כי על דירקטוריון בנק לאומי „ללכת", כדבריהם. חברי ועדת הכספים אף החליטו לזמן את ראשי „אוצר התיישבות היהודים", בעליו של בל"ל, כדי למחות בפניהם על תפקודו של דירקטוריון הבנק.

יו"ר הרשות לניירות ערך, עו"ד אריה מינקבייץ, אמר בישיבת הוועדה, כי בדו"ח שעובדי הרשות מכינים בעניין בכירי בנק לאומי יש חשד לעבירות פליליות והוא העביר את המימצאים לעיונו ולהכרעתו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) מתח ביקורת חריפה על מחלקת הפיקוח על הבנקים שבבנק ישראל באשר לתפקודה לאורך כל הדרך בפרשת בל"ל ותבע מהמפקח, ד"ר אמנון גולדשמידט, לכלול בדו"ח שלו על בנק לאומי נספח מיוחד הכולל דיווח מפורט על המעשים והמחדלים של מחלקתו בפרשה זו.

בעניין אחר אמר ח"כ צבן בישיבת ועדת הכספים, כי קיימת סכנה שהגימלאים בשירות הציבורי לא יקבלו בזמן את התוספות של חמישה ושישה אחוזים שסוכם עליהן בהסכם הקיבוצי שנחתם בין ההסתדרות לבין המעסיקים לפני זמן קצר.

ח"כ צבן אמר, כי ההסכם הקיבוצי כולל התחייבות של שר־האוצר להעביר חקיקה בכנסת שעל־פיה ישולמו התוספות האמורות. אולם, לדבריו, גובר החשש שבגלל אילוצי תקופת הבחירות הדבר עלול להתעכב. לכן הוא מבקש ששר־האוצר יודיע בדחיפות, כי גימלאי המדינה יקבלו את התוספות הללו בצורת מקדמות גם אם תהליך החקיקה לא יושלם.

יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, ח"כ אברהם שפירא, הבטיח במהלך הישיבה, לבוא בדברים עם האוצר ולברר את הסוגייה הזאת.

בעניין אחר מנע ח"כ צבן, באמ־צעות תביעה להתייעצות סיעתית, מוועדת הכספים לאשר את בקשת משרד־החינוך־והתרבות לבצע העב־רה של שינויים בתקציב משרדו כמגמה להבטיח 86 אלף ש"ח למשרד רואי חשבון כדי שיבצע ביקורת על העמותות האמורות לקבל את הכספים היהודיים. ח"כ צבן אמר, כי לאחר שוועדת הכספים מילאה תפקיד מחפיר בהענקת כל ההקצבות של המענקים המיוחדים, על־פי ההסכם הקואליציוני, למוס־דות מפלגתיים, חילוניים ודתיים, ובכלל זה לעמותות פוליטיות פרטיות של חברי כנסת בליכוד, והכתימה בכך את ספר התקציב של מדינת ישראל — מוטלת עתה חובה על כל מי שיכול „למנוע את מימוש החרפה הזאת".

ח"כ צבן תבע שנציגי משרד־החינוך יבואו לוועדה וידווחו על כל המתרחש בעניין ביצוע הסעיפים של הכספים היהודיים. הוא אמר, כי ייתכן מאוד שלאחר שהוועדה תשמע את הדו"ח, היא תגיע למסקנה שכדי להבטיח ביקורת ראויה לשמה על השערוריה הזאת אי־אפשר יהיה להסתפק ב־86 אלף ש"ח בלבד.

בחירות 88'

סיור בחירות של השר משה נסים בשוק מחנה יהודה בירושלים (צילום: אילן אוסנדרייבר/ישראל סאן בע"מ)

מכתבים מפרס למתלבטים

למעלה מ־100 אלף מכתבים בחתימתו של שמעון פרס נשלחו בימים אלה לציבור המתלבטים שאותר במבצע הטלפונים של המערך. המכתבים הם אישיים ויש בהם פנייה של שמעון פרס אל הנמען, שבה הוא מציג בין היתר את עמדות המערך ומבקש, במידה שעמדות אלה תואמות את אלה שלו, לתמוך במערך ואף לשכנע חברים וידידים להצביע מערך.

בין היתר כותב פרס: „אם אנחנו מאמינים באותן מטרות ורוצים באותה מידה לתת לילדינו עתיד טוב יותר וסיכוי לביטחון ושלום, צריך להתחיל לפעול מיד. רגע האמת מתקרב".

לכתבנו נודע, כי בשבועות הקרובים מתכוונים גם שר־הביטחון יצחק רבין ואישים נוספים במערך לשלוח מכתבים אישיים למתלבטים. **דורית גפן**

מבצעי חגים במפ"ם

מטה האירועים במפ"ם מתכנן סדרת מבצעים לתקופת החגים. הראשון מהם יתקיים כבר בשבת הקרובה, כאשר בזמן צליחת הכינרת יחלקו צעירי מפ"ם לצולחים חומר הסברה כרוכנים שלאורך החופים.

בראש השנה יתקיים פארק פוליטי בחוות הנסיונות שבאיזור גזית — לזורה, בהשתתפות ח"כ אמירה סרטני, חסיין פארס ותושבי הסביבה יהודים וערבים.

בסוכות יוקמו מספר סוכות שלום במקומות שונים בארץ, ביניהם בכפר־עזה, הרי אפרים, בית־שאן, עפולה ועוד.

בשבת ה־17 בספטמבר יתקיים מבצע חופים מראש הנקרה ועד אשקלון, במהלכו יחלקו חניכי השכבות הבוגרות של השומר הצעיר ופעילי מפ"ם חומר הסברה, יקימו דוכנים ומבטיחים לנו עוד כמה הפתעות.

מטה האירועים מתכנן עוד כמה מבצעים השמורים לעת עתה בסוד.

יורם בר

שכתוב ההיסטוריה בצפת

במפלגת העבודה טוענים כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, מתכוון לעבור היום על החוק בצפת ובאותה עת לשכתב את ההיסטוריה.

היום עומדים להחליף את שמות הרחובות שפרינצק ודוד רמז ואלה ייהפכו לשלושה רחובות — האצ"ל, הלח"י וההגנה, כל זאת בהליך לא חוקי, שכן מליאת מועצת העיר צפת לא דנה בנושא, וממילא לא יכלה לאשר זאת.

צעירי המערך בצפת שלחו אתמול מברק לראש הממשלה ועדכנו אותו לגבי המצב בציינם, כי הוא עלול למצוא עצמו שותף, אולי לא ביודעין, להליך המנוגד לחוק. צעירי המערך יפגינו היום במחאה על כך, בעת ביקורו של ראש הממשלה בצפת.

דורית גפן

בריאות אחרי ביטחון

במצע הבריאות של המערך, שניסוחו נסתיים על־ידי הוועדה בראשותה של נאוה ארד, יש להעמיד את נושא הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, מיד אחרי הביטחון, כדי לשמור על אופיה הציבורי השוויוני של מערכת הרפואה בישראל.

נושא נוסף הוא תכנון המשפחה שבו יש תביעה להחזיר את הסעיף הסוציאלי לחוק ההפלות, אשר בוטל בתקופת ממשלת הליכוד. סעיף אחר דורש לבטל את השינויים בחוק האנטומיה והפתולוגיה המונעים את קידום המחקר הרפואי. חברי ועדת המצע הודיעו, כי יעמדו על הניסוח המוצע, ולא יסכימו לשינויים.

כתבנו מציינת, כי אחרי החגים יתכנס מרכז מפלגת העבודה לאשר את מצע המפלגה לבחירות.

דורית גפן

שנת בחירות טובה

במערך ובליכוד נערכים לקראת מבצע ראש השנה שבו ישגרו אגרות ברכה למאות אלפי אנשים.

ברכת המערך תהיה „שנה טובה באמת". ובאיגרת הליכוד תהיה הסיסמה „רק הליכוד יכול".

פעילי הצעירים בשתי המפלגות יקימו בערב החג דוכנים מיוחדים בצמתים ראשיים בכל רחבי הארץ שבהם יחלקו ברכות ומדבקות של המערך והליכוד. הליכוד אף יחלק צלוחיות דבש.

דורית גפן

„פלא" באשדוד

תושבי אשדוד, ביניהם אישי ציבור מקומיים, כהרצל כחלון, ראש מועצת ועד השכונות בעיר, ואביגדור תשובה, לשעבר סגן ראש עיריית אשדוד מטעם המערך, פועלים במסגרת „פלא", פעילים למען אילן גילאון, תושב אשדוד, מועמד מפ"ם לכנסת במקום השישי.

כוונת ההתארגנות לפעול בקרב המצביעים בפעם הראשונה ובוגרי השומר הצעיר באשדוד.

יורם בר

מתקפה כלכלית על המערך

הליכוד פתח אתמול במתקפה על תעמולת המערך בנושא הכלכלי.

דובר הליכוד אמר, כי „זוהי חוצפה מצידם של פושטי הרגל, הנתונים לחובות של מיליארדים, לבקש את אמון העם לניהול המשק כולו. המפעלים שהמערך מנהל מתמוטטים בשל ניהול כושל, הם עדיין מתיימרים לבקש לנהל את המשק כולו. „לאן רוצים להוביל את המשק הישראלי — לחובות של מיליארדים כמו „כור", „סולל בונה", או שמא לפשיטת רגל כמו של רבים ממפעלים בניהול המערך".

בסיום הודעתו אומר הדובר: „רק הליכוד יכול להגן על המשק מפני שיטות הניהול של המערך שפשטו את הרגל עם קריסת מפעלי חברת העובדים".

דורית גפן

דוקאקיס מבטיח: לא נכיר בהכרזה חד־צדדית על מדינה פלשתינית

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון.– ממשל דוקאקיס לא יכיר בהכרזה חד־צדדית על מדינה פלשתינית או על ממשלה גולה – זאת עמד לומר אמש המועמד הדמוקרטי לנשיאות ארה"ב, מייקל דוקאקיס, בנאום בפני ועידת בני־ברית, המתכנסת עתה בבולטימור. גם המועמד הרפובליקני לנשיאות, ג'ורג' בוש, עמד להופיע בפני הוועידה אמש.

דוקאקיס עמד לומר עוד, כי המצע הרפובליקני אינו תומך בריבונותה של ישראל על ירושלים ובאי־חלוקתה מחדש, בעוד הממשל שלו יכיר באלה.

דוקאקיס עמד לאשר מחדש את מחוייבותו ליחסים קרובים בין ארה"ב וישראל, כולל יחסים אסטרטגיים. כנשיא, הוא עמד לומר, יחזק את היחסים האסטרטגיים בין ארה"ב וישראל, יפעל יחד עם הקונגרס לשמור על יתרונה הצבאי של ישראל ועל עדיפותה במעמד שווה לזה של חברות נאט"ו.

„נאיץ בסובייטים ובסינים לא למכור טילים לאויבי ישראל", עמד דוקאקיס לומר. כן עמד להודיע, כי ממשלו ימשיך לתמוך בפיתוח הטיל „חץ". הוא עמד לבקר את המועמד הרפובליקני לנשיאות, ג'ורג' בוש, ואת הסנטור דן קווייל, שנבחר למועמד הרפובליקני לסגן נשיא, על כי מכרו טילי „אוואקס" לסעודיה, טילי „מאווריק" לכוויית וטילי „סטינגר" לבחריין וכן נשק מתוחכם במיליארדי דולר למדינות ערביות שלא רוצות לעשות שלום עם ישראל. „בוש תמך במדיניות זו וקווייל הצביע בעדה בסנט", עמד דוקאקיס לומר.

לגבי אש"ף עמד דוקאקיס להכריז, כי יוכל להיות לארגון זה תפקיד במגעי השלום רק אם „יסתלק מן הטרור במלה ובמעשה", יקבל על עצמו את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ו„יסתלק בבירור ובמפורש מהאמנה הפלשתינית, הטוענת כי השלום יכול לבוא על חשבון זכות הקיום של ישראל".

האוצר יקזז התשלום למוסדות הפרטיים מתקציב משרד הבריאות

רונית מורגנשטרן

שרת־הבריאות דורשת מה־אוצר לממן התשלום עבור מוסדות פסיכיאטרים וגריאטריים פרטיים כדי שאפשר יהיה לשלם משכורות לעובדים, נמסר ממשרד־הבריאות.

למשרד־הבריאות יש קושי לממן התשלום למוסדות אלה משום שהוא אינו מקבל מקופת־חולים, שתקציבה טרם אושר על־ידי משרד־האוצר, תשלומים המגיעים לו עבור תוספת של 40 אלף ימי אישפוז מעבר להסכם המקורי של מיליון ומאה אלף ימי אישפוז, ולכן נוצר גרעון בתקציב משרד־הבריאות. כמו־כן מקזז משרד־האוצר מדי חודש כמיליון ש"ח מתקציב משרד־הבריאות בשל חוב של בית־החולים „שערי צדק" ומתן ערבות של מנכ"ל משרד־הבריאות לשעבר, פרופ' מורן, לבית־חולים זה. עד כה קוזזו 6 מיליון ש"ח מסך כל החוב המגיע ל־12 מיליון ש"ח.

שרת הבריאות אמרה אתמול כי היא מתנגדת בכל תוקף שהאוצר יחייב את תקציב משרד־הבריאות בכל חודש במיליון ש"ח על חשבון החוב של שערי צדק". החוב אינו מתוקצב בתקציב המשרד.

ממשרד־האוצר נמסר, כי הם יעבירו את הכסף למוסדות הפרטיים ויקזזו את התשלום מתקציב משרד־הבריאות.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל — הוועד הפועל
האגף לאיגוד מקצועי
המחלקה לוועדי עובדים ומקומות עבודה

במות אגוד מקצועי
„מהלך חדש בהסתדרות"

המקום	תאריך	השעה	הפותח	המרצה
מועצת פועלי חצור הגלילית	8.9.88	13.00–09.30	אלברט בן זקן	הח' ישראל קיסר יום בישוב
צפת	8.9.88	20.00–13.00	מימון אבו קרט	הח' ישראל קיסר יום בישוב
מ. פ. נהריה, בבית ההבראה מעלות	17.9.88	09.30	שמואלי אשר	הח' מוניה אדמתי
מועצת פועלי ראשון־לציון	9.10.88	19.00	זכריה ניסים	הח' חיים הברפלד
מועצת פועלי ערד	12.10.88		בצלאל טביב	הח' חיים הברפלד יום בישוב
מועצת פועלי קרית־גת	12.10.88	19.00	אלברט ארז	הח' מוניה אדמתי
מ. פ נצרת בבית פרנק סינטרה	13.10.88	19.00	מ"מ מורחמד אבו אחמד	הח' מוניה אדמתי
מועצת פועלי בית־שאן	16.10.88	09.00	פיני קבלו	הח' מוניה אדמתי יום בישוב
מועצת פועלי מגדל העמק	19.10.88		יהויכים גבאי	הח' חיים הברפלד יום בישוב
מועצת פועלי טבריה	19.10.88	18.30	יוסי כהן	הח' מאיר גת

קיבוץ עין דור
מחפש מלווה לילד
בתוך מסגרת הגן
להתקשר בבוקר
06־768407
בערב
06־768212

המשכים

כעס בליכוד על

(המשך מעמוד ראשון)

עד ה־1.10.88. גם שר החוץ המצרי איסמת עבדול מגיד ישהה בניו־יורק באותה תקופה, לאותה מטרה. ב־29.9.88 עומדים הבודדים בפרשת טאבה לפסוק את החלטתם. ברור כי פגישת הצמרת האמריקנית־מצרית־ישראלית נועדה למתן את האווירה לאחר ההחלטה, ולדאוג כי שני הצדדים יבצעו אותה כלשונה וכרוחה.

שמיר: ערב בחירות?

רה"מ שמיר אמר אתמול בערב כי „גם בשעה זו עדיין לא קיבלתי את כל הפרטים על הפגישה הזאת. אומר רק דבר אחד. אסור לשכוח שאנחנו נמצאים כעת ערב בחירות". שמיר לא היה מוכן לומר דברים נוספים. לעומת זאת היה סגן רה"מ מטעם הליכוד דוד לוי, ברור יותר: „זו ערות מדהימה להפקרות המתרגשת עלינו מבית ומבחוץ. הכל מבינים כי פגישה כזו לא מסוגלת לקדם תהליך כלשהו חודש לפני שהעם הולך לבחירות על דרכה המדינית של ישראל". דוד לוי טען עוד כי חמורה לא פחות היא העובדה כי פרס לא טרח להתייעץ עם שמיר לפני שנתן את הסכמתו לפגישה בניו־יורק. „זו הדרך לפריצת כל הסכרים הממלכתיים והלאומיים", אמר.

פרס: לא ידעתי

שר החוץ שמעון פרס, שביקר אתמול בקרית מלאכי, טען כי לא ידע על היוזמה האמריקנית, וכי שמע עליה לראשונה מהרדיו. לגופו של דבר הוא בירך על הפגישה. לדבריו, אין סיבה בעולם, אפילו הבחירות בארץ, לעצור את תהליך השלום. יש לברך על כל נסיון, יוזמה, מחשבה שמטרתם קידום השלום. ישראל עוסקת בכך ארבע שנים, והיא לא תעצור בתקופת בחירות.

היסטריה מהשלום

לשכת פרס היתה חריפה יותר: כל אימת שנדלק סיכוי לשלום, הליכוד והימין נתקפים בהיסטריית נגד. הנושא רציני מדי מכדי שמשרד החוץ יכנס לפולמוס מפלגתי עליו. עוד טענה לשכת פרס, כי המערך לא מתייחס באותה ציניות לנסיעה „הסודית" של שמיר להונגריה, שגם היא נערכת „במקרה" לפני הבחירות.

שתי המטרות של רייגן

יצויין, כי הצעד שעליו החליט הנשיא רייגן, לזמן את פרס ומגיד, נועד להשיג, מבחינתו, שתי מטרות: לסייע במערכת הבחירות למועמד הרפובליקני ג'ורג' בוש, ולסייע למזכיר המדינה שולץ, המעוניין לשמור על מומנטום מדיני, הן בגלל האינתיפאדה והן מפני שברצונו להעביר לבא אחריו „תהליך שלום חי", ולא קפאון ויוזמה מתה.

מארפי: היוזמה קיימת

עמדת מימשל רייגן באה לביטוי מודגש בנאום שנשא השבוע עוזר מזכיר המדינה ריצ'ארד מארפי בוועידת בני ברית, המתקיימת עתה בבולטימור. בדבריו לפני באי הוועידה שלף לפתע ריצ'ארד מארפי את יוזמת רייגן מספטמבר 1982 ואמר, כי העקרונות העומדים ביסוד יוזמה זו „תקפים היום כפי שהיו בתחילה והם מוסיפים לייצג את גישתנו לנושאי המפתח במחלוקת". עוד אמר מארפי על הייצוג הפלשתיני: „הפלשתינים חייבים להיות מיוצגים בכל שלב של תהליך המו"מ, איך הם ייוצגו — הדבר עדיין תלוי ועומד. אך אין ספק בכך, שפלשתינים מקובלים ואמינים חייבים להיות מעורבים בתהליך".

„הכוח אינו תשובה"

הוא הביע את מחויבות ארה"ב לישראל ובטחונה, אך גם מתח ביקורת על מעשיה בשטחים וציין מספר פעמים, כי מעשים אלה אינם יעילים, ואף מזיקים: „הכוח אינו תשובה. הסתרה אינה תשובה. גירושים אינם תשובה", אמר מארפי.

יציב לפרס: אל תיסע

חבר הכנסת גדי יציב (מפ"ם) קרא אתמול לשר החוץ שמעון פרס לא לתת פעם נוספת לליכוד לבלום את תהליך השלום. דווקא לפני הבחירות נודעת חשיבות מיוחדת לפגישת שר החוץ המצרי ושר החוץ הישראלי עם הנשיא האמריקני.

נמשך מצור צה"ל

(המשך מעמוד ראשון)

בלבד. „אולם אם לא תשתנה מדיניות הענישה בשטחים, הישגי פעולה כמו זו הנעשית בקלקיליה יירדו לטימיון", אמר נחמן.

התחייה קראה אתמול לשר הביטחון להוציא צווי גירוש לאלתר, נגד מי שימצאו אשמים, על מנת ש„שכרו של מבצע קלקיליה לא ייצא בהפסדו".

הרתעה בלבד

אלוף משנה רענן ג'יסין בקלקיליה, אמר לכתבים „אין לנו כל אשליות שצעדים אלה יפסיקו את השלכת האבנים ובקבוקי התבערה, צעדים אלה נועדו להרתיע בלבד". לדברי ג'יסין, תשאר קלקיליה כעוצר לפחות עוד ימים אחדים.

יום שביתה משותף

בשטחים הופץ אתמול כרוז חדש של התנועה האיסלמית „חמאס" הקורא שוב לתושבים לקיים ימי שביתה בתאריכים שונים מאלה שהכריזו כרוזי אש"ף, אולם כרוז זה אינו מתרכז בהתקפה על אש"ף אלא על היהודים, והוא קורא ליום שביתה לפאר את הטבח שנעשה ביהודים בעיר אל־מדינה בראשית האיסלם. הכרוז קורא לקיים יום שביתה באותו יום עליו הכריזו גם כרוזי אש"ף, בתאריך ההיסטורי לציון „ספטמבר השחור", בו ביצעה ירדן ב־1970 טבח בפלשתינים.

חוגים במזרח ירושלים, סבורים כי העובדה שהתנועה האיסלמית והנהגת האינתיפאדה, הכריזו על יום שביתה משותף, רומזות על מגעים בין שתי התנועות, שכן התאריכים הוהים נקבעו על בסיס דתי ולא פוליטי, כדרישת הנהגת האינתיפאדה.

היום תתקיים בשטחים שביתה כללית עפ"י כרוזי אש"ף לציון ראשית ההתקוממות ב־9 בדצמבר אשתקד, וביום שישי תתקיים שביתה עפ"י כרוזי „חמאס". כוחות הביטחון ברצועה נערכים למצב כוננות גבוהה לקראת יום השביתה. בשלושת הימים האחרונים לא היו אירועים חריגים בישובי הרצועה, המסחר הלימודים והעבודה התנהלו כסדרם והתושבים יצאו לעבודה בישראל.

הותקפו בלי רבב

אוטובוס שהסיע 50 בנות העושות בשירות לאומי הותקף באבנים אמש בעת שנסע בכביש ירושלים אפרת. כל שמשות האוטובוס נופצו ואין נפגעים. אוטובוס אג"ד שנסע בשעות הערב בקו 69 לישוב גילו נרגם באבנים בכפר חורבתא באיזור מודיעין. כל שמשות האוטובוס נופצו ולא היו נפגעים. בקבוק תבערה הושלך בערב על בני משפחת רובין מבית אל בשעה שנסעו באל בירה. הבקבוק התנפץ על הכביש ואין נפגעים בנפש. מספר מקרים של ידויי אבנים נרשמו בכביש חוצה שומרון ובמחנה הפליטים בלאטה — על כך דיווחו תושבים יהודים.

4 פצועים בגדה בהתנגשויות בין צה"ל לתושבים

מנחם ענברי

גם אתמול היו התנגשויות בין צה"ל לבין תושבי כפרים בגדה המערבית, ונודע על שלושה פצועים. בכפר ג'בע שבשומרון נפצע צעיר בנסיבות כלתי ברורות, ושני צעירים אחרים נפצעו מאש חיילי צה"ל במחנה הפליטים עין בית אל־מא. נמסר על מצוע שלישי בקסבה של שכם.

תושבי מחנה עין בית אל־מא טוענים, כי כ־3 אחר חצות העירו אותם חיילי צה"ל כדי שימחקו סיסמאות, אולם מצה"ל נמסר כי לא התקבל כל דיווח על כך.

עצור נוסף בפרשת השחיתות בצה"ל — ד"ר ביאליסטוק מת"א

חשוד במתן אישורים כוזבים לחיילים שביקשו להשתמט ממילואים ומשירות סדיר תמורת סכומי כסף גדולים

עתי"ם

ד"ר גדעון ביאליסטוק, רופא מנתח פלסטי תושב תל־אביב החשוד בזיוף ומרמה בנסיבות מחמירות בפרשת ההשתמטות משירות צבאי, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בת"א לשמונה ימים. זהו האזרח השני בעצור בפרשה זו. המשטרה מייחסת לו חשדות של מתן אישורים כוזבים לחיילים שביקשו להשתמט משירות מילואים ומשירות סדיר, תמורת סכומי כסף גבוהים.

ד"ר ביאליסטוק הוא יליד הולנד ובעבר היה רופא אף אוזן גרון.

הדיון בבקשת המשטרה לעצרו החל בשעה 12 בצהריים באולם המשפטים של השופט שלי טימן. ההמולה וההתקהלות של יום המעצרים הראשון פחתה במקצת ובמסדרונות בית־המשפט היו רק עיתונאים וצלמים. האווירה היתה מאופקת יותר, נטולת מתח ואיפשרה דיון שקט וענייני.

נציג היחידה לחקירת פשעים חמורים במשטרה, רפ"ק אבי דוידוביץ', אמר בבית־המשפט, כי ד"ר ביאליסטוק נהג לתת אישורים כוזבים על מצב רפואי בלתי כשיר לחיילים שביקשו להשתמט, ללא הצדקה רפואית. זאת, תמורת סכומי כסף גבוהים.

החוקר טען, כי בביתו נמצאו ממצאים רבים המחזקים את חשדות המשטרה. הוא ביקש להאריך את מעצר הרופא ב־15 יום נוספים וציין, כי מדובר גם בעבירות על האתיקה הרפואית והשלכותיה הציבוריות הקשות של התנהגותו.

ד"ר ביאליסטוק אמר בבית־המשפט, כי הדברים נופחו מעבר לכל אמת מידה ונגרם לו נזק רב, מבלי שהוכח נגדו דבר.

השופט שלי טימן אמר בהחלטתו, כי קיימות ראיות חד משמעיות הקשורות את החשוד לפרשה, וגם אם אין עדיין ראיות מושלמות לחשדות המיוחסים לו, הרי יש לאפשר למשטרה להמשיך לחקור ללא הפרעה ושחרורו עלול לחבל בחקירה.

השופט האריך את מעצרו, כאמור, בשמונה ימים.

המשטרה מגייסת ערבים ישראליים לשירות בשטחים

זהבה מוזס

משטרת ישראל גייסה באחרונה כ־100 ערבים ישראליים שבעבר לא עמדו בקריטריונים של המשטרה כיוון שלא שרתו בצה"ל. ערבים אלה משרתים כיום ביו"ש ועזה במקום השוטרים המקומיים שעזבו את התחנות. כך נודע אתמול במהלך מסיבת עתונאים שערך מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס בלשכתו בירושלים.

בשל המחסור בשוטרים מקומיים בשטחים הוחלט במשטרת ישראל לגייס ערבים ישראלים, נוצרים ומוסלמים שלא שרתו בצה"ל, ולשלחם לשירות ביו"ש ועזה. בתום שלוש שנות שירות בשטחים יוכלו שוטרים אלה לשרת בכל מקום במשטרת ישראל ודינם יהיה כדין מי ששירת בצה"ל. תהליך תקליטה של שוטרים אלה במשטרת ישראל זהה לתהליך קליטת של כל שוטר אחר.

המפכ"ל אמר עוד במסיבת העתונאים אתמול, כי בחקירת המשטרה בפיגוע שהיה במדרחוב בחיפה אין התקדמות ונראה כי החשודים שנעצרו בעקבות האירוע אינם קשורים בו.

בהתייחסו לחקירת רצח הילד מטבעון, אמר המפכ"ל, כי נמצאו ממצאים חדשים והם נבדקים במעבדה לזיהוי פלילי. הוא ציין, כי כיוון החקירה הוא בעיקרו פלילי, אולם המשטרה לא זנחה כיווני חקירה נוספים.

בג"ץ הורה למסור סיבת מותו של עוואד חמדאן לבני משפחתו

חמדאן מת במהלך חקירת השב"כ ואחד החוקרים מואשם בגרימת מותו ברשלנות

עתי"ם

בג"ץ הורה אתמול לשר־הביטחון למסור תוך שבועיים את המסקנה הרפואית המסכמת שבדו"ח נתיחות הגופה של עוואד חמדאן לבני משפחתו.

חמדאן, צעיר בן 23, מהכפר רמאן שבשומרון, מת ביולי 1987 במהלך חקירת שב"כ בכלא ג'נין.

בג"ץ קיבל בכך את עתירתם של אביו ואחיו של חמדאן. שלושת השופטים, נשיא ביהמ"ש העליון מאיר שמגר והשופטים גבריאל בך ושולמית ולנשטיין, לא נימקו את החלטתם.

חמדאן למד הנדסה בירדן ולפני שנתיים חזר לכפרו. ביולי '67 נעצר על־ידי חוקרי השב"כ בחשד שבעת לימודיו בירדן התגייס לפתח. הוא הובא לחקירה בכלא ג'נין ובמהלכה מת.

בני משפחתו טענו בעתירה שהגישו לבג"ץ, באמצעות עו"ד פליציה לנגר, כי נמסרו להם על ידי השלטונות סיבות שונות לגבי מותו.

במהלך הדיונים בבג"ץ נוהלה חקירת משטרה בפרשה שבסיומה הוגש כתב־אישום נגד אחד מחוקרי השב"כ לבית־משפט השלום בירושלים. החוקר מואשם בגרימת מותו ברשלנות של חמדאן, אך הוא כופר באשמה.

עו"ד לנגר אמרה בדיון, כי בני המשפחה אינם מעוניינים במידע על דרכי החקירה של השב"כ אלא בדבר אחד בלבד — סיבת המוות.

השופטים החליטו, כאמור, לקבל את עמדתה וחייבו את שר־הביטחון להגיש לבני המשפחה את סיבת המוות תוך 14 יום. הפרקליטות הודיעה כי בני המשפחה יקבלו את סיבת המוות עד ליום שישי הבא.

עצומת סוהרים נגד הדחת מפקד בית המעצר דרום

איילת מזור

קבוצה של סוהרים מבית המעצר דרום שבכלא באר־שבע חתמה על עצומה הקוראת לנציב שירות בתי־הסוהר שלא להדיח את סגן גונדר רוני לבקוביץ, מפקד בית המעצר, כפי שהמליצה ועדת החקירה בעניין בריחת הרצל אביטן.

הסוהרים הודיעו, כי „אם יועבר לבקוביץ לניהול בית כלא אחר נבקש לעבור יחד עימו".

כמה מן הסוהרים אמרו אתמול, כי „מאז שנכנס סגן גונדר לבקוביץ לבית המעצר דרום התחילו העניינים להשתנות לטובה והעצירים הפסיקו להשתולל. אי־אפשר להאשים אותו בבריחת הרצל אביטן, משום שהקשרים בין אביטן לסוהרים החשודים בהעברת האקדח החלו לפני כניסתו של לבקוביץ לתפקידו".

שר־המשטרה, חיים בר־לב, טרם החליט אם לאמץ את מסקנות ועדת החקירה שהמליצה להעביר את לבקוביץ מתפקידו בשל חלקו במחדל בריחתו של הרצל אביטן מבית מעצר דרום.

שבוע לפני בריחתו של אביטן ביטל סגן־גונדר לבקוביץ ביקור של בני משפחתו לאחר שאביטן סילק מתאו סוהר שביקש להיות נוכח בעת הביקור. „אתה תעוף מפה ואני יהיה לבד עם המשפחה", אמר אביטן לסוהר. מפקד בית המעצר שהוזעק למקום הודיע לאסיר, כי „הביקור שלך בשבוע הבא בסכנה". לבקוביץ אף אסר על אביטן לצאת מתאו ולהסתובב בחופשיות באגף 3, כפי שנהג האסיר בימים שקדמו לבריחתו.

בימים האחרונים מונה קצין מודיעין חדש בבית המעצר דרום ללא קשר לאירועים האחרונים במתקן.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ

הופיע
קטלוג היחידה
לשנת הלימודים תשמ"ט 1988/89

ובו פרטים בדבר לימודי תעודה והשתלמויות בכל ענפי הטכנולוגיה והמינהל, אשר יתקיימו בלימודי יום וערב בחיפה, בתל־אביב, בירושלים, בבאר־שבע ובאשדוד.
ניתן לקבל את הקטלוג באמצעות הדואר, הטלפון, או אישית, במשרדנו.
נא לפנות:
בחיפה: הטכניון, בנין צ'רצ'יל, קרית הטכניון, חיפה טל': 294464, 04-225150.
בתל־אביב: הטכניון, רחוב ליסין 14, ת"א, טל' 03-262134.
בירושלים, בבאר־שבע ובאשדוד: הרישום מתבצע במשרדי היחידה בתל־אביב.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 4 מגרש 12 בגוש 8235 רח' דבורה שכונת נווה איתמר, בחריגה כהקלה: עד 6% בניה ו־40 ס"מ, מקו בניין צדדי ת.ב. 6988.

את התכנית מס' 284/88 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר מנור רוד — לאשר תוספת בניה לדירה בקומה א', ברח' הפלונות מס' 52 חלקה 117 בגוש 11570 קרית־חיים מזרחית.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יסביאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב/איתמר יונביץ מהנדס העיר

החללית סויוז נחתה בשלום

2 הקוסמונאוטים, רוסי ואפגני, נכשלו בשני ניסיונות לנחות, והתעורר חשש לגורלם לאחר שנותרו להם מזון וחמצן ליומיים בלבד

רויטר, סי"צ

מוסקווה. — שני הקוסמונאוטים מהחללית הסובייטית סויוז אמ־5, שנקלעו למצוקה, נחתו בשלום על כדור הארץ אתמול, בשעה 00.50 לפי שעון גריניץ' — מסרה סוכנות הידיעות הסובייטית טאס.

הקוסמונאוט האפגני הראשון בחלל, עבדול אחד מוהמנד (29) וחברו הסובייטי ולאדימיר ליאקוב (47) ערכו שלושה ניסיונות לבצע נחיתה שנכשלו בגלל תקלה. נותרו להם מזון וחמצן ליומיים בלבד.

על מקום הנחיתה מסרה „טאס" רק, כי החללית נחתה 160 ק"מ דרומית מזרחית לז'וקאזגאן בחבל קזחסטאן שבמרכז אסיה.

שני הקוסמונאוטים יצאו לתחנת החלל „מיר", נצמדו אליה וביצעו בה משימות שונות. מקשיים נתקלו בדרכם חזרה. „ליאקוב ומוחמאד חשים בטוב לאחר הנחיתה", מסרה „טאס".

לפני הנחיתה הציעה ארה"ב את עזרתה אולם ההצעה נדחתה על ידי הסובייטים, דיווחו מקורות רשמיים ב„נאסא".

עכשיו כבר אפשר לחייך – ליאקוב (מימין) ומוחמאד לאחר הנחיתה (צילום: איי.פי)

יהודים תקפו משרדי להפן המטהר „מתונים" ממפלגתו

ארנון יפה (צרפת), רויטר, סי"צ

פעילים יהודים תקפו אתמול לפנות בוקר את המשרדים של „החזית הלאומית" הימנית הקיצונית בפאריס.

המשטרה מסרה כי התוקפים פרצו למשרדי מפלגתו של לה־פן בצפון־מערב פאריס, וציירו על הקירות צלבי קרס, מגיני דוד והאותיות ס.ס. הם גם הרסו רהיטים במשרדים ונטלו עמם כספים ששולמו כדמי חבר במפלגה.

אלמוני שטען כי הוא מדבר בשם ארגון ההגנה היהודית, טילפן לאחר מכן לסוכנות ידיעות כדי לקבל את האחריות להתקפה.

מתנגדי להפן בהנהגת המפלגה הפאשיסטית „החזית הלאומית" גורשו משורותיה בטיהור כללי אחרי שהאשימו את להפן במדיניות אנטישמית. ד"ר פראנסטיס באשלו, אחד המגורשים, מסר כי להפן אמר לו, „טיפש, השתמשתי בכוונה במשחק המלים על השר דוראפיור והמשרפות". באשלו גילה כי ל־הפן הציג בפני הנהגת מפלגתו את מטרתו הפליטית: „מערכה לזרום הלובי היהודי, העיתונות והכוהנים התופשיים".

גם ראש המפלגה במרסיי, פאסקל אריגי, גורש, לאחר שדרש להדיח את האנטישמים הקיצונים.

הנהגת הפאשיסטים התייצבה מאחורי להפן נגד הביקורת הפנימית. הם „מסיבים את תשומת לב הצרפתים שכה רגישים לזוועת תנורי המישרפה, לכך שתנורים כאלה פועלים בבתי חולים. כל יום שורפים בתנורים האלה מאות גוויות של ילדים שנעקרו מרחם אימהותיהם בשל חוק ההפלות שייזמה השרה סימון וייל". שהיא כמובן יהודיה.

„בריה"מ נשלטה 5 שנים בידי מת־חי"

רויטר

מוסקווה. — מנהיג בקרמלין, ליאוניד ברז'נייב, מת מוות קליני ב־1976 אולם הרופאים החיו אותו, והוא המשיך לחיות בערפול חושים מוחלט שש שנים נוספות — גילה היסטוריון סובייטי.

ההיסטוריון רוי מדוודב אמר כי ברז'נייב הוחזק בשלטון על ידי פעילי אנשי צמרת מושחתים בפמלייתו, שידעו כי הם בטוחים בעמדותיהם כל עוד הוא נשאר נשיא ומזכיר המפלגה הקומוניסטית.

במאמרו שראה אור בשבועון „חדשות מוסקווה" גילה מדוודב כי ברז'נייב „התקשה יותר ויותר למלא אפילו את המשימות הטקסיות הפשוטות ביותר והוא לא היה מסוגל יותר להבין מה מתרחש סביבו". ברז'נייב, שנתמנה מזכיר המפלגה ב־1964, לאחר הדחתו של ניקיטה חרושצ'וב, מת בנובמבר 1982.

שני מיליונרים יהודים נאבקים על מלון בז'נווה

יוסף אלפרין, שוויץ

ז'נווה.— מלחמה בין אנשי עסקים יהודיים בעלי מוניטין פרצה בז'נווה סביב רכישת בית המלון היוקרתי „פרסידנט" בשלושים מיליון דולר.

„פרסידנט" הוא מלון חמישה כוכבים על שפת האגם, עתה בבעלות החברה „טוריסוטל". הוא הוצע למכירה לפני חודש, והמיליונר אלברט תמן (ממשפחת אשתו של נסים גאון) מתחרה על רכישתו עם הבנקאי אדמונד ספרא ושותפו מוריס דאבה. ספרא ודאבה מנסים לרכוש את מניות „פרסידנט" דרך החברה ההולנדית „אוברטור הולדינג", ותמן, שהוא אזרח שוויצרי, ביקש מבית המשפט למנוע את מכירת המניות לשני מתחריו. תמן מסתמך בעתירתו על חוק האוסר רכישת נכסי דלא ניידי ע"י זרים ללא אישור מיוחד מהממשלה.

הגיעו מים עד נפש

ממוראות תשטפונות בבנגלדש, בהם נספו עד עתה כ־1,000 ומיליון נותרו ללא קורת גג (צילום: איי.פי)

ראש ממשלת איראן ננזף ע"י חומייני, וחזר בו מהתפטרותו

רויטר, סי"צ

טהראן. — ראש ממשלת טהראן, מיר חוסיין מוסאווי, חזר בו מהתפטרותו לאחר שהאייאטולה חומייני קיים עמו שיחה, וביקשו להמשיך בתפקיד.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה, כי מוסאווי, המכהן כראש ממשלה מאז 1981, חזר בו מהתפטרותו באיגרת לחומייני, לאחר שזה גער בו גערה חמורה, ואמר כי אין עתה זמן לתככים פנימיים וכל הצדקה לפרישתו מתפקידו.

מוסאווי הגיש את התפטרותו ביום שני, בטענה כי הוא נתקל בבעיות ביחסיו עם הנשיא,

אנרכיה וביזה בראנגון לקראת „שעת האפס" להתפטרות הנשיא

רויטר, סי"צ

ראנגון. — בירת בורמה, שאוכלוסייתה מונה 3 מיליון נפש, הודרדרה לאנרכיה אתמול עם התקרב תאריך היעד עליו הכריזה האופוזיציה להתפטרותו של הנשיא, מאונג מאונג.

מעשי ביזה והשחתת רכוש התפשטו בבוקר ברחבי הבירה — דיווחו דיפלומטים מזועזעים ממדינות המערב. הממשלה הוציאה צו המורה לחיילים לירות בכל מי שבוזז רכוש ופורץ לבתי חרושת ומחסנים.

דיפלומטים אמריקנים החלו לעשות הכנות לפינוי משפחותיהם. בעקבות חודשים של הפגנות ומחאות להשלטת משטר דמוקראטי שותקו כל פעולות השילטון והפעילות הכלכלית ברחבי בורמה נעצרה.

מחסני אורז היו יעד משוך לכנופיות בוזזים, ולפחות 14 מהם נפרצו ורוקנו, מסרו הדיפלומטים. „מצב המזון הופך לחמור", אמר דיפלומט אחר. „קשה מאד מצבם של שכירי יום, שלא קיבלו משכורות זה כמה שבועות. אין ספק, כי רעב ממשי היה אחד מגורמי הביזה, אמר.

בינתיים הגיעו ידיעות על עצירתה של רכבת טעונה אורז וביזת המטען בפרברי ראנגון, אולם אין בינתיים לידיעה אישור רשמי.

גם משרדים ומחסנים של חברות זרות חשפו לסכנה. מחסן של אגודת צדקה גרמנית נפרץ ונבזז ומחסן אחר של ארגון המזון והחקלאות של האו"ם נפרץ אף הוא, מסרו דיפלומטים.

כן נמסר, שמשרד יוניצ"ף, ארגון האו"ם למען הילד, נפרץ והותקף. לא נתקבלו משם תשובות לקריאות טלפוניות.

בית הספר לרפואה של אוניברסיטת ראנגון נהרס, והיה זה מעשה ונדאלי ללא תכלית, אמר עד ראייה. שלדים נלקחו מהכיתות ונתלו על העצים מסביב.

תייר מן המערב סיפר על מקרים חמורים יותר ואמר כי „ראיתי גופות ללא ראשים, עולות באש". אמר. כמו כן נמסר על משפטים בפני בתי דין עממיים והוצאות להורג בעריפת ראשים. המובאים „לדין" הם אנשים החשודים כסוכני הממשלה. אם מאונג מאונג לא יתפטר, יבואו היום לראנגון מאות אלפי מפגינים ביום חמישי ותתחיל שביתה כללית, שתימשך עד נפילתה של הממשלה.

חנינה לאסירים המצרים בעיראק לרגל ביקור מובארק

רויטר, סי"צ

בגדאד. — עיראק הודיעה אתמול על חנינה לכל העצירים המצריים, לרגל ביקורו של הנשיא חוסני מובארק.

מובארק, שערך את ביקורו השלישי בעיראק בראשית השנה, שוחח עם הנשיא סאדאם חוסיין על היחסים בין שתי המדינות וההתפתחויות הערביות.

דיפלומטים ערבים בקאהיר מסרו קודם לכן, כי שני הנשיאים ישוחחו על שיחות השלום בין איראן לעיראק, וגם על גורלם של כמה אלפי מצרים שנשבו במלחמה בידי האיראנים, לאחר שהתנדבו להילחם לימין הכוחות העיראקיים.

הדיפלומטים אמרו, כי הביקור היה הפגנת תמיכה בנשיא עיראק לרגל שיחות השלום, שכמעט לא התקדמו עד היום. מצרים וירדן היו בין התומכות האיתנות ביותר של עיראק במלחמה בת שמונה השנים.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 7.9.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7078	1.7292	1.7287
דולר אמריקאי	1	1.60	1.67	1.6228	1.6432	1.6325
מרק גרמני	1	0.86	0.91	0.8801	0.8911	0.8865
לירה שטרלינג	1	2.72	2.85	2.7664	2.8009	2.7859
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2590	0.2623	0.2603
ין יפני	100	1.19	1.25	1.2115	1.2266	1.2201
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7812	0.7909	0.7849
פרנק שוויצרי	1	1.02	1.07	1.0430	1.0560	1.0509
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2537	0.2568	0.2556
כתר נורבגי	1	0.23	0.24	0.2368	0.2397	0.2382
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2293	0.2322	0.2305
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3713	0.3759	0.3736
דולר קנדי	1	1.29	1.35	1.3103	1.3267	1.3194
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3066	1.3229	1.3138
ראנד דר' אפריקאי	1	0.41	0.56	0.6753	0.6837	0.6793
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4200	0.4253	0.4227
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2529	1.2686	1.2604
לירה איטלקית	1,000	1.16	1.23	1.1806	1.1954	1.1862

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
המרכז
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' ממ/2001". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6076 חלקות 35־45, 51־59, 60־75, 93־96 וחלק מחלקות 46, 50, 77, 78, גוש 6075 חלק מחלקה 45 גוש 6103 חלקה 79 וחלק מחלקות 50, 60, 61, 64־66, 76, 77, 81, 90 רח' רמז ורח' קפלן בבית דגן. עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת יעדי אזורים לבניה, ושטחי ציבור. חלוקה למגרשי בניה, הרחבת דרכים, חניה וגישה.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2847 התשמ"ב עמ' 2945 ובעתון בוקר דבר בתאריך: 16.9.82 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 16.9.82 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך: 16.9.82 בשפה העברית. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש, יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז המרכז

28.8.1988

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מיתאר מקומית מספר כס/34/1. ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 6433 חלקות 96־109, 141 (חלק), 236־241, 245־251, 263־276, 283, 285, 451 (חלק), ר־505, 512־514, 517, 518, 522־524, 526־531. רחובות תל־חי, יבנה, הרב גולד, עציון, בר־אילן.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: צביעת שטחים לצרכי ציבור שינוי יעוד ממגורים בשטח בניני ציבור ולהיפך, שינוי יעוד לאזור מגורים ג', לשטח ציבורי פתוח ומסחר, צביעת אזורי בניה והוראות מיוחדות באזורים שונים.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בי־פ. מס' 3439 תשמ"ז עמ' 1353 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 22.2.87 ובעתון ערב מעריב מתאריך 22.2.87 ובעתון בוקר נוסף על־המשמר מתאריך 18.2.87.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש, יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
חיפה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית ונקרא: „תכנית מס' חפ/1766 — רמות", המהווה שינוי לתכניות הבאות: חפ/229 — תכנית המתאר של העיר חיפה. חפ/229א — תכנית מתאר של העיר חיפה, תיקון. חפ/229ב' — הגדלת אחוזי הבניה באזור מגורים א'. חפ/ור' — אחוזת סיר הרברט סמואל. חפ/10 — המנהל מגורה, הר הכרמל. מקום התכנית: חיפה, אחוזה, רח' הנטקה.

הודעה על הפקדת שנוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3488, התשמ"ח, עמוד 9־10. השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלונר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

כ"ז באב התשמ"ח
10 באוגוסט 1988

על היום
8.9.88

קיצור תיקים

נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר, מציע רפורמה חדשה בסדר הדיון האזרחי, שמטרתה לקצר תהליכים. אם תאושר, יהיה זה „מהפך"

בצלאל עמיקם

„בית־המשפט" — מכריז כרוז בית הדין. השופט, ארישת חמורה ורשמית לפניו, נכנס לאולם, שוקע בכורסתו. רמז קל ובעלי הדין מתחילים להרצות טיעוניהם. יש שהצדדים חוששים צפרנותיהם בראשית המשפט, ויש שעורכי־הדין המנולחים מסתפקים בהודעות לאקוניות, שאותן שינוו הוטב ללקחתיהם. את הקלפים הטובים יסתירו לשלב הבא, שלב ההפתעות.

השופט, אונו כרויה, לומר כמרוצת הדיון מהם שורשי המחלוקת, ורק או מתחיל לנווט את המשפט. ההליך המשפטי, בעיקר בתביעות אזרחיות, מייגע ומתמשך. טיפין טיפין נשלם המארג עד להשלמת התמונה כולה.

נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, שוחר חידושים. מעת לעת הוא מנסה לרענן את המערכת בעלת הדפוסים הנוקשים, ולבצע בה רפורמות מפליגות. האחרונה שבהן — הרפורמה במבנה המערכת המשפטית, ש„נתקעה" בכנסת ולא זכתה לעבור את הקריאה הראשונה המיוחלת. עתה מציג מאיר שמגר „מהפך" חדש. אם יאומץ, עשויים הדיונים הארוכים להתקצר והעובדות המשפטיות להיחשף, כבר בשלב הטרומי של המשפט.

„אני רוצה לצייד את בתי־המשפט בכלים הטובים ביותר לבירור האמת, בפרק זמן קצר. החתירה לאמת תיעשה, תוך שמירה קפדנית של עקרונות המשפט ותביא ליעילות, בהירות וקיצור הדרך" — אומר שמגר. את הצעתו החדשנית, המושפעת לא מעט ממשנה מקובלת בארצות מערביות, מעגן שמגר בשני עמודי־תווך: תצהיר של בעלי הדין ורשימת עדים ומסמכים.

היום נהוג להופיע למשפט בלי החובה להציג פירוט עובדתי מלא, הן של התביעה והן של ההגנה. השינוי יחייב הגשת תצהיר של בעל הדין, או של אדם אחר, שבו הוא יחויב לומר מהי התיזה העובדתית שלו. ההגנה לא תוכל עוד להתבטא בהכחשות סתמיות, אלא תכלול תצהיר של בעל הדין, או של אדם אחר הבקי בעובדות מידיעה אישית. בתצהיר תובא התיזה העובדתית של ההגנה. עם פתיחת הדיון, יחליט בית־המשפט אם התצהיר יבוא במקום חקירה ראשית, ותתחיל חקירה נגדית לאלתר, או תקוים גם חקירה ראשית — מלאה או חלקית.

מאיר שמגר ● שוחר חידושים

נשיא בית־המשפט העליון מאמין, כי הצגת התביעה מראש ובכתב וגילוי מידע של הטענות העובדתיות של הצדדים, עוד בטרם נפתח המשפט, יאפשרו לבעלי הדין לשקול צעדיהם, ללא גישוש מיותר באפילה. התמונה תהיה ברורה יותר, מזו העולה כיום מכתבי הטענות. דבר זה יתרום לייעול הדיון, לפישוטו ולהחשתו. מאיר שמגר מציין, כי למעלה מ־90 אחוז מן המשפטים מסתיימים בפשרה. כשכל הקלפים גלויים, הסיכויים להגיע להבנה בין היריבים גדולים יותר. האם ירוקן התצהיר את ההליך המשפטי מתוכו?

התצהיר איננו בא להפוך את החקירה הראשית, לבי־ליבו של הדיון המשפטי, למיותרת. אדרבא, אפשר יהיה לפתוח את המשפט בחקירה נגדית — עניין שיימסר לשיקול דעתו של בית־המשפט. מדגיש נשיא בית־המשפט העליון: „איננו סבורים, שיש להשאיר כושר־תמרון בלתי מוגבל לעובדות. התצהיר איננו סוף־פסוק. היום יש עדים, החוששים למסור פרטים. יש גם סכנה נגדית, שעורך־דין יתדרך את העדים, אך התרופה נגד כך היא החקירה".

בתי־המשפט שלנו ידועים בסחבת בטיפול בתיקים. יש המציינים, כי שלוש שנים, החולפות ממועד הגשת התביעה ועד לפסיקה. יש המוכיחים באותות ובמופתים, כי הדיון משתרע על פני ארבע שנים של התייסרות ועינוי־דין.

נשיא בתי המשפט העליון מודה, כי הרפורמה שאותה הוא יוזם איננה תרופת־פלא להחשת התורים. הוא מאמין, כי רק לאחר שתחלוף שנה ממועד הפעלת הרפורמה, נדע אם אומנם סייעה לקיצור הדיונים. „בהצעה יש משום חיזוק מעמדו של השופט וחיוב הצדדים להכנה יסודית יותר של התיק. צריך לחשוב על בעלי הדין, הם רוצים שהמחלוקת תבוא לידי פתרון. המטרה החברתית — לגרום לסיום סכסוכים" — מוסיף שמגר.

את ההצעה לשינוי סדר הדיון האזרחי גיבשה ועדה מיוחדת, בראשותו של הנשיא שמגר. בוועדה חברים אישים מכובדים כשופטים א. וינוגרד, א. בן זימרה, מ. ארד, ראש לשכת עורכי־הדין י. רוביו, מרצים למשפטים ויועצים משפטיים בשירות המדינה. ההצעה מופצת עתה להערות השופטים, עורכי־הדין ואנשי הפקולטות למשפטים. כשתשוב לוועדה, תנוסח סופית. אם תאושר, תגרום לשינויים מפליגים בסדרי הדיון המשפטי.

חוגים משפטיים מעריכים, כי היוזמה החדשה תיתקל בביקורת שוצפת מצידם של הפרקליטים. בעלי הדין ימצאו בדפוסים החדשים יתרונות רבים, אולם תלותם בעורכי־הדין ומנסחי התצהירים, תגדל.

קלקיליה בידינו

אריה פלגי

הצלילים הזכירו מלחמה חרשה. „כוחותינו פועלים מאז שעות הבוקר בקלקיליה", הודיעו לאזרחים בראש מהדורות החדשות. „כבר מזמן לא ערך צה"ל מבצע בהיקף כזה", הוסיפו.

„יחידות חי"ר, שריון, הנדסה ויחידות מובחרות משתתפות במבצע; סורקות את העיר מבית לבית" הסבירו. וגם בישרו על זכייה בגורם ההפתעה — מטרת כל מסקר. על חוסר נפגעים — חלום כל מצביא. רק פינוי התוכנית ב„קול ישראל" להשמעת שירי מולדת — חסר. וגם פקודות יום של הרמטכ"ל והתייצבות שר הביטחון בפני האומה כדי להסביר את המניעים ולשרטט את המטרות. לפחות באלה לא חרגו מן הפרופורציות.

אבל מישהו חייב היה להזהיר מפני שתי סכנות: מפני האכזבה המזומנת לכולנו ומפני הנזקים לחיילינו.

מי שהחליט על המבצע „הנקודתי", חש כנראה שלא נותרה לו ברירה אחרת. ניסו את כל האמצעים, סגר, עוצר, מעצרים, וההתפרעויות וההתנכלויות אינן פוסקות. התושבים היהודיים מן הסביבה תובעים במפגיע וללא הפסק פתרון מיידי ומושלם. קלקיליה היא כבר 21 שנה בידינו. לא „גילחנו" אותה בעצם הברברית של אחרים, לאחר כיבושה. במרוצת השנים נתקיימו אתה יחסים קורקטיים. הרבה מסחר, כמעט אפס פיגועים. לאחר פיגוע ראשון, „חריג", ראש העיר שלהם בא במשלחת פיוס וכפרה לנתניה. מן הערים השקטות בגדה. אבל גם תושביה לא התרגלו לכיבוש.

עכשיו (עד כתיבת שורות אלה) עצרו כבר 150 מפירי סדר. גם אם יעצרו אלף יישארו עוד 24,000 תושבים, שאחרי המבצע המרשים של צה"ל ירצו כנו עוד פחות. ביניהם מועמדים רבים ליידוי אבנים מחודש, מספקי תעסוקה נוספת ליחידותינו. ויש ביהודה ושומרון עוד „נקודות", מהן גדולות ופרובלמטיות אפילו מקלקיליה. אם גם בהן נטפל מידי פעם בהיקפים מסוג זה, חיילי צה"ל יישארו ללא הכשרה באופן חסר תקדים להילחם במלחמות של ממש. ואת זה הרי לא נוכל להרשות לעצמנו. לכן, גם אין בכיוון האכזבות. האלוף מצנע רמז משהו דינמיקה משלהם. אבל למבצעים כאלה התושבים היהודיים מן הסביבה ידרשו היקפים רחבים עוד יותר וחוזר חלילה. אכזבה במעגל סגור.

ויש גם פגיעה ישירה בכוחותינו. הנזק של הפיכת חיילים לשוטרים, הסבת לוחמים טובים ומעולים ל„מטפלים" באוכלוסיה אזרחית. התגברות השינאה בעקבות המגע הישיר, כעס על חוסר ההצלחה, בקשת אמצעים קשים יותר, שנקיטתם שוחקת ומשחיתה אותנו. וחוזר חלילה.

כל עוד קלקיליה בידינו.

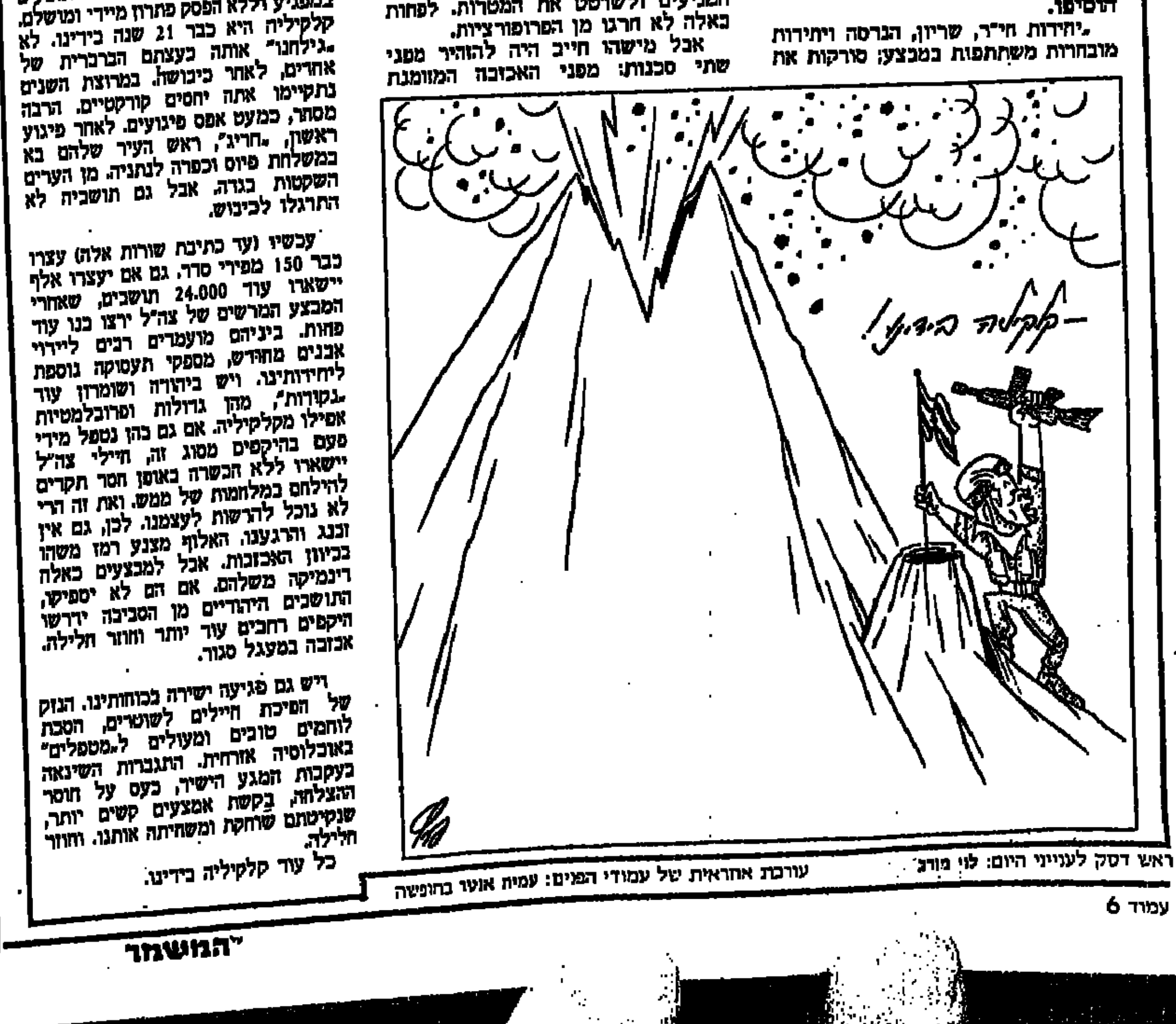

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אונר בחופשה

זהירות, מאגיה

גנדי ● טון יבש

מה אמר גנדי בביקורו בקיבוץ כפר מנחם ■ מי היריב ומי המתחרה

נחום שור

עוצמת החום של הקיץ יוצקת לאות כבדה בגוף ובנפש. עייפות זו מעמעמת את החושים ומטשטשת את בהירות המחשבה וכושר האבחנה. טישטוש זה הוא הגורם לרבים מאתנו ליפול ברשתה של המאגיה המהלכת אימים בארץ, שהליכוד מפיץ וכה מעוניין שתיקלט: כי הליכוד והימין „לוקחים" הפעם את הבחירות ושהכל כבר נגזר.

לפני זמן קצר ביקרו צ'יץ וגנדי בקיבוצנו (כפר־מנחם), לראות את האולם החדש של „בית הבנים" שלנו (ואולי יקימו כזה גם בתל־אביב?) בהזדמנות זו אמר גנדי [...] של המאגיה הזו, כבדרך אגב, לכמה מחברינו, שקיבלו את פניו: „נו, הרי זה כבר ברור שהימין „לוקח" הפעם ועולה לשלטון בלעדי לעשרים השנים הבאות. ואז, תוך [...] מקסימום תוך 16 שנה, יחסל הליכוד את התנועה הקיבוצית. „יסגרו לכם את כל [...] ויטפלו בכם, כמו שהם יודעים"...

גנדי, איש הטרנספר, אמר בטון יבש ועינייני. כדבר שכבר ברור ומובן מאליו, [...] שמץ של עוינות אישית כלפי התנועה הקיבוצית. זוהי, הרי הערכתו האישית.

דווקא מפני שכל מה שגנדי מנבא הוא, בהחלט, סכנה ממשית, אסור ליפול [...] המאגיה" הזו וצריך לומר במפורש, שעד ה־1 בנובמבר ניתן עוד הרבה מאוד [...] והכל עדיין פתוח, ואולי גם, כמאמר חז"ל, „הכל לפי רוב המעשה".

אין גם טעם לקרוא בלי הרף „זאב, זאב" ומה גם שרבים יגידו שדווקא באותם [...] השלטון המשותף של המערך והליכוד, נפגעה התנועה הקיבוצית וההתיישבות הע[...] בכללה, באופן הרבה יותר קשה מאשר בשבע שנות שלטונו הבלעדי של הליכוד.

אף־על־פי־כן נראה, שאי־אפשר להגזים בסכנות הצפויות למדינת ישראל ולחברה הישראלית. אם יעלה הימין לשלטון בלעדי. סכנות הללו קיימות במידה רבה [...] תימשך הפארסה הזו של „ממשלת השיתוק הלאומי", הקרויה, משום מה, בשם „ממשלת האחדות".

מדובר הוא לא רק בתחום המדיני — סכנת מלחמה חדשה והעדר פתרון לאינתיפאדה — ואף לא רק בתחום האזרחי — הרס התשתית הדמוקרטית והתפשטות הגזענות למימדים בלתי נסבלים, אלא, כמובן, גם בתחום החברתי־כלכלי: סכנה של הרס [...] התשתית שבנתה תנועת העבודה, הרס „חברת העובדים" והרפואה הציבורית. ומעל לכל סכנה קיומית להתישבות העובדת ובעיקר לתנועה הקיבוצית.

האויב מימין

לאחרונה גוברים קולות ונשמעות תגובות, גם בתוכנו וגם מעל דפי „על המשמר", הטוענים וקובלים על כך שמפ"ם מרכזת, כביכול, את חיצי הסברתה בעיקר נגד מפלגת העבודה ולא נגד הליכוד. ויש גם כאלה המציעים למפ"ם לנקוט קו „סטרילי" של הבלטת ייחודה בלבד ומייעצים לה שלא תתווכח עם מפלגות „שכנות", כמו „העבודה" ור"צ.

אשר לעובדות — אין כל בסיס לטענה, שמפ"ם תוקפת בעיקר את המפלגות „השכנות" ואיננה מזהה את היריב העיקרי. מונחים לפני כל דפי ההסברה שהוציאה מפ"ם לפעיליה ומסביריה בחודשים האחרונים ובהם מוגדר, במפורש, הליכוד והימין כולו, על כל מפלגותיו, הלאומניות, השוביניסטיות, הגזעניות והחרדיות כיריב הראשי שלנו (ושל מדינת ישראל), בעוד שהמפלגות האחרות, במחנה מרכז־שמאל (קרי: מפלגת העבודה ור"צ), „הן המתחרות שלנו, במאבקנו וכמאמצנו לחולל את התמורה האסטרטגית בישראל".

קו הסברה זה ננקט, למיטב ידיעתי, על־ידי כל דוברי מפ"ם. אין איפוא כל סיבה לטענה שהשמיעו כמה חברים, כאילו טועה מפ"ם בכתובת.

כלשונו של ויקטור שם־טוב, שפתח את ישיבת מרכז המפלגה, עם פתיחת מערכת הבחירות: „עם הליכוד נאבק ועם מפלגת העבודה נתווכח".

בחירה בין אפשרויות

עם זאת ברצוני להעיר לאלה הסוברים, שאל לנו להתווכח במערכת הבחירות הזו עם מפלגת העבודה ועם ר"צ. לדעתי, יש בכך קוצר הבנה תמוה לגבי אופיה ומהותה של מערכת בחירות במדינת ישראל (ובכל מדינה דמוקרטית) ובמיוחד לגבי אופייה של מערכת הבחירות הנוכחית.

ראשית, לא ניתן להשאר במערכת בחירות „סטרילי" ולהסביר רק מדוע לבחור בנו, מבלי להסביר, באותה נשימה, מדוע לא לבחור באחרים.

אצל הבוחרים הראציונליים ואלה הם הבוחרים המהווים את „פלח השוק" העיקרי שלנו, ההצבעה בקלפי היא תהליך בחירה בין אפשרויות. התהליך כולל החלטה לא רק מדוע להצביע בעד מפלגה אחת, אלא גם מדוע לא להצביע בעד מפלגה אחרת.

שנית, כל מי שנשאר „אנמי" וסתמי, במערכת בחירות חמה וסוערת, כמו זו שכבר נפתחה, דינו להשכח ולהדחק אל שולי הזירה.

שתי מטרות

שלישית, במערכת בחירות זו יש למפ"ם שתי מטרות אסטרטגיות: להביא לשבירת התיקו בין מחנה הימין למחנה המרכז־שמאל, כך שהימין יובס וניתן יהיה להרכיב ממשלה, שתנועת העבודה תהיה במרכזה ואפשר יהיה לשבור את הקפאון המדיני, להזיז את תהליך השלום ולחולל, ראשית תמורה בחברה הישראלית. זוהי המטרה הראשית. אך ישנה גם מטרה שניה והיא לשנות את יחסי הכוחות בתוך מחנה המרכז־שמאל לטובת מפ"ם, כדי להבטיח שהתמורה שאנו חפצים בה אמנם תתחולל ושלא תוקם שוב ממשלת השיתוק הלאומי. לא ניתן להשיג מטרה זו ללא ויכוח ענייני, אך נוקב, עם מתחריה של מפ"ם בתוך הגוש מרכז־שמאל.

הפעם מפ"ם

רביעית, יש לזכור שהמאבק, הפעם, הוא, ביסודו, מאבק בין שני גושים גדולים ולא בין שתי מפלגות גדולות. לכן הצבעה למפ"ם, גם אם היא על חשבון קול ל„עבודה" או לר"צ, לא פוגעת, בכל מקרה, בסך הקולות שינתנו לגוש מרכז־שמאל ומשרתת, לפיכך, גם את מטרתנו הראשונה, אף תורמת באופן משמעותי, להשגת המטרה השניה, שהיא תמורה לטובת השמאל הציוני והסוציאליסטי בתוך הגוש של תנועת העבודה.

ולבסוף, יהיה בכך משום חוסר יושר אם לא נכיר באמת, שחלק גדול למדי מפוטנציאל הבוחרים של מפ"ם נמצא בקרב אלה המתלבטים בין העבודה או מפ"ם או ר"צ.

מבלי לוותר אף על קול אחד שניתן להעביר מהליכוד ישר למפ"ם — והוא רווח נטו — עלינו לומר ללא היסוס, לכל המתלבטים בתוך גוש תנועת העבודה: הפעם תבחרו במפ"ם.

תרדמת בחירות

השקט היחסי, שמאפיין את מערכת הבחירות הנוכחית, הוא משום שאנשים חושבים, שהבחירות כבר הוכרעו — סבור ד"ר דן הורוביץ. ד"ר רפאלה בילסקי בן חור מסבירה, שהאווירה עוד „תתחמם" ■ שיחה עם שני סוציולוגים פוליטיים

טלי ברזילי - זוננפלד

השתלהבויות המונים — נוסח אלה שהיו כשבגין או אריק שרון נאמו בכיכרות, זריקת עגבניות על שמעון פרס, תנועות מגונות כלפי נבחרים, פליטות־פה כמו זו של הבדרן דודו טופז (צ'חצ'חים), או פזמוני־רחוב המעמידים את יאנוש מול רמול כגיבורי האומה — כנראה לא יחזרו עוד. לכל מי שלא שם ליבו, או שהתרדמה המאפיינת את מערכת הבחירות הנוכחית השכיחה ממנו את הדבר — אנו אכן נמצאים בעיצומה של מערכת בחירות. הפעם, מסתבר, מערכת הבחירות שונה מקודמותיה, שהתאפיינו בליבוי יצרים, השתלהבות המונים, נאומי כיכרות, אלימות מילולית ואפילו אלימות פיסית.

בניסיון לברר מהם הגורמים לשקט המאפיין את מערכת הבחירות הנוכחית, פנינו לשני סוציולוגים פוליטיים: הד"ר דן הורוביץ והד"ר רפאלה בילסקי בן־חור.

„אנשים חושבים, שהבחירות כבר הוכרעו" — מסביר הד"ר דן הורוביץ — „על־פי משאלי דעת־הקהל, המתפרסמים חדשים לבקרים, עולה תמונה ברורה של נצחון הליכוד בבחירות. תמיד כשיש הרגשה וראיית שצד אחד מנצח, העניין מוריד מן המתח. בארה"ב, בבחירות הקודמות, כשרייגן התמודד מול מונדייל, גם כן לא היה מתח, שכן היה ברור לכולם מה תהיינה התוצאות. לעומת זה, הפעם המתח יהיה גדול, המתמודדים נעים בצמידות רבה האחד לשני, והתוצאות אינן ברורות מראש. אצלנו, לעומת זאת, התוצאות ברורות, לפחות לפי מה שמצטייר בסקרי דעת־הקהל, זה כמובן גורם מרכזי להורדת המתח, מה שמביא מערכת בחירות שקטה יחסית".

ההבדלים טושטשו

מהי השפעת השתתפותן של שתי המפלגות הגדולות בממשלת אחדות לאומית על מערכת הבחירות השקטה?

ד"ר הורוביץ: „פה התוצאות של סקרי דעת־הקהל מעניינות מאוד. לפני ביצוע הרוטציה טענו תוצאות המשאלים, שכ־65% מן הציבור תומך בממשלת אחדות לאומית. לעומת זה, היום מסתבר על־פי הסקרים, שהציבור מעדיף ממשלה צרה, או בראשות הליכוד או בראשות המערך, ולא מעוניין בממשלת אחדות לאומית. התלהבות הציבור מממשלה רחבה ירדה פלאים, שכן היום ברור לציבור, שממשלה כזו אינה יכולה להכריע בנושאים מהותיים. לכן, אני רואה כאן השפעה הפוכה, שכן זה שהציבור אינו מעוניין עוד בממשלת אחדות לאומית, צריך היה להעלות את חשיבות הבחירות, וכמובן — לגרום למתח".

טשטוש ההבדלים בין המערך והליכוד אף הוא בין הגורמים, שאותם מונה הד"ר הורוביץ, כשהוא מסביר מדוע מתאפיינת מערכת הבחירות הפעם בשקט יחסי: „אחרי שחוסיין ניתק את עצמו מן הגדה, נותרו ההבדלים בין המערך לליכוד בסוגיה זו בלתי אקטואלים, מכיוון שכרגע דוחות שתי המפלגות האלה את האופציה של מדינה פלשתינית. גם בענייני האינתיפאדה הריחוק אינו רב, שכן למרות שהליכוד משמיץ את רבין, הוא כן מרוצה ממדיניותו. גם זה גורם שמקטין את המתח".

לשאלה, האם השקט היחסי הוא זמני בלבד, או שאפשר לצפות התעוררות ככל שמועד הבחירות יתקרב, משיב הד"ר הורוביץ: „כשמדובר במערך, זה פשוט נוגד את הטמפרמנט שלהם לנהל מערכת בחירות תקיפה. ואילו כשמדובר בליכוד, אז הפעם הם לא מעוניינים לאבד את היתרון שיש להם עכשיו. להיפך, הם רוצים להרדים את המצב, כדי לשמור את היתרון הזה. זו היתה הטקטיקה של המערך ב־84', וזו הטקטיקה שאימץ הליכוד היום. בניגוד לעבר, מערכת בחירות אלימה לא תשרת הפעם את האינטרסים של הליכוד. אולי כשיחלו שידורי הטלוויזיה, המתח יעלה. ככל שמצמצמים את משך הזמן של שידורי הטלוויזיה, כך מצמצמים את משך הזמן של מערכת בחירות עירנית".

ביטחון אישי

הד"ר רפאלה בלסקי בן־חור, מונה מספר סיבות ל„תרדמת" הציבור הפעם. „הסיבה המרכזית היא, שהנושא העדתי, שכל־כך מלבה יצרים, ירד מן הפרק. עניין נוסף, המפלגות הוציאו מן הלכסיקון שלהן את האלימות המילולית, שאיפיינה את ההתמודדות בעבר. גם זה נושא שצינן את האווירה. הסיבה השלישית היא, שהנושא שהסעיר כל־כך את הציבור בעבר, „הסכנה לדמוקרטיה", אינו מדובר עוד אל ציבור הבוחרים. הקהל כבר

(סוף בעמוד 10)

מפ"ם — תנועת העבודה האמיתית

צבי טימור

בבחירות בישראל קיימת תופעה של נדנדה בין הגושים הגדולים לבין המפלגות הקטנות. שני הגושים הגדולים ביחד נעים בין 70 ל־90 מנדטים. בבחירות לכנסת השישית ב־1965 זכו שני הגושים ביחד ב־71 מנדטים, בכנסת השביעית ב־82 מנדטים ובכנסת השמינית ב־90 מנדטים. אחר־כך חלה ירידה, כאשר בכנסת התשיעית הגיעו שני הגושים ל־78 מנדטים, לאחר ש־15 מנדטים מהמערך עברו לד"ש. בכנסת ה־10 שוב זכו הגושים הגדולים ב־95 מנדטים. המספר ירד שוב, בבחירות האחרונות לכנסת ה־11, ל־85 מנדטים.

מידת כוחם של הגושים הגדולים נתונה בתוך־כלל המפלגות המקורבות מתוך גוש. בין הכנסת ה־10 ל־11 ירד הליכוד מ־48 ל־41 מנדטים. הבוחרים הקנו את תמיכתם ל„תחייה" ולתנועות ימין אחרות. מכאן האסטרטגיית הבחירות של „התחייה" מעוגנת על שכנוע הבוחר כי מפלגה זו היא הליכוד האמיתי המייצג את הקו האידיאולוגי הפוליטי שלו ללא פשרות.

מנגד השני, מפ"ם אמורה לשכנע את ציבור הבוחרים, שהיא הממשיכה ההיסטורית של תנועת העבודה או כי היא תנועת העבודה האמיתית. לשם כך יש להציב כפני הציבור את „הוותיק" מפלגת העבודה להרס המשקים, הקיבוצים, חברת העובדים, בתחומי הבריאות, הפגיעה בשכירים [...] פיטורים וכו'.

ההתמודדות על הנושא מי מייצג את ערכי תנועת העבודה חייבת לבוא לתודעת הבוחר. לכן מפ"ם — תנועת העבודה האמיתית נראה כאתגר המובהק ביותר שיש להעביר לבוחר. אין זה מונע להעביר מסרים מיוחדים לציבורי בוחרים חלקיים, כמו פועלים, פנסיונרים, נשים או צעירים.

ההתמודדות בתוך הגושים המנוגדים תתגלגל סביב השאלה מי מייצג טוב יותר בתוך הגוש את הרעיונות הפוליטיים של כלל הגוש.

רבין ● „משכיח את מעשיו הטובים של ויצמן"

אלה נגד המערך

האלה של רבין משפיעה קשות על מעמדו של המערך במגזר הערבי

קאסם זייד

מאז המהפך של 77' הפגין הציבור הערבי תמיכה במערך. הבוחר הערבי עשה זאת, מתוך כוונה לבלום את עלייתו של הליכוד. הוא מיאן לשתף פעולה עם הליכוד, גם כשזה הרכיב את הממשלה. אך, האינתיפאדה והאלה של שר הביטחון, יצחק רבין, השכיחו מלב הציבור הערבי את העזרה שהגיש לו המערך בשנתיים הראשונות של ממשלת האחדות.

יו"ר מטה הבחירות של המערך, השר עזר ויצמן, החליט להפעיל את כובד־משקלו, בניסיון להציל את מפלגתו מירידת מעמדה במגזר הערבי. זאת, בעקבות סקר שערך יו"ר אגף הבחירות ב„עבודה", רענן כהן, המנבא ירידה של 40 אחוזים מכוחה של המפלגה במגזר זה. הוא החליט להמר על כל הקופה, והדיח את ד"ר אפרים סנה מראשות מטה המערך במגזר הערבי. במקומו מינה את נוואף מסאלחה, המועמד ה־35 ברשימת המערך.

ויצמן, שרואה עצמו נפגע מכך, שהערבים אינם מתכוונים לגמול למערך טובה על מעשיו, גם שלו־עצמו, למען השוויון, אומר כי „אם הערבים שכחו את מה שעשינו להם בשנתיים הראשונות לממשלת האחדות, וגם לאחר מכן, אזכיר להם דברים אלה מהר מאוד. אני עומד לצאת לכפרים הערביים, ולהחזיר את התמיכה הגדולה למפלגת העבודה. אין ספק, שמצבנו בקרב הסקטור הערבי טוב פי אלף מזה של הליכוד".

אכן, בהנחייתו של השר פרסם המערך בשבוע שעבר שתי מודעות־בחירות בשבועון „אל־סנארה", באלה נעשה שימוש בשמו הטוב של ויצמן, כשר הפועל באופן הנמרץ ביותר למען השוויון והשלום הצודק. באחת המודעות נאמר: „מיהו השר, אשר החזיר בפעם הראשונה זה עשרות שנים את „שטח 9" המופקע לבעליו הערביים בסכנין, ערבה ודיר־חנא ושם קץ לסבלם של בעלי הקרקעות וראה בהחזרתו תקדים חשוב". „מיהו השר, שהקים את עמותת „אבוקה" (לעידוד החינוך הטכנולוגי הערבי — ק.ז.) והתגייס לגיוס מיליוני שקלים לשיפור מצב החינוך ומצבם של הצעירים הערביים בארץ".

התשובה לא בוששה לבוא: „השר הזה אינו אחר מאשר עזר ויצמן, שרומיו רבים במערך. אלה הם רק חלק מפעילויותיו של ויצמן, הידועות לכול".

המודעה השנייה, המתייחסת לנושא השלום, אומרת: „מיהו השר, שעומד בראש המאבק למען השלום הצודק בתוך הממשלה ומחוצה לה, עושה וקורא לפתיחת דף חדש עם העם הפלשתיני ועם נציגיו הלגיטימיים". בשתי המודעות מוצגת השאלה הרטורית: „האם יש מי שמתכחש או מתעלם מכך".

מול שתי המודעות, שבהן מופיע ויצמן, מתפרסמות שתי מודעות כלליות שבהן נכתב: „שלום או מלחמה, שוויון או אפליה, אחווה או ריבוי, צדק או עושק". המערך מוצג שם ככוח, שיכול להגשים את השלום הצודק והשוויון המלא, כשהאלטרנטיבה היא הליכוד, הימין הקיצוני והפאשיזם.

ערבים שקראו את מודעות הבחירות של המערך, המזכירות להם את פועלו של

(סוף בעמוד 10)

ואולי לא יהיו בחירות?

לו רצו שיהיו בחירות היו מקדימים אותן ■ לא יכלו לבטלן, כי בכל זאת יש דמוקרטיה וכולם מחזיקים פאסון ומצהירים שהם העתיד — אבל בפנים כולם מפחדים מכולם ■ למה לא שלחו הודעות לבוחר?

צבית בן־שלום

פתאום שמתי לב שלא קיבלנו הודעה לבוחר. אולי לא שלחו? ואולי שלחו, [...] רק לחלק מהאוכלוסיה? ולאלה שבפנקס הבוחרים ואני לא... לפני חודשיים, כאשר תשדירי שירות נידנדו והציעו לגשת למשרד הפנים ולבדוק [...] חרדה מעצם הרעיון. שאני אלך למשרד הפנים, הפתוח רק בבוקר, [...] צפוף, תמיד מלא, האנשים נרחסים, הפקידים מתחצפים? די לי מהם [...] בעשר שנים, כשאני צריכה לחדש את הדרכון!

[...] היא שרציתי לכתוב משהו בנידון. על החוצפה של הצגת פנקסי בוחר במקומות [...] ולזמן כל כך מוגבל. לא כתבתי. היו נושאים חמים יותר כמו עומס חום, למשל. [...] כבר מאוחר, אם שמי הושמט לא אוכל לערער. ואולי לא רק שמי נשמט כי־אם [...] רבים, של אנשים שמשום מה — בצדק או שלא בצדק — הוכנסו לרשימה [...] של משרד הפנים, שהשר (יש שר?) או המנכ"ל, או האחראי על המחשב, הכינו [...] בהסתמך על הרשימות השחורות של משרד הדתות ופירסומים אחרים. אצלי, [...] לא קשה לדעת לאיזה כיוון אצביע. ואני לא היחידה במצב זה.

אם יתברר שאנחנו — המחוקים מפנקס הבוחרים — רבים, רבים מאד, וכולנו [...] הסמוכים של הקשת הפוליטית, נדע שיד זדונית היתה במעל ונדרוש ביטול [...]

[...] שניה: אולי זאת כדיוק המטרה? בלאגאן בפנקס הבוחרים, התראה קצרה מדי [...] לבדוק לפני שיהיה מאוחר מדי לערער — ואחר כך תקום סערה ותהיה סיבה טובה [...] את הבחירות. עד הסיבוב הבא יעברו 6־8 חודשים, אולי שנה. בינתיים אלוהים [...]

הבחירות שלפנינו אינן רצויות. אילו רצו בהן — היו מקדימים, זה ברור. לא הקדימו [...] לא יכלו לדחות או לבטל, בכל זאת — דמוקרטיה וכולם מחזיקים פאסון ומצהירים [...] העתיד. אבל בפנוכו מפחדים. המערך חושש ממפלה, הליכוד מנצחון, תחיה מכהנא, [...] מולדת, מפד"ל מש"ס, אגודה מש"ס, מפ"ם מר"צ, ר"צ משינוי, שינוי [...] קומוניסטים ממתקדמת, מתקדמת מכהנא, כי אם יעיפו אותו — גם היא [...] כולם היו רוצים קצת יותר זמן, להתארגן בשקט, להתבסס, לגייס כספים, להחזיר [...] והודים, להדבר עם חוסיין, לזכות בברכה של נשיא ארה"ב (החדש), או לפחות של [...] זה במפלגות.

והעמך אינם יודעים מה להצביע. במרכז מתלבטים בין ליכוד, מערך, שינוי, ר"צ, ליברלים ופנסיונרים; גם משמאל ומימין המבחר גדול. חוץ מהפעילים אף אחד לא יודע מה המצע, מה ההבדל, מה הניואנסים ומה הכי חשוב.

אני דווקא במצב טוב, זו הפעם הראשונה מזה שנים רבות מאד שאין לי לבטים, אינני צריכה להצטדק ולחפש תרוצים למה אני מצביעה בשביל הביצועיסטים של רפ"י. הפעם יש רק מפלגה אחת המדגישה במצע שלה את הצד הכלכלי־חברתי והמקרה יוצא לי להסכים להשקפת העולם שלה. אלמנטרי. הפעם נוח לי מאד לדבר עם אנשים, להסביר שבישראל המונחים שמאל וימין הם די יחסיים, שמפלגה הדוגלת ברפואה פרטית, חינוך אפור, מכירת חברות ממשלתיות וביטול הסכמי שכר קבוצתיים היא לא בדיוק שמאל, גם אם היא בעד החזרת כל השטחים. שכדי להיות שמאל לא מספיק להאבק בעד הצגות קולנוע בערבי שישי. בטח, גם אני בעד קולנוע בערבי שישי, (למרות שעשרה סוסים לא יוציאו אותי מהבית) אבל יותר חשוב לי שיוסיפו שעורי התעמלות ופיסיקה בבתי הספר ושהרשויות המקומיות יחלקו ספרי לימוד. יש לי עוד דוגמאות, בכלל יחסי הדת והמדינה הם יופי של נושא לוויכוח, אלא שאיש אינו רוצה להתווכח. תב. לח. הפלוגה של הבן ירדה לעזה. הם לא בעניין הבחירות. אפ[...] לא מתלבטים. אדישים. אין לדעת איך האינתיפאדה משפיעה על הקול הצף, איש אינו מא[...] לסקרים, כמה פעמים אפשר לבלוע צפרדע?

ההורוסקופים והסקרים מנבאים נצחון קל לליכוד. בליכוד מקווים שאכן הוא יהיה קל לעומת המערך, אבל משמעותי לגבי כל מי שמימין. קשה להם לעכל את הרעיון המרגיז שמישהו מתיימר להיות יותר לאומי, יותר פטריוטי, יותר אכפתי וחכם בכל הנוגע לטובת ארץ ישראל השלמה וביטחון העם היהודי. קואליציה על טהרת הימין (כולל מפד"ל וש"ס כמובן, אבל אולי בלי כהנא) תרחק את הליכוד אל המרכז, ושם פחד של צפיפות. לעומת זאת, נצחון קל על המערך, יאפשר לשמיר לגלות רוחב לב ולהציע לפרס — או מי שיהיה — המשך ממשלת אחדות לאומית. קול בוחר בקול שדי הדי זה מה שהעם רצה כשחילק את המנדטים כמעט שווה בשווה. ממשלת אחדות היא פטנט נוח בצורה יוצאת מן הכלל. שני אבות לכל הצלחה, הצד השני אחראי לכל פאשלה, מה שלא רוצים לעשות — נדחה באשמת השותף־היריב, מה שרוצים — עושים למרות היריב־השותף, שגם הוא מבטט כי יש לו צ'אנס לצעוק גוואלד. ממשלת אחדות אי־אפשר להפיל; בקונסטלציה מסויימת היא אפילו יכולה לדחות את הבחירות..

סליחה, אני בכלל לא בטוחה שהיא לא תעשה זאת.

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

הנפש הטובה מבאר־שבע

גיורא מנור

„הנפש הטובה מסצ'ואן" מאת ברטולט ברכט; עברית: שמעון זנדבנק; עיבוד ובימוי: יורי לובימוב; תפאורה: יוסף יקירמן; עיצוב תלבושות: ענת מסדן; מוסיקה: ואסילייב והמלניצקי; תאורה: נתן פנטורין — בהפקה משותפת של תיאטרון באר־שבע ותיאטרון הבימה.

קשה להיות אדם טוב. זו המסקנה הלא כל־כך מקורית של ברכט, המונחת ביסוד אחד ממחזותיו המשעשעים והבימתיים ביותר, „הנפש הטובה". ברכט היה אמן עיבוד החומר הבנאלי, מוכר ומשומש, שניתן לו בדק מחודש ומקורי על־ידי הטיפול הדרמטי שלו, כמחזאי וכבמאי. הזונה שן־טה בעלת לב־הזהב מגייסת, לשם הצלת חנות הטבק שלה את „בן־דודה" שוי־טא ה„רע", כלומר: האנוכי, המציאותי.

דמות הצויה זו ניצבת במרכז המחזה. ליאת גורן בתפקיד הכפול מצוינת בגבר הנוקשה, אבל אינה נשית ומשכנעת כזונה טובת־הלב. זה כמובן הבל ביותר, כי ליאת היא שחקנית מצוינת, אינטליגנטית ומאופקת, ודווקא תכונות אלה מפריעות לה להיות נערה פתיה, המתפרנסת ממכירת גופה שלה ללקוחות.

לשן־טה שותפים לעסק: שלושת האלים, שנשלחו למצוא צדיק בסדום, ממש כמו בסיפורי המקרא, ומוכר המים המסכן (דב רייזר, בתפקיד מהנה מאוד) המוליך אותם מרוב יאוש לביתה של הזונה המקומית.

מרק חסמן, הוגו ירדן ושמואל סגל, בדמויות ממעל, מבריקים ומשעשעים בדברם כמקהלה מרבת, והליכתם במין תרגיל־סדר שטימיים. (לובימוב כנראה אוהב אמצעי זה, כי גם זוג הזקנים, סוחרי השטיחים, ישראל גוריון ואורנה רוטברג, עושים כמוהם, מוקרים על עצמם: „מסתובבים, הולכים"). אין כל צורך להוכיח את האמת הנדושה, שאין תפקידים קטנים, אבל ברור שלשלושה שחקנים מצוינים בתפקידים הקטנים של האלים הופכים שלישייה משעשעת זו למרכיב חשוב בהצגה הצבעונית, הקומדיאנטית, שהעמיד הבמאי הרוסי הגדול.

סיפרו לי, שהלנה וייגל, אלמנתו של ברכט, נוכחה בחזרה הגנראלית של „הנפש הטובה" במוסקווה, וכמעט יצאה מהאולם ברוב־כעס, כי לובימוב התרחק כל־כך מן ה„מודל" המקודש של ברכט עצמו. הוא הכין את המחזה עם קבוצה מתלמידיו, וגם בהפקה העכשווית, כ־25 שנים אחרי הבכורה המוסקבאית, נשמרת אותה אווירה של חבורת צעירים, המשתעשעים באגדה הכביכול „סינית", המתרחשת במערב, אם לשפוט לפי הכיגוד והאביזרים. ברור, שסין ברכטית זו אינה יותר ממשית גיאוגרפית מ„חוף הים של בוהמיה" אצל שקספיר.

גם המוסיקה אינה סינית, אלא רוסית, וישראל גוריון בגיטרה וחיים גרינשפן באקורדיון מלווים הכל במנגינות ידועות היטב גם אצלנו, אם כי אני בטוח, שלובימוב בשעתו לא היה מודע למלים העבריות המוכרות למנגינות אלה, וזה מוסיף מין תבלין של אירוניה לנעשה.

הנפש הטובה מסצ'ואן": הצגה מצוינת מעוצבת היטב בכל פרטיה. בתמונה: ליאה גורן וחיים חובה

שן־טה מתאהבת בטייס מובטל, העומד לאבד את עצמו לדעת בגן הציבורי. זו סצינה שנועדה להיות מין „שמורת־טבע" לירית ורומנטית בשעשועים האכזריים של העלילה, הסובבת על כסף, חובות ושכר־דירה.

משום־מה דווקא בסצינה מרכזית זו בחרו הבמאי והמעצב שלו לוותר על התפאורה הפשוטה במודגש, ולהעמיד על הבימה עץ מסוגנן, קוביסטי, שלא יצר כל תחושה של גן, ואילו חיים חובה בתפקיד הטייס שופע, כדרכו, שארם, אבל הוא „לוחץ" מדי, מנסה להוכיח משהו כל הזמן, במקום להיות פשוט הוא עצמו, ולסמוך על ברכט. וזה פוגע בגרעין הרגשי הרך של העלילה, וחבל.

היות שלא מציינים בתוכנייה (הצבעונית מדי, כרגיל ב„הבימה", כשהגראפיקה מסתירה את התוכן ומקשה מרוב עיצוב על הקריאה בה), את שם האחראי לתנועה, אני מניח, שהמחול האישי של כל דמות ודמות הוא פרי־עבודתו של הבמאי עצמו. המוטיב התנועתי הלא־ריאליסטי של כל שחקן, והדרכים העקיפות שכמעט כל דמות רוקדת בתוך סביב לחלל הבימה, מוסיפות יופי ועניין לבימוי. בייחוד מצטיינים בזה דב רייזר והספר השמן ויובל זמיר, הוראם המוקר כדוב מאולף), בעלת־הבית הנפקנית רווינה קמבוס, המרימה את שדיה בידיה כפי שאחרים מרימים יד להדגשת דבריהם והשוטר בעל הפנים המנופחות בטישיום, שמעון כהן, שהוא כבר מומחה לא קטן לגילום דמויות של חוקרים ושוטרים מטומטמים.

בישראל של שנת האינתיפאדה אין בהצגה עומס של משמעויות חברתיות־פוליטיות, כפי שהיה במוסקווה, משהעלה לובימוב את ה„נפש" שלו על הבימה שם. אולם זו הצגה מצוינת, מעוצבת היטב בכל פרטיה, וגם אם משחקם של ליאת גורן וחיים חובה אינו מושלם, אין בזה כדי לפגום בהנאה כללית. אלא במעט.

זהו ברכט אחר, חצוף, עירני, מסוגנן היטב, המבליט את שנינות הטקסט, את התובנה העמוקה של ברכט לנפש האנושית, של זונות ובלי־בתים, עניים מרודים ואפילו אלים המבקשים לשווא את הנפש הטובה בעמק הבכא שלנו.

הרי גם בברכט עצמו התרוצצו שתי נפשות אלה, של התכבן הערמומי והזונה הרגשנית.

ג'אז

ירושה כבדה

יוסי ונונו

קשה לראיין אנשים צנועים. רוי ברימינס, מוסיקאי, נגן ומנהל־ג'אז, הוא איש צנוע. הוא מוכן להרחיב את הדיבור על הצעירים שלו (קרי: המוסיקאים, שהוא עובד אתם) ועל העבודה איתם. „אותי מעניין רק העתיד", הוא אומר לי. כשאני מבקש קצת פרטים ביוגרפיים, הוא נע באי־נוחות, לא כל־כך רוצה לדבר על זה. לבסוף, בעזרת אשתו, אני מצליח לדלות קצת פרטים. העילה הרשמית לראיון הוא אנסמבל הג'אז הישראלי החדש, שהקים ברימינס, ואשר יצא בקרוב לסיבוב־הופעות. ברימינס, עולה חדש מרי, נשוי לישראלית. בעשר השנים האחרונות הגיע כל קיץ לביקור, ועכשיו החליט להשתקע כאן.

ברימינס: „אין הבדל, אם אני גר בלונדון ויוצא לסיורים בכל העולם, או גר בתל־אביב. זה אותו דבר. אחת הסיבות שהחלטנו לעבור לכאן זו הבת הקטנה שלנו, שמתחילה ללמוד בבית־ספר. רצינו שהיא תגדל כמו ישראלית, ולא כמו ג'ואיש פרינסס".

הסיבה האחרת קשורה לג'אז ולעתיד, שברימינס צופה כאן לדור הצעיר, לפני שאפרט, קצת פרטים, כדי שיובן איזה נכס מצטרף לג'אז הישראלי. שמות המוסיקאים שאיתם הופיע והקליט: לואי ארמסטרונג, דיוק אלינגטון, בני גודמן, קאונט בייסי, ארל היינס, אלה פיצג'רלד, והרשימה עוד ארוכה. פרסים: 1965, מוסיקאי הג'אז של השנה „מלודי מייקר", 1986 — פרס בריטניה עבור תרומה מיוחדת לג'אז, ובאופן מיוחד בחינוך מוסיקאים צעירים. בנוסף כתב ברימינס ספרים ומאמרים על ג'אז וחינוך לג'אז, הנחה תוכניות טלוויזיה ורדיו, כתב, עיבד והקליט מוסיקה לסרטים (האחרון „הבלתי משוחררים") והקליט מספר רב של תקליטים. עם כל הירושה הזו עלה ברימינס לארץ, הקים את הביג־בנד של חולון ועכשיו את האנסמבל. „זה הבייבי שלי כרגע," הוא אומר על ההרכב החדש; הרכב, שברובו הגדול בנוי על צעירים לא מוכרים.

לקבל צ'אנס

ברימינס: „לקח לי חצי שנה לאסוף אותם, אבל חשוב לי לעבוד עם מוסיקאים שעדיין לא גיבשו את הטעם שלהם, שאפשר ליצור אותם דברים חדשים. עתיד הג'אז בארץ הוא בנוער. הצעירים צריכים לקבל צ'אנס להגיד את מה שהם רוצים. אם הם ינגנו את מה שמעניין אותם ולא יחקו את מה שקורה באמריקה. כרגע יש סיכוי, שיקרו כאן דברים מעניינים".

— אתה מלמד ג'אז, אתה מוכן להרחיב קצת על השיטה שלך?

ברימינס: „רוב שיטות הלימוד מתרכזות בטכניקות נגינה, לא מקדישים מספיק תשומת־לב למוסיקה עצמה. למה מלחינים כותבים את מה שהם כותבים, למה זה בנוי כך ולא אחרת. אני שם דגש גם על האספקטים האחרים, על הפילוסופיה שמאחורי המוסיקה. זה לא פחות חשוב מהצד הטכני. רק אם הם ילמדו את כל הצדדים, יש סיכוי שהם ייהפכו למוסיקאים טובים".

— ההוראה לא פוגעת בתעסוקה שלך כמוסיקאי?

ברימינס: לא, אני אוהב ללמד ואני לומד הרבה מכך. כרגע אני מתרכז בהוראה ופחות בנגינה. אבל בסך־הכל, אורח־חיי שלי בנוי כך, שיש לי זמן לכל העיסוקים.

בחודש שעבר העביר ברימינס סדרה של הרצאות על אלינגטון, שזכתה להצלחה. מוזיאון תל־אביב ביקש ממנו לחזור עליה. ביקשתי לדבר קצת על אלינגטון, בכל זאת היה לו את הכבוד לנגן איתו.

ברימינס: לאלינגטון יש את המגמה של הדמיון, הוא אחד המוסיקאים הגדולים של המאה. הוא כתב מוסיקה לא רק לשמוע, אלא לכולם. מה שאני אוהב אצלו, זה את האפשרות שהוא נותן לכל נגן למלא את המוסיקה באישיות שלו. כדי לנגן אותו טוב, צריך הנגן להביא את הדמיון האישי שלו.

— יש טענה שחוזרת הרבה אצלנו, מה לאלינגטון, ג'אז ולצעירים ישראליים שגדלים כאן?

ברימינס: „אפשר להגיד אותו דבר על מוצרט ובאך. ג'אז זו מוסיקה טובה, ואין סיבה שאנחנו לא נוכל לנגן אותה. אנחנו צריכים לחפש את הכיוון שלנו, מבלי לחקות מה שקורה במקומות אחרים, ואז אולי נוכל לתרום משהו לסגנון הג'אז".

אפשר, לדעתך, לדבר על ג'אז בנוסח ישראלי?

ברימינס: „זו טעות, כמו שאין ג'אז צרפתי או יפני. ג'אז טוב זה תמיד ג'אז אמריקאי. זו אמנות אמריקנית, ושוב אין סיבה שאנחנו לא נאמץ אותה בדרכנו שלנו. להגיד ג'אז ישראלי זה להכניס דברים לכותרת מצומצמת מדי, ואני לא חושב שצריך להגביל את זה. זו טעות לדבר על ג'אז ישראלי, ג'אז זה ג'אז. נקודה".

צעירים במלכודת

— אתה עובד הרבה עם צעירים, יש תקווה?

ברימינס: „יש בעיה, חלק גדול מהמוסיקאים הצעירים במלכודת, הם לא נותנים לעצמם, הם מחקים את הוותיקים, כי זו הדרך הקלה ביותר להיכנס. זה לא נגד המצב הישראלי דווקא, זה קורה בכל מקום בעולם. בישראל הדבר מרוכז, כי זה מקום קטן והכל... אני חושב שזו טעות. אסור שכולם ישמעו אותו דבר, כי אז אין סיכוי שיצמח מה משהו. הכשרונות כאן והם מן הטובים שמצאתי. אם יש עתיד למדינה הזו זה רק מן הדור הצעיר. ואת זה אני מנסה להעביר הלאה, ואני מקווה שזה יצליח".

לברימינס יש תוכניות רבות, לגבי האנסמבל והביג־בנד, מתוכננים קטעים נוספים על אייכלר, חיל גרשווין — קטעים לא מוכרים. בנוסף לכך — הופעות בחו"ל עם האנסמבל, הרכב חדש עם חמישה נגני טרומבון צעירים ולא מוכרים. נראה לי, שמדובר באיש גדוש אנרגיה, שרוצה לעשות. אני מקווה, שהמוסדות המתאימים יאפשרו לו. בסך־הכל, מדובר במוסיקאי עם קבלות.

הופעה ראשונה של האנסמבל 8.9 במוזיאון תל־אביב (21.00). בנוסף לברימינס, שינגן טרומבון, יופיעו ג'ס גרינשטיין — סקסופון טנור, עמוס קשת — אלט וקלרינט סקסופון, אוריק רוידוף — חליל צד, גיא שקולניק — פסנתר, ערן וילנברג — קונטרבס ושי זלמן — תופים.

רוי כרימינס (יושב במרכז) ואנסמבל הג'אז הישראלי

מוסיקה

עוד על הווינאים

יוסי שיפמן

מסע הקונצרטים הראשון של הפילהרמונית רומז משבצה עבת של יחזי־צנות. ההבלטה הזותא ביותר סביב קשורית הביקור ליום הולדתו השבעים של לנרד ברנשטיין.

החומר היחיד שהולק לעיתונות לקראת הביקור היה על ברנשטיין ומפעליו. התזמורת הצטנעה מאחורי הטענה ש„עלינו יודעים מספיק". במתנו שאולי יודעים, אבל לא מספיק. בהתחלת מבצע מכירת הכרטיסים פנו אמרגנים טלפונית אל מנויי הפילהרמונית ועודדו אותם לרכוש כרטיסים קבוצה מיוחדת. אחרי כן, כשהולה המכירה לתת עוד, הסתבר שהקהל בארץ מעדיף לשמוע את מאהלר על־פני ברוהמס. לתוכנית המקורית נוסף קונצרט מאהלר נוסף, ב־15.9, בהיכל התרבות בת"א. אבל התוספת הברנשטיינית השתנתה. בתוכנית הראשונה ינגנו הווינאים את „חליל" שהוקדשה לזכרו של החייל המוסיקאי יורי טננבאום. לתוכנית נוספה יצירה שהוקדשה ברנשטיין לקלרניתן המפורסם בני גודמן.

תערוכה

עקד: סיבוב שני

ג. תגריזי

אחרי תערוכה מס. 1 של ציורים יוצאי פולין, שהגיעו לארץ עם תום מלחמת העולם השנייה, שקלה דלהתנו במקום זה („הצמנות מונטיבוריות", „על המשמר" 26.8.88) בא „סיבוב" נוסף המביא עשר כמה עבודות מעניינות.

רושם רב עושה בד בעל ממדים גדולים של רינה בקין — מין שטיח רבגוני עם מוטיב של אנשים הולכים לאדיסון, לידו תלוי פורטרט מצוין של אורי צבי גרינברג, פרי מכחולה של רבקה טלפיר. ציורו סמי־אבסטרקטי צבוע של חיים בתוך, מטירות שטינוליק מצוגה עם צללי תמאיה ויגנברג — [illegible] בחליל, בסיגנון אימפרסיוניסטי. כמו בתערוכה הקודמת, הקשר גם כאן ציה לזכרו של צייר שנפטר — הפעם לפנינה בראונר, [illegible]. ישראל ומן התערוכה הקודמת הנאים ציורים מרשימים של מוסיה קיסלינג, [illegible], מיכל חפר, ובן עבודה [illegible] של שמואל מק.

התערוכות הבאות יוקדשו לציורים עולי ברית־המועצות, ואח"כ יבוא סיבוב נוסף של ציורים יוצאי פולין.

כסא טוב באמצע

דורית גפן

התלהבות במעגל סגור

על אף מאמציהן של המפלגות, בעיקר שתי הגדולות — המערך והליכוד — לחמם סוף־סוף את מערכת הבחירות, הנרקחת באיטיות ובאדישות (ציבורית), נראה כי זה עדיין לא זה. גם שני האירועים הגדולים שערכו השבוע המערך בתל־אביב, והליכוד בירושלים, היו בסופו של דבר מסעות התעוררות במעגל סגור.

בתל־אביב כמו בירושלים היתה התלהבות גדולה, אך ספק אם היא הצליחה לפרוץ מעבר לחומות של היכל התרבות ובנייני האומה. הציבור הרחב, זה שאת קולותיו מבקשות המפלגות לקבל ב־1 בנובמבר, לא צבא על הפתחים הוא פשוט לא התעניין, ונשאר אדיש.

יש פער גדול בין ההכרזות של ראשי המפלגות, כי הבחירות ב־1 בנובמבר הן אולי הבחירות הגורליות ביותר שהיו בישראל (ואיש הרי אינו בודק בארכיונים כדי לגלות, שלא היתה מערכת בחירות אחת מבלי ש„הגורל" שיחק בה תפקיד ראשי), לבין חוסר העניין שמגלה רוב הציבור בפעלתנות המפלגתית, הנמשכת כבר שבועות רבים.

אמנם במטות השונים מעריכים, כי ככל שיתקרב מועד הבחירות הציבור יגלה מעורבות גדולה יותר, ובעיקר כאשר יתחילו שידורי הבחירות. אך יכול להיות שאנו עדים לתופעה עמוקה יותר. יתכן, כי זהו גם סימפטום לאכזבה, ואף לירידת האמון הציבורי בפוליטיקאים, ובעיקר בדברים שהם אומרים, ובהתחייבויות שהם משמיעים.

כאשר יצחק שמיר מכנה את הליכוד מחנה השלום, ומבטיח בקול תקיף, כי כשם שהליכוד הביא את השלום לאחר הבחירות ב־77' הוא יביא שלום גם לאחר הבחירות ב־88', ובאותו הבל פה הוא חוזר בהתרגשות על כך, שלעולם לא יצליחו להביא את ישראל לנסיגה מכל שטח שהוא בארץ ישראל, צריך להיות חסיד שוטה או מטומטם לחלוטין כדי להתייחס לדבריו ברצינות. לאיש, על כל פנים, לא יכול להיות ספק איזו מבין שתי האמירות הסותרות הללו היא מס שפתיים, ואיזו היא העמדה הבסיסית שהנחתה אותו ואת הליכוד, ואשר תמשיך להנחותו גם לאחר הבחירות.

*

אך גם כאשר שמעון פרס מבטיח לפרוץ את הדרך לשלום לאחר הבחירות יש לו בעיה. איש אמנם אינו יכול „לקחת ממנו" את מחוייבותו לשלום ואת מאמציו הרבים. אך גם לפוליטיקאים צריכים להיות רגעי אמת, שבהם נבחנת אמינותם־מחויבותם ללא כל ושרק. את הרגע הזה החמיץ פרס, כמו גם מפלגתו, כאשר לא קמו ועזבו את הממשלה לאחר שזו לא הסכימה לאשר את מסמך לונדון עם המלך חוסיין ואת הוועידה הבינלאומית. לזכותו של פרס אפשר אולי לומר, כי הוא היה מוכן אז לעשות את הצעד הדרמטי הזה. ההסתייגות היתה מצד רוב שרי המערך. אך הוא לא נאבק על דעתו, ובסופו של דבר השלים עם המשך הישיבה בממשלה. במבט רטרוספקטיבי כמעט שאין ספק היום, כי היה זה משגה חמור. גם אם הטענה, כי דחיית היוזמה המדינית גרמה להידרדרות בשטחים ולפריצת האינתיפאדה היא נכונה, הרי אי אפשר לחלק את האחריות, ולהטיל אותה רק על צד אחד בממשלה, על הצד הסרבן. הממשלה אחראית כקולקטיב, ומי שיושב בה נושא באחריות.

אין צורך לומר, כי אילו נקטה בשעתו מפלגת העבודה את הצעד שהתחייב מעמדותיה המוצהרות, ומהמחוייבות של פרס לשלום, היה הדבר חוסך גם מיצחק רבין להיקלע למצב, שבו הוא מותקף הן מימין והן משמאל, שאותו הוא מכנה „מחנה והמסתנות".

תירוצים ונימוקים אפשר כמובן למצוא לרוב. הנפוץ ביותר הוא אי הרצון (מתוך אחריות כמובן) להפקיר את המדינה לידי הליכוד והימין הקיצוני. ואמנם זאת היתה האלטרנטיבה היחידה? היום זוהי שאלה היפותטית, וכל אחד יכול לתת עליה את התשובה הנוחה לו. אך אין זאת ספקולציה פראית מדי להניח, כי לצעד של פרישת „העבודה" מהממשלה יכולה היתה להיות גם דינמיקה אחרת, של הקדמת הבחירות, למשל. מכל מקום הוא היה מחזק את אמינותה של „העבודה" בכל הקשור למחויבותה לתהליך השלום, ומציג אותה כמי שפיה ומעשיה שווים.

חוסר העניין, לפחות עד כה, של הציבור הרחב במערכת הבחירות, אין פירושו שהבחירות עצמן, ובעיקר תוצאותיהן, אינן חשובות בעיניו. אלה שדעתם כבר מגובשת — יודעים מה הם רוצים. וישנם כמאתיים אלף איש שעדיין לא החליטו. אלה יזכו בשישים הימים הבאים לעיקר תשומת לבן של המפלגות, במיוחד של הליכוד והמערך.

„בייגה" שוחט ● אין פתרונות קלים (צילם: בועז לניר)

טלפון ל„צפים"

אחד המבצעים הגדולים והמרשימים ביותר שעשתה מפלגת העבודה במערכת הבחירות הנוכחית הוא מבצע הטלפונים בניהולו של יו"ר הארגון ח"כ אברהם (בייגה) שוחט. המבצע, שיסתיים במהלך השבועיים הקרובים, יקיף מיליון איש, אשר המטה טילפן אליהם ושוחח איתם, במגמה לזהות ולאתר את המתלבטים, או בז'רגון הפוליטי: „הצפים".

כל הנתונים הוזנו למחשב, והיום נמצאים בידי מפלגת העבודה שמותיהם וכתובותיהם של כמאה־וחמישים אלף מתלבטים. אל כמה אלפים מהם כבר טילפנו פעם נוספת לשיחה אישית. בין המטלפנים כל ראשי המערך, שרים, ח"כים, חברי הוועדה המרכזת ואישים ידועים אחרים. רוב המתלבטים שאותרו כבר קיבלו חומר הסברה לבתיהם, ורבים מהם מצאו בימים אלה בתיבת הדואר של ביתם מכתב אישי, שבצדו הימני כתוב: שמעון פרס, מועמד המערך לראשות הממשלה. המכתב היה ממוען אליהם אישית, ושמם הופיע בראשו.

המכתב נפתח כך: „לפני מספר ימים שוחח אתך בטלפון אחד מחברי במערך, ושמע את השאלות והספקות המטרידים אותך. אכן, קל להבין אותך מפני אין פתרונות קלים. אבל היום עלינו לשאול את עצמנו שאלה מרכזית: האם לקבל החלטות ביוזמתנו ולפעול, או לשבת בחיבוק ידיים ולחכות לנס, ולתת לאחרים להחליט על גורלנו. אני מאמין, כי בכל שאנו משהים קבלת החלטות בתחומי הבטחון, הכלכלה, הבריאות והחינוך אנו מאבדים הזדמנויות ועוצמה".

בהמשך המכתב מזכיר פרס את הסכם לונדון עם חוסיין, וקובע כי מכיוון שהליכוד מנע מהממשלה להחליט, חוסיין עשה את אשר עשה.

הוא מדבר על חתירתו של הליכוד לסיפוח הגדה והרצועה, בעוד שהמערך, הרוצה לשמור על מדינה עם רוב יהודי, מתנגד לסיפוח מיליון וחצי ערבים.

פרס מציין את עיסוקיו במשך שנים רבות בבניית עוצמתה הצבאית של ישראל ומוסיף: „אני יכול לומר לך בבטחון, כי חוזה שלום יחד עם צבא חזק הינם הערובה הטובה ביותר לישראל חזקה".

וכדי לאשש זאת הוא מדגיש: „רוב הרמטכ"לים והאלופים שסיימו את שירותם הצבאי סבורים כמוני".

ואם המתלבט עדיין אינו משוכנע בא פרס ומזכיר לו: „ברשימה שלנו לכנסת נמצאים שלושה רמטכ"לים ושלושה שרי בטחון לשעבר. כולם מאמינים שהיום חייבים להחליט ולפעול".

המכתב מתארך ועוסק בנושאים שונים ובעמדות המערך, ופונה אל האיש ומבקש ממנו כי אם הוא מאמין באותן מטרות, לא רק להצביע מערך, אלא גם לשכנע חברים וידידים, שצריך להצביע מערך.

המכתב אינו משאיר את מכותבו פסיבי. יש בו גם בקשה לכתוב לפרס ולהציע רעיונות כיצד לשכנע אחרים.

במפלגת העבודה מעודדים מכך שכבר החלו להגיע תגובות על המכתב. מכתבים אישיים כאלה, של רבין וגם של אישים אחרים, יישלחו בשבועות הבאים.

את החומר שנאסף במבצע הטלפונים יעבירו גם לסניפים ולמרחבים, והאנשים במקום ימשיכו בקשר האישי עם המתלבטים באזורם, בנסיונות לשכנע אותם. רעיון נוסף שמתרקם בימים אלה וקשור לציבור המתלבטים, הוא עריכת אסיפות, שאליהן יוזמנו רק מתלבטים, ואשר בהן יופיעו ראשי המפלגה. המבצע הזה עדיין בגדר ניסוי, ואם יימצא כי יש היענות של מתלבטים לבוא לאסיפות כאלה, הוא יורחב.

אין ספק כי עיקר המאמצים היום במטה הבחירות של המערך, אם זה בצד ההסברתי ואם זה הצד הארגוני, מופנים לגיוס כללי לפעולה בקרב המתלבטים.

יו"ר מטה הארגון בייגה שוחט אומר, כי מעולם לא היו למטה הבחירות כלים מדוייקים ומפורטים כפי שיש לו היום, בעקבות מבצע הטלפונים, והמימצאים שנאספו באמצעותו. השאלה הגדולה היא האם ייעשה ניצול יעיל בנתונים כדי להגיע אל מירב האנשים, ושאלה לא פחות חשובה היא: האם, כאשר יגיעו אל אותם מתלבטים, אכן יצליחו לשכנע אותם.

סקר סקר תרדוף

יש מעין מחזוריות בתופעת ריבוי הסקרים במערכת הבחירות. מטבע הדברים תקופה זאת מגבירה את עבודתם של מכוני המחקר של דעת הקהל. שהרי כל מפלגה המכבדת את עצמה, מבקשת להיות עם היד על הדופק, ולדעת כמה שוקלת (במנדטים או באחוזים) התמיכה שיש לה בציבור.

יוסי ביילין, האחראי במפלגת העבודה על נושא הסקרים, המתבצע על־ידי חברת „דסימה", אומר, כי הבדיקות העיקריות שנערכות עבור מפלגת העבודה, אינן לגבי אופי ההצבעה. אלא חקירה לעומק של עמדות הציבור במיגוון גדול של נושאים ושאלות, שעומדים על סדר יומה של מדינת ישראל.

כך למשל הולך ומסתבר ממצא מעניין ביותר, כי אף שרוב הציבור מחזיק היום בעמדות מתונות יחסית, ומוכן אף להגיע לפשרה בסכסוך הערבי־ישראלי, גם תמורת החזרת חלק מהשטחים, הרי אין תמיד התאמה בין העמדות הללו, הקרובות לאלה של המערך, לבין אופן ההצבעה של האיש בבחירות.

הליכוד עובד כידוע עם חברת „רחף", וסומך לגמרי על ד"ר מינה צמח, האחראית על הסקרים. בליכוד אומרים, כי ממצאיה של צמח מורים על תיקו כמעט מוחלט בין הליכוד למערך, וכן על מצב דומה בין שני הגושים. בין שתי החברות הללו, העובדות בשביל המערך והליכוד, פועלים מכונים נוספים, והללו מפרסמים את ממצאיהם, אשר סותרים זה את זה, ונראים בלתי אמינים.

כך, למשל, התפרסמו השבוע שני סקרים כאלה. האחד של חברה ידועה „מודיעין אזרחי", שפורסם בעתון „מבט". על פי אותו סקר, שנערך במחצית חודש אוגוסט, היה הליכוד זוכה ב־42 מנדטים:

המערך — 34; המפד"ל — 5; ש"ס — 4; אגו"י — 3; התחיה — 7; צומת — 1; ר"צ — 6; שינוי (המרכז) — 2; חד"ש־המתקדמת־דראושה — 7; כך — 7; מפ"ם — 2.

באותו יום ממש, פורסם סקר של מכון „תדמית" בעתון „חדשות", ושם היו תוצאות הפוכות, לפחות לגבי שתי הגדולות.

לפי „תדמית", שסקרו בסוף אוגוסט וראשית ספטמבר, היה המערך זוכה ב־46 מנדטים: הליכוד — 36; ר"צ — 7; המפד"ל — 4; התחיה — 4; חד"ש והמתקדמת — 7; צומת — 3; ש"ס — 3; מפ"ם — 2; שינוי (מרכז) — 2 אגודת ישראל — 2; כהנא — 2; מולדת (גאנדי) — 1; מימ"ד (דתיים) — 1.

כאשר מתפרסמים סקרים כה מנוגדים, אשר גם אינם תואמים, או דומים לסקרים של „רחף" ו„דסימה", יש בכך כדי לערער במידה רבה את אמינותם של הסקרים, ואלה הופכים לקוריוז. בליכוד ובמערך סירבו בכלל להתייחס לשני הסקרים הללו. בכל מפלגה הביעו אמון מלא בחברה שעמה עובדים, והבהירו כי הם מסתמכים רק על המימצאים שלהם.

לא עובר לסוחר

קריאות החמס של יגאל הורביץ על כך שראשי הליכוד, ובראשם יצחק שמיר, מפרים בריש גלי הסכם שעליו השאירו את חתימותיהם, לא יועילו לו הרבה. הליכוד נמצא באופוריה, וכמעט בטוח שהנצחון בבחירות מונח הפעם בכיסו. ראשי הליכוד גם אינם רואים בימים אלה בהורביץ, או בזלמן שובל, נכסים אלקטוראליים שאי־אפשר בלעדיהם.

לעומת זאת, יש להם לחצים פנימיים לקדם את הנבחרים שלהם למקומות יותר ריאליים. בליכוד עשו פראפרזה על הפסוק „עניי עירך קודמים", ונוהגים על פי הכלל: נבחרי מפלגתך — קודמים.

הסכם לא הסכם, בליכוד סבורים, כי הורביץ צריך היה להסתפק במקום המכובד מאד שהשאירו לו (השישי) ברשימה לכנסת הי"ב, ולא לעמוד על כך שיהיה לו גם „שובל". ספק אם הכסף שמתכוונים להוציא ברפ"י־אומץ לתעמולה נגד הליכוד, כדי להציגו כמי שאינו מכבד הסכמים, יועיל להם. בליכוד מתייחסים להורביץ ושובל כאל מטבע שאינו עובר לסוחר. סביר להניח כי הסתבכותו של הורביץ ובניו בחובות כבדים, שהגיעו גם לערכאות משפטיות, הורידה את מניותיו גם בעיני הליכוד. בליכוד גם לא חוששים יותר מדי, כי הפרת ההסכם עם הורביץ, אשר מלכתחילה היה לדעתם מופרז, ישפיע על מפלגות אחרות בעתיד.

האמנם יחזור בו שמיר מהודעתו להורביץ, כי זלמן שובל לא ישובץ בעשיריה השלישית אלא רק בחמישית? בליכוד מטילים בכך ספק רב. שמיר, כך אומרים שם, אינו נכנע לאיומים. ההחלטה נפלה, ועכשיו הכדור נמצא בידי הורביץ. ירצה — יקבל את מה שהליכוד מציע לו. לא ירצה — הדלת פתוחה.

עד כמה אין מתייחסים אליו יכול היה הורביץ ללמוד מהעובדה, כי הוא ושובל אפילו לא הוקראו־הוזכרו בכנס פתיחת מערכת הבחירות של הליכוד שלשום. בשמות כולם קראו. רק הורביץ ושובל — לא. וזאת, ראוי לציין, עוד בטרם נודעה בליכוד החלטת הנהלת אומץ־רפ"י לפרוש מרשימת הליכוד. בבחינת הקדמת תרופה למכה.

רשות הקורא

שעת שיא השיעמום

הייתי הקיץ בפאריס עיר האורות, בה יש שישה ערוצים בטלוויזיה, הפועלים רוב היום עד שעה מאוחרת — ומתחשבים בקהל הצופים ובשעות הפנאי שלו.

חדשות היום מוקרנות שם ב־8 בערב, ומיד לאחר מכן, כ־8.30 בקירוב, מוקרן הסרט היומי. בכך מתאימה עצמה הטלוויזיה הצרפתית על כל ערוציה לאוכלוסייה הבוגרת, אף הקשישה, שבשעה 10 בערב עפעפיה כבדים ורבים נרדמים בכורסותיהם או הולכים למיטה. כל שאר התוכניות (ספורט, פופ, בידור ותוכניות בעלות אופי דתי) מוקרנות בשעות שאינן שעות־שיא בצפייה.

אצלנו, המצב הפוך — קודם כל מגישים ספורט, פופ, או תוכניות דת, ורק כאשר האוכלוסיה העובדת והבוגרת כבר תשו כוחותיה והיא פונה בכיוון המיטה בא הסרט — ב־10.30 ואפילו ב־11 בלילה. משלמי האגרה, או שמתענים בניסיון להישאר ערים, ללא הצלחה יתירה, או שהם מוותרים על „קינוח הסעודה" שדווקא לו ציפו כל הזמן.

להנהלת הטלוויזיה יש רצון מוזר „לחנך" אותנו, ודווקא בשעות השיא. אילו באמת היה מאמץ חינוכי זה ראוי לשמו, עוד הייתי מבין קצת. אך לא — שיעמום כבד הוא נחלתנו, כאשר מטיפים למיניהם נוסכים בנו מן הדבש הסאכאריני שלהם. אני מבין שיש לשלם מס שפתיים לדתיים, אך הייתי מציע (מודע לכך שאני מדבר אל הקירות) כי הגישה לשעת השיא תהיה כמו בכל מדינה תרבותית, בה ההיענות לרצון הצופה איננה מלה ריקה.

דב בר־ניר

למי הוא מציע להסתלק?

אני שלא כמו גבריאל מוקד, איני יכול להיות מעריץ נלהב של יוסף מונדי, כאשר בטורו „רשימות מן החבית, רצח בעיניים" („חותם", 19.8.88) הוא מגלה שהוא יכול בהחלט להבין את שנאתם של יהודי עיראק, מצרים וסוריה לערבים, ולא להבין כיצד גם יהודי בורר ממוצא מרוקאי — שונא גם הוא ערבים.

ההבדל בין ערבים ליהודים הוא בכך, שהראשונים צועקים „איטבח אל־יהוד", וממששים את צעקותיהם, בעוד שבקרב היהודים, אם יש כמה הצועקים ברגע של כעס ואבל „צריך להרוג את הערבים", אין איש הורג, פורע ושוכה, ועובדה שאפילו בעת פיגוע חבלני קשה הערבים מסתובבים בערים באופן חופשי ובביטחון מופגן.

מונדי יודע שגם היהודים בינם לבין עצמם יריבים משמאל ומימין, ובמיוחד חילוניים כלפי דתיים, ומשמיעים לא פעם ביטויי שנאה אחד כלפי השני. אפילו אינטלקטואלים בכיכול, כאשר יש ויכוח ציבורי לוהט על רקע דתי, משמיעים ללא בושה משפטים כגון „סוסים החוצה" או ביטויים אנטישמיים בדבר „השתלטות" הדתיים על אזורי מגורים של חילוניים, כמו ביבניאל ובירושלים. לא זכור שהוא הזדעזע מכך, כמו מהביטוי של יהודי אחד כלפי הערבים.

מונדי כותב: „יתכן מאוד שאם הייתי צעיר, הייתי מסתלק מהארץ", ומציע לכל המזדהים איתו לא לפחד ולהילחם בדעותיו של רה"מ שמיר. אם הוא מוגילב שכזה, להבדיל מראש הממשלה, שבנעוריו נלחם עם קומץ אנשים בשלטון הבריטי, (ולא הסתלק מכאן), למי אם כן הוא קורא לא לפחד — לצעירים, להם הוא מציע להסתלק מכאן, או לזקנים, שכבר אין להם כוח להסתלק ולהיאבק?

צבי בן־דוד

„עזה תחילה" עכשיו

ביולי 1986 דרש א־שאווה, ונכבדים נוספים מעזה, מהמצרים לקדם את הרעיון של „עזה תחילה", אך אלה בהיתממות ניסו להציג את יוזמתו כאילו נועדה לנתק את הרצועה מהגדה ומירדן והביעו נכונות להיענות לה רק בתנאי שתתממש בתיאום עם ירדן. כמובן שלא זו היתה כוונתו של א־שאווה הפרו־ירדני, שמאז ומתמיד התנגד להפריד בין גורל תושבי עזה לבין הגדה וירדן; כוונתו היתה להסתייע בעוצמה וביכולת של המצרים ובהשפעתם ברצועה כדי לשחרר את תושביה מעול הכיבוש, ולהתחיל מהרצועה את התהליך שיוביל לפתרון הבעיה הפלשתינית כולה.

בעקבות הצהרת המלך חוסיין שהוא מנתק את ממלכתו מהפלשתינים שממערב לירדן, נפלה מעצמה התחנה המצרית ונפתחה הדלת למעורבותם המאסיבית והישירה בקידום פתרון הסכסוך דרך רצועת עזה.

אני קורא למצרים לחדול מניצול הפלשתינים הסובלים, המשמשים ככלי משחק במאבקי כוח בין־ערביים, להיענות ליוזמתו של א־שאווה ולהטיל את מלוא כובד משקלם למציאת פתרון ריאלי וקונסטרוקטיבי לבעיה הפלשתינית. כאן המקום להזכיר לנשיא מובארק את דברי הנשיא סאדאת (בראיון ל„ידיעות אחרונות", ב־4.4.80): „צעד זה, שאני מציע להתחיל בעזה, נובע מן האפשרויות המיוחדות שיש למצרים בעזה. אני מוכן להרחיק־לכת אף עד כדי כפיית הסכם על עזה. אהיה מאושר מאוד לכפות אוטונומיה מלאה, במקום כיבוש. זה דבר שלא אתבייש בו, לכפות אוטונומיה, כיוון שבכך אשים קץ לסבלות הכיבוש הישראלי".

אביגדור ברנוביץ, ירושלים

סוכרת מלב אל לב

עד לפני עשור חשבו הרופאים כי אין שוני בין סוכרת נעורים וסוכרת מבוגרים. השוני היה בהתפתחות המחלה. קל היה לאבחן את סוכרת הנעורים מכיוון שהיא בעלת סימנים סוערים וחמורים יותר המאלצים את המטפל להיעזר באינסולין. לא כן אצל מבוגרים, כאן המחלה מתפתחת בהדרגה, מתגלה במקרה, ואפשר לווסת את המחלה בשינוי הרגלי תזונה.

כבר ב־1936 העלו חוקרים מסוימים סברה כי מדובר בשתי מחלות שונות. האחת מתבטאת בחוסר ההורמון אינסולין, והשנייה מאופיינת בכך שהגוף אינו מגיב לאינסולין. ב־1975 פורסמו תוצאות מחקר המוכיחות שהסברה היתה נכונה. סוכרת נעורים נקראת מאז הגילוי „סוכרת מטיפוס 1" או „סוכרת התלויה באינסולין", מחלה שכיחה אצל בעלי נטיות גנטיות למחלה. ניתן לזהות את הסממן הגנטי לפי החלבון המסוים בדם. מנחים שהגורם המביא את הופעת הסוכרת טמון במנגנון החיסון. כן חושבים כי נוסף ליסוד גנטי חייב להיות וירוס מסויים המדביק את החולה. סוכרת מטיפוס 1 כרוך בהופעת נוגדנים בגוף, ביחוד בלבלב, זאת עוד לפני גילוי הסוכרת.

בסוכרת מטיפוס 2, שאינו תלוי באינסולין, הלבלב עושה את שלו. רמת האינסולין בדם גבוהה יחסית (כך לפחות בהתחלה), אך התאים אינם מגיבים לאינסולין. גם אחרי התקשרות בין פרודות האינסולין והתאים, אין שרשרת הפעולה תקינה — הכוונה לתהליך הקשירה וגם פירוק הגלוקוז בתא. שיבוש קצב הפירוק גורם להופעת „רעב" לאינסולין ברמת התא. משהו במנגנון הבקרה, המאזן את ייצור האינסולין, משתבש.

ריקע גנטי

מומחית לביומטריה מתל־השומר, ד"ר מיכאלה מודן, טוענת לקשר בין סוכרת מטיפוס 2, יתר לחץ דם והשמנה, ובין מחלות לב. כידוע, השמנה ויתר לחץ דם הם, לעתים קרובות, תופעות לוואי של סוכרת מטיפוס 2.

אין יודעים כיצד נוצרת הסוכרת מטיפוס 2. האם הלבלב מייצר יותר אינסולין מכיוון שהמקור בתא מאבד את הכושר להשתמש בו? האם מפסיק הלבלב להגיב למנגנון הבקרה שלו? החוקרים לא הצליחו לגלות סממן גנטי לגבי סוכרת מטיפוס 2, דבר שכן הצליחו להשיג במקרה של סוכרת נעורים. נתונים סטטיסטיים־אפידמיולוגיים נותנים יסוד לעמדה שגם לסוכרת מטיפוס 2 יש רקע גנטי. מנתונים אפידמיולוגיים אפשר ללמוד כי ישנם הבדלים בהופעת הסוכרת אצל בני עמים שונים. באירופה המחלה שכיחה בשיעור של 1%־2% אצל בני ארבעים פלוס. בארה"ב השכיחות בקרב הלבנים היא 4%־5%. בישראל השכיחות גבוהה יותר (10%־12%) אצל יוצאי אירופה והמזרח־התיכון. אצל יוצאי צפון אפריקה ותימן — 15%־16%. האינדיאנים משבט הפימה בארה"ב תופסים רמת שיא עולמית: 60% הלוקים בסוכרת מטיפוס 2. החוקרים מצאו גם „קשר משפחתי", כלומר, אלו שמוצאם ממשפחה „סוכרתית". להם סיכוי גדול יותר ללקות במחלה.

תזונה נכונה

אין כמעט ספק שהגורם החשוב ביותר הוא התזונה. אך אין להזניח את הגורמים האחרים כמו חיי מתח וחרדה האופייניים לחברה המערבית. אך עיקר האשמה מוטל על הגידול בכמות הקלוריות היומיות, ריבוי שומנים רוויי כולסטרול צמצום חלקם של הסיבים ועוד. לא כל זוללי האומצות, הסטייק הלבן והעוגות לוקים בסוכרת, שהדבר משפיע כאשר יש גם „קרן יסוד" גנטית ואורח חיים „לבנטיני", כנראה גופנית, עיסוק בספורט וכו'.

הסוכרת אינה סוף פסוק, היא גורמת להתפתחות שרשרת ומאיצה את התפתחות טרשת כלי הדם. הסוכרת מאיצה את הנזק הנגרם לכלי הדם הגדולים, למרות שהדבר האופייני היא פגעה באלו הזעירים. הסיכון אצל גברים סוכרתיים ללקות בטרשת העורקים גבוה פי שניים מאשר אצל אלו שאינם סוכרתיים, והסיכון אצל נשים סוכרתיות גדול פי שלושה.

נשיא האגודה הישראלית לסוכרת, ד"ר פ. סגל, אומר כי חלק ניכר מהלוקים בהתקף לב ראשון הם בעלי רמת סוכר גבוהה. לפעמים הרמה חוזרת לנורמה אחרי ההתקף, לפעמים לא. הסיכון לסוכרת אינו טמון במחלת לב אלא בתהליך שגרם להתקף, מצבי דחק, נפשיים וגופניים, המוציאים אל הפועל את הנטייה הקיימת. קיים גם קשר בין שיעור התמותה ממחלת לב ובין הופעת סוכרת. חולי סוכרת שגם לוקים בליבם „משופעים" גם בעודף משקל, יתר לחץ דם, רמות שומנים בדם גבוהות מהנורמה ועוד.

משקל נורמטיבי

אין ספק ששמירה על משקל „נורמטיבי", דיאטה דלת־קלוריות, דלת סוכרים פשוטים ופעילות גופנית יעשו טוב גם ללב וגם לסוכרת, וכמובן יש לחדול מעישון. פעילות זאת עשויה לסייע במניעת פגיעה בכלי דם היקפים, פריפריים קטנים, פגיעה שמביאה לנמק וצורך בקטיעת גפיים. 55% קטועי הגפיים שלא מתאונות, הם דיאבטיים.

ד"ר סגל מתל־השומר, מומחה לסוכרת, אומר כי חוסמי „בי הביטא", הנרשמים לחולי לב לוקים באוטם שרירי הלב, הפרעות קצב ויתר לחץ דם, גורמים לטשטוש סממני היפוגליקמיה. דוגמה אחרת לסיכון בשימוש בתרופות המועילות למחלה אחת, אך מסוכנות מבחינה אחרת, הוא שימוש במשתנים, שאחרים מהם גורמים לעלייה ברמת הסוכר בדם.

אלה נגד

(המשך מעמוד 7)

ויצמן למען השוויון ולמען השלום, אומרים, כי „מיותר להזכיר לנו את מעשיו הטובים של ויצמן, המתווירים מול המעשים של רבין", או: „חבל מאוד, שהאלה של רבין באה להשכיח את מעשיו הטובים והכנים של ויצמן".

בנוסף לפעילותו של רבין בשטחים, קיימות סיבות נוספות לכשלונו הצפוי של המערך ברחוב הערבי. אחד הגורמים, שעשוי לפגוע במפלגת העבודה, הוא ח"כ עבדול וואהב דראושה, העומד בראש המפלגה הדמוקרטית הערבית. זו תנגוס את עיקר קולותיה מן המערך. גם מפ"ם, שמאז יציאתה מן המערך התגייסה לצד מאבקיו הצודקים של הציבור הערבי, תזכה כנראה נתח נכבד מקולותיו.

אחת הטעויות הגדולות של המערך, שאת מחירה ישלם בבחירות הקרובות היא, שלא השכיל להבין את תהליך הפלשתיניזציה, העובר על ערביי ישראל.

תרדמת בחירות

(המשך מעמוד 7)

שמע כל מה שיש לומר על סובלנות ודמוקרטיה. זה כבר לא עובד עליו. עניין מרכזי נוסף הוא תחושת הקריסות, שמנסים להעביר לציבור — במיוחד שתי המפלגות הגדולות — כבר לא עוברת אל ציבור אינטליגנטי. זה נובע מעניין אחד מרכזי: שתי התוכניות, הן של הליכוד, המדברות על אוטונומיה, והן של המערך, המדברת על ועידה בינלאומית ושיחות חוסיין, נראות כתשובות אמורפיות למי שאינו בקיא בכל רזיהן. הן אינן ברמו של הציבור ואינן מסעירות את דעתו".

שלא כמו הד"ר דן הורוביץ, קוראת הד"ר רפאלה בילסקי בן־חור בסקרי דעת־הקהל בנושא ממשלת האחדות הלאומית, שהציבור הישראלי כן מעוניין בממשלה רחבה בראשות שתי המפלגות, ועל כך היא אומרת: „אין השפעה לממשלת האחדות על מערכת הבחירות, שכן הציבור מעוניין בממשלת אחדות, הציבור מפחד מממשלה צרה, כך מורים הסקרים. מכל מקום, גם לעניין זה השפעה על השקט היחסי".

מצב השקט הוא זמני, או שאפשר לראות כאן שינוי בהתנהגות הציבור?

רפאלה בילסקי בן־חור: „לדעתי, מערכת הבחירות תתחיל ממש רק אחרי החגים. לי נרמה, ששתי המפלגות תנסנה לחמם את האווירה בנושא הביטחון האישי, בגלל האינתיפאדה, כבר לא מדובר בביטחון לאומי, אלא בבטחון אישי של כל אחד ואחד מאיתנו. באיזה כביש מותר לנו לנסוע, איפה מסוכן להסתובב וכיו"ב. זה יהיה, לדעתי, נושא „חם"".

באשר לתשדירי תעמולת הבחירות, לכשיחלו, היא מסבירה: „אני בוחלט חושבת, שהמפלגות תנסנה לחמם את המצב, כי יש כ־300,000 קולות צפים, שלגביהם יצטרך כל צד להראות שדרכו נכונה. למרות שלא יתחילו מיד בהשמצות, גם השלב הזה יגיע, ויש לזכור שמה שמחמם אווירה הן השמצות ולא מה שאתה מציע".

האוצר מתכוון להשתלט על „מקורות"

● המגמה — להוציא מהבעלות את ההסתדרות ואת הסוכנות, המחזיקות בשליש המניות כל אחת

משרד האוצר מתכוון להשתלט על חלקן של הסוכנות וחברת העובדים ב„מקורות" — על כך נודע לכתבנו. הבעלות על „מקורות" מחולקת בין הממשלה, המחזיקה שליש ממניות היסוד, הסוכנות שליש וחברת העובדים שליש. נציגי האוצר — אמר אחד מחברי ההנהלה — טוענים שהם בעלי המאה, ולכן עליהם להיות בעלי הדעה.

לטענת נציגי האוצר, כל השקעה ממשלתית לפיתוח מקורות המים והשקעה בתשתית חייבות בהשקעה מקבילה של שני השותפים האחרים. במידה שהשותפים לא ישתתפו, ידרוש האוצר שיירדו בחלקם בבעלות „מקורות".

20 מיליון דולר לפיצויים

„מקורות" זקוקה היום לכ־20 מיליון דולר לשם תשלום הפיצויים המגיעים לעובדי החברה־הבת „מקורות בנוי ופיתוח", שפורקה לפי החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה.

לדברי מנכ"ל „מקורות", יחזקאל זכאי, שילם האוצר רק 7 מיליון דולר על חשבון פירוק „מקורות בינוי ופיתוח" ואת השאר מבקש האוצר מהסוכנות וחברת העובדים.

לדברי אחד מחברי הנהלת „מקורות", רצונו של האוצר ידוע, אך אינו ניתן לביצוע. על פירוק „מקורות בנוי ופיתוח" החליטה ועדת השרים בניגוד לדעת הנהלת „מקורות". הם ביצעו את ההחלטה וגרמו הפסדים, ולכן עליהם לדאוג לכספים. לדעתו, [illegible] „מקורות", כי מדובר בחברה שאיננה באחריות הממשלה [illegible] כי את יתר הסכום החסר לפיצויים מכסה החברה ממקורותיה. [illegible] קשיים ונוצר חור בתקציב.

ויכוח בעניין עלות הנכסים
עשוי להשפיע על מחיר המים

„מקורות", הוא מציין, איננה חברה ממשלתית, אך היא פועלת כחברה ממשלתית לכל דבר, בהיותה „רשות המים" הממלכתית. [illegible] אינו צד בוויכוח ולכן אינו מתבטא בנושא.

מנכ"ל משרד החקלאות, מאיר שמיר, אמר כי אינו יודע על [illegible] האוצר.

אחד מחברי ההנהלה סיפר, כי כאשר היה פסח גרופי [illegible] החקלאות, הוא יזם את השתלטות האוצר על מקורות.

לכתבנו נודע, שקיימת מחלוקת בין הנהלת „מקורות" לבין [illegible] בנושא עלות הנכסים החייבים להיכלל במאזן „מקורות". [illegible] עשוי להשפיע על קביעת מחיר המים. אחד הסעיפים [illegible] במחלוקות — זקיפת העלות של המוביל הארצי.

חיים מרגלית

במסדרונות האוצר / גל אגם

הקופה מתרוקנת

● נתגלו חריגות של 600 מיליון ש"ח בביצוע התקציב

המריצע יוצא מן חשק — 600 מיליון שקלים חסרים בשק המתרוקן והולך של תקציב המדינה, וזה כבר לא עניין של מה בכך. ועכשיו, כמו שנאמר כבר במדור זה לפני שבוע ושבועיים, צריך לצאת לעבודה, לשבת בחיבוק ידיים, אומרים אנשי המקצוע במשרד האוצר — אי־אפשר עוד.

החור בכיס התקציב הוא תולדה פשוטה מאוד של ריבוי התביעות וההוצאות הבלתי צפויות כמעט בכל מגזרי המשק וגם בתחום הבטחוני.

● **האינתיפאדה** — לטענת משרד הביטחון העלות מגיעה כבר לכ־300 מיליון ש"ח. האוצר נוכן לתת בינתיים 100 מיליון שקלים כבר מתקציב השנה הזאת. חור קטן ראשון בכיס קופת המדינה.

● **המוצרים המסובסדים** — באביב חיכה האוצר חודשיים מיותרים עד שהעלה את המחירים בבת־אחת ובשיעור גבוה למדי. הזמן שוב חלף ומחירי החלב והתחבורה הציבורית עדיין לא הועלו, ועומק הסובסידיות בהם רחוק למדי ממה שנקבע בראשית שנת התקציב. מכל מקום, קופת המדינה כבר הפסידה ממשוקי העיכובים הללו בעליות המחירים כמעט חצי מיליארד ש"ח.

● **גם המיסים מתחילים בתקציב** — אם בראשית השנה היו עוד מי שסברו כי הרפורמה במס אכן תביא לגבייה־יתר, מסתבר שהספימיסטים צדקו. הורדת שיעורי המס הביאה לגבייה נמוכה יותר ולא גבוהה יותר. הפער בהערכות, בינתיים, „רק" רבע מיליארד שקל.

● **תוספת השכר במגזר הציבורי** — גם זו הגיעה מעל ומעבר לצפוי. תוספת [illegible] נוראה, האוצר [illegible] לתת השנה [illegible] ב־0.8 [illegible]

„תוספות שכר", מרעים קולו של שר האוצר בראשית כל משא־ומתן עם ההסתדרות. התוצאה השנה — תוספת של 11 אחוזי שכר בהסכם לשנתיים, מהם 5 אחוזים רטרואקטיבית מחודש יוני. המחיר, הלא צפוי משום־מה מראש, לקופת המדינה — 450 מיליון ש"ח.

או מה עושים? הרי אנו בפתח שיאה של מערכת הבחירות, ובימיה האחרונים של הממשלה הזאת: האם עכשיו לא תהיה בריחה, וכדי לחזור ולמלא את השק באבנים טובות — ממונו של הציבור — יבוצעו בכל זאת מהלכים הלא כל־כך נעימים, לא לעם ישראל ולא למשרדי הממשלה?

ברדג המקצועי במשרד האוצר אומרים חד־משמעית: אין ברירה. צריך לבצע. שר האוצר עודנו שוקל. ראש הממשלה לא בדיוק נתעמק בנושא הזה ומותירו בידי יועצו עמוס רובין, שעל פיחות, למשל, אינו מוכן אפילו לשמוע. יתר השרים, כמו אריאל שרון, יצחק מודעי, או גד יעקבי, צועקים כבר זמן ש„צריך לעשות משהו".

או מה עושים?

מילכוד תוספת היוקר

יש עוד כמה בעיות בדרך, אבל נראה שאין מנוס. בימים הקרובים ביותר ינסו האוצר, התעשיינים וההסתדרות, כשלב ראשון במעין „עיסקה" חדשה, להגיע להסכמה על נוסחה חדשה של תוספת יוקר: משהו כמו לשלם פיצוי גבוה יותר („אפילו מעל 70 אחוז", כמצוטט מפי אחרים מראשי האוצר), אבל רק כאשר עליית המחירים תצטבר מעבר ל־12־10 אחוזים.

בעניין הזה צריך להודות: תארו לעצמכם מצב לא נעים שכבר ב־15 בחודש הזה, היינו, בעוד שבוע בדיוק, מתפרסם שהמדד הפתיע מעט, לרעה ועלה ב־0.8 אחוזים. לפי ההסכם הקודם של תוספת היוקר — תשלום תוספת בגין 70 אחוז מעליית המחירים, עם הצטברות עלייה של 7 אחוזים לפחות — יהיה צריך לשלם את התוספת. אבל התעשיינים טוענים כל הזמן בלהט, שמאז הוגן במארס השנה הסתיים ההסכם הקודם, ולמעשה כלל לא קיים כעת הסכם לתשלום התוספת. ההסתדרות, לעומת זאת, מאיימת בהשבתת כל המשק, אם התעשיינים יעשו חוכמות ולא ישלמו.

... ודילמת הפיחות

ואת זה משה נסים צריך עכשיו, שישה שבועות לפני הבחירות?

כאמור, להסכם חדש יגיעו — תחת מאור. עכשיו צריך להמשיך הלאה. ההמשך די ברור: הפיצוי לתעשיינים וליצואנים על תשלום התוספת, או הצורך לשלמה בקרוב והסכמה לוויתור מסויים בעניינה — יהיה פיחות.

נכון, פיחות עוד לפני פדיון המניות הוא איוולת מצד האוצר, שיצטרך לשלם יותר לבעלי המניות, הצמודות לדולר. אבל מה יקרה אם הפיחות יתבצע בשבוע האחרון של חודש אוקטובר? אז יקבע כבר את שער הפדיון למניות (לפי שער הדולר בשבוע לפני ה־21 באוקטובר), ואפשר לעשות פיחות בשקט — בלי להניח. השאלה היא שוב אם משה נסים יעז לבצע פיחות שבוע לפני הבחירות...

את המחירים המסובסדים אפשר להעלות מיד, אפילו הלילה: בלי שום החלטת ממשלה, שהרי זאת כבר קיימת לעניין עומק הסובסידיות.

ובכל זאת, למרות התזוזה בשבוע האחרון, יש עדיין שאלה מרכזית אחת, — האם גם עכשיו, [illegible] יועצים אומרים לו שצריך לעשות דברים, [illegible] משה נסים [illegible] כל־כך נעימים לעם [illegible] שבוע לפני יום הדין בקלפי.

כלכלת הבריאות (2)

פוליטיקה במקום גישה מקצועית

אגף התקציבים באוצר הגיש לוועדת החקירה הממלכתית למערכת הבריאות מסמך על בסיס האידאולוגיה הליברלית

מסמך האוצר שהוגש לוועדת החקירה הממשלתית לבדיקת תיפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות יוצא מההנחה, כי ההוצאה הלאומית לבריאות ביחס לתוצר הלאומי דומה לזו הקיימת במדינות מערביות אחרות, אך למרות את קיום אי־שביעות רצון רבה מרמת שירותי הבריאות בישראל. המסקנה — המערכת בארץ מתפקדת באופן בלתי יעיל.

לשם קביעת מסקנה זו היה צורך לבדוק, נוסף לנתונים ההשוואתיים, גם את רמת אי־שביעות הרצון במדינות המשוות, אך בדיקה כזאת לא נעשתה.

האוצר טוען, כי משבר כספי מאפיין את שירותי הבריאות גם במדינות מערביות אחרות, וכי גם בהן לא הצליחו הממשלות לרסן את הגידול בהוצאה לבריאות. מכאן מסיקים מומחי אגף התקציבים למסקנה שיש להטיל יותר אחריות לפרט ולהקטין את מעורבות הממשלה, תוך הגדלת חופש הבחירה של האזרח בחלוקת הכנסותיו.

לדעתנו, הצגה כזאת של הבעיה הינה [illegible]. הבעיה עם הגישה הזאת, שההזדקקות לשירותי הבריאות היא בלתי צפויה מראש. לכן לא ניתן להגיע למצב בו אין שום חיסכון של הפרט, אם הוא בעל הכנסה קבועה, לא יענה לו צרכים עתידיים שיתהוו. כתוצאה מכך ייעץ האזרח הקטן להתגונן מפני אפשרות של [illegible] באמצעות ביטוח רפואי. הוא יעשה זאת באמצעות ביטוח. במידה שהביטוח יינתן ע"י חברות למטרות רווח, הוא יתייקר לעומת מוסד שאינו למטרות רווח. והראייה, בתי־חולים פרטיים בארה"ב משיגים תשואות גבוהות של [illegible] אחוזים על ההון המושקע בהם. ביטוח הפרט מסוכן יותר כאשר מדובר בתקופה ארוכה של ביטוח, כי מוסדות פרטיים הם בעלי אורך חיים מוגבל, בעוד ביטוח בריאות מטבעו מתייחס לכל תקופת החיים, כאשר עיקר הניצול הוא בתקופה המאוחרת.

אגף התקציבים, משום־מה, נכנס במעורפל לוויכוח האידאולוגי על מידת השוויוניות [illegible] בשירותי הבריאות. לדעתם, חלק [illegible] נועד „לקיים עיקרים שוויוניים", שאין להם קשר להבטחת שירותי בריאות לנזקקים. אולם שוב, האידאולוגים של אגף התקציבים לא הוכיחו כי שירות בריאות פרטי, מסחרי ובלתי שוויוני הוא זול יותר מבחינת ההוצאה הלאומית. [illegible] מה שמעניין אותם הוא כי הוצאה [illegible] יותר תחול על האזרח ופחות על הממשלה, כאילו את החלק הנופל על הממשלה לא משלמים האזרחים. מאחר שזה [illegible] — גם את ההוצאה החלה על הממשלה משלמים האזרחים בצורת מסים — חותר אגף התקציבים באוצר לחלוקה אחרת, גרועה יותר ושוויונית פחות, של ההכנסה הלאומית.

אין ספק כי הרפואה השחורה מהווה פגיעה בעקרון השוויון, אך ניתן למצוא דרכים לביטול הרפואה השחורה, במחיר [illegible] של אי־שוויון, תוך כדי שמירת העיקרון השוויוני של בריאות לכל.

80% בתמיכה הממשלתית

מתברר שגם עתה נושאת הממשלה בפחות מ־25% מכלל ההוצאה הלאומית לבריאות (25% ביחד עם הרשויות המקומיות). אין לראות במס המקביל הוצאה ממשלתית לבריאות. המס המקביל הוא השתתפות המעסיקים בהוצאה לאומית זו. גם בארה"ב נוהגים שהמעסיק משתתף בביטוח בריאות של עובדיו, ולעתים נושא במלוא הסכום.

[illegible] האוצר מתברר, כי החל מ־1978 [illegible] הגידול בשירותי הבריאות והגידול הריאלי מסתכם ב־0.3 אחוזים לשנה. בתקופה [illegible] היה גידול מהיר, כי שירותי הבריאות [illegible] עצום לעומת צרכי האוכלוסייה. בתקופה ההיא, של שנות ה־60' וראשית שנות ה־70', הוקמה התשתית. הגידול במספר המועסקים בשירותי הבריאות תואם פחות או יותר את הגידול באוכלוסייה.

למעשה ירדה השתתפות הישירה של הממשלה בשירותי הבריאות בעשור האחרון. דבר זה מוכלע בחוברת אגף התקציבים במשפט המחבר סוס וחמור, בו נאמר כי המס המקביל ותמיכות הממשלה בקופות החולים עלו (אך לא כל אחד בנפרד). מכאן אין ללמוד כי שני המרכיבים עלו, ויתכן כי המס המקביל עלה והתמיכות ירדו. תקציב משרד הבריאות, לעומת זה, פחת ב־20%, בעיקר בתחום האישפוז והפיתוח.

לגבי התמיכות בקופות החולים ללא מס מקביל אנו למדים מהפירוט בעמ' 71 של החוברת ללא הפניה, שרמת התמיכות ירדה לעומת 1978 מ־353 מיליון ש"ח (במחירים שווים של 1987/8) ל־70 מיליון ש"ח ב־1987. כלומר — ירידה ב־80%. מסמך האוצר נועד לטשטש עובדה זו, ולהטעות את ועדת החקירה ע"י חיבור התמיכה הממשלתית למס המקביל.

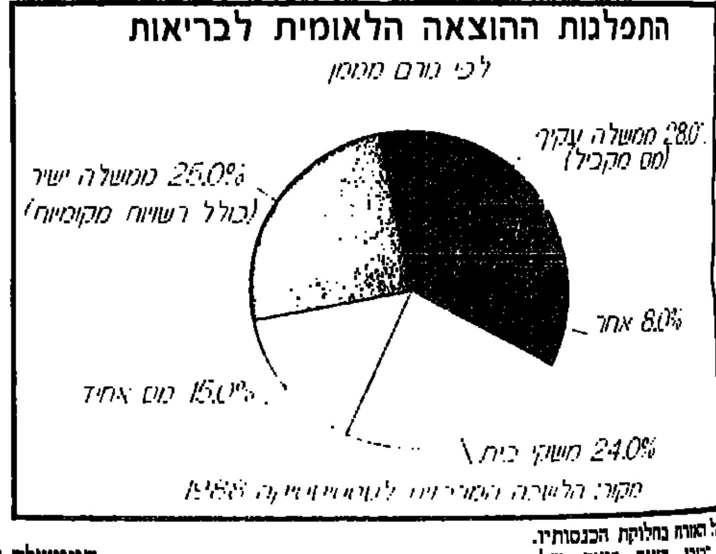

הממשלה כגורם מממן
אלפי ש"ח מחירי 1987/8
(מנוכה מדד מחירים לצרכן)

שנה	סה"כ כללי	מס מקביל	תמיכות	מס מקביל ותמיכות	תקציב ישיר
78	1,450,129	495,275	353,113	848,388	601,741
79	1,773,949	579,414	463,532	1,042,946	731,003
80	1,624,284	681,970	270,107	952,077	672,206
81	1,587,192	771,555	79,915	851,470	735,723
82	1,761,623	780,542	289,269	1,069,811	691,811
83	1,707,780	768,347	300,518	1,068,865	638,915
84	1,703,665	837,016	223,412	1,060,428	643,237
85	1,428,352	875,614	185,410	990,326	438,026
86	1,625,301	1,049,262	114,712	1,163,974	461,327
87	1,701,997	1,154,340	70,059	1,224,399	477,598

אגף התקציבים מזדרז לציין את הרמה הגבוהה של ביקורים אצל רופא בישראל, אולם אינו מזדרז לציין את המספר הנמוך יותר של ימי אישפוז. האם זה שוב ניסיון להטעות את ועדת החקירה? ניסיון נוסף של הטעיה הוא, שנתוני ישראל מ־1981 מושווים עם נתוני 1985 במדינות אחרות. בין 1981 ל־1985 ירדה תכיפות הביקורים אצל רופא בישראל.

השוואה בינלאומית (1982)

המדינה	הוצאה לנפש ב־$	כ־% מתל"ג
גרמניה	874	8.2
בלגיה	534	6.2
קנדה	989	8.2
ספרד	302	6.3
ארה"ב	1388	10.6
פינלנד	692	6.6
צרפת	931	9.3
איטליה	441	7.2
בריטניה	508	5.9
ממוצע OECD	705	7.4
ישראל	422	7.2

מקור: 1. Measuring health care, OECD, 1985 2. ישראל – חלמ"ס 1987

הנחות במקום בדיקה בשטח

„ניתן להניח", נכתב בחוברת, שחלק מהביקורים אינם תורמים ואינם נחוצים לבריאות האוכלוסייה בישראל. אולם המונח „ניתן להניח" פירושו כי הנושא מעולם לא נבדק ע"י אגף התקציבים באוצר.

הנושא טעון בדיקה. יש לבדוק מה הן הסיבות לתכיפות הביקורים — האם קיצור בתקופות אישפוז? האם צמצום תכיפות הביקורים הראשוניים אצל רופא לא יגרום לאבחון מאוחר ולהחמרת המחלות? יש לבדוק גם מהי כמות הביקורים החוזרים היזומים ע"י הרופאים. כל אלה חייבים להיבדק. אגף התקציבים אינו יכול לצאת ידי חובה ע"י ריכוז כל הנימוקים בצורה חד־צדדית, שלדעתם משרתים את עניין קיצוץ התקציב.

לא ברור גם מהי הטענה של האוצר נגד פיזור שירותי רפואה לכפרים ויישובים. הרחקת המרפאות רק תגרום להגברת ההוצאה לבריאות, בגלל ההזדקקות לנסיעות תכופות. חלק מתוספת המחיר יבוא לידי ביטוי באובדן תוצר ובביטול ימי עבודה.

כן לא ברור האם אגף התקציבים מציע לבטל את ההזדקקות לאישור רפואי לצורך העדרות מהעבודה, לשם צמצום מספר הביקורים אצל רופא. יתכן שיש לבחון זאת

שיעור אחיות ל־1000 נפש באוכלוסיה	
קנדה	8.46
בריטניה	8.42
שוויץ	7.43
שוודייה	7.19
ישראל	6.50
פינלנד	6.10
אוסטריה	5.39
צרפת	4.78
גרמניה	3.34

לגבי מחלות קלות, עד 3 ימים, אך ספק אם המעסיקים יסכימו לכך.

אין ספק שניתן לצמצם ימי אישפוז מיותרים, ע"י תמרוץ נכון יותר של בתי־חולים. אולם קרוב לוודאי כי לא כל מה שהאוצר מכנה בזבוז הוא בזבוז וניתן למנוע אותו, או לפחות לא ניתן מבלי להכביד בצורה משמעותית על החולה.

אין כמובן להתעלם מריכוז נתונים על אי־יעילות, אי־ניצול ציוד ומבנים וכפילויות במתן השירותים. האוצר צודק גם בטענה בדבר פיתוח שירותים לאוכלוסיה ללא קביעת סדרי עדיפויות ומנימוקי יוקרה. ביטול תופעות אלו הוא עיקר תפקידה של מדיניות בריאות שתשקוד לא רק על קיצוץ בתקציבים והכבדה על האזרח, אלא על ארגון רציונלי של השירותים. אולם בתחום הזה יש להפנות את עיקר האשמה לכיוון הממשלה.

עם זאת, לא כל המלצות האוצר שקולות, לא כולן מביאות בחשבון את המצב הנתון. אגף התקציבים צודק בהתנגדותו לרשות אישפוז ריכוזית, אך טועה קרוב לוודאי בהמלצה להעביר בתי־חולים ממשלתיים. לשם חיזוק דעה זו נבדק מאזן בית־החולים „אסותא", שהוא בבעלות פרטית. בית החולים הזה הגדיל השנה את רווחיותו פי 8, מ־108 אלף ל־923 אלף ש"ח.

תוספת הרווחיות הושגה ע"י הורדת השימוש בתרופות וצרכי רפואה, כביסה וחומרי ניקוי, והגדילה את ההוצאות בסעיפי פרסום, עיתונות והשתלמויות, אחזקת רכב, הנהלה, כיבוד ואירוח. לא ברור אם סעיפי השינוי מבטיחים טיפול יותר טוב בחולה, או שנבעו רק מצרכי הרווח.

קיימת נטייה באגף התקציבים, למרות ההטפה לביזור, לרכז סמכויות בידי האוצר, כגון העברת המס המקביל לאוצר. מגמה זו היא שלילית בהחלט ויש להימנע מכך. המס המקביל הוא מס יעודי של המעסיקים, המבטא את חלקם בהבטחת כוח עבודה וזמין. בכלל, מוטב היה שאגף התקציבים ישאר ברמה מקצועית ופחות פוליטית ואידאולוגית.

צבי טימור

(רשימה שנייה ואחרונה)

כלכלני בנק הפועלים:

האבטלה בגידול מתמשך

ההאטה הניכרת בפעילות המגזר העסקי לוותה בקשיים המאפיינים חברות רבות, והיקף של החברות הנמצאות בקשיים הופך את הנושא לבעיה מאקרו־כלכלית — טוענים כלכלני בנק הפועלים בסקירת ההתפתחויות הכלכליות בחודשים האחרונים.

הסקירה מצביעה על ירידה המקיפה את כל תחומי הפעילות: צריכה פרטית, ייצור תעשייתי, יצוא סחורות והשקעות. בשוק העבודה מסתמן גידול בשיעור האבטלה. קשיים אלה, מציינים כלכלני הבנק, הם תוצאה של הייסוף הריאלי המתמשך בשער השקל, הגידול הריאלי בשכר, המהומות בשטחים ובעיות הניהול שהוחרפו על ריקע המציאות העסקית הקשה. הם צופים, כי המגמות האלה יימשכו בחודשים הקרובים, כל עוד לא תינקט מדיניות מתקנת. עובדה ראויה לציון הוא הגידול בגרעון המקומי של הממשלה (כולל ריבית), שנאמר בחודשים ינואר־יולי 88 בכ־3.6 אחוזים מן התל"ג, לעומת 2.1 אחוזים בתקופה המקבילה אשתקד.

בחודשים ספטמבר־דצמבר 88 צפוי שיעור אינפלציה חודשי ממוצע של כ־1.5 אחוזים, ובכל 1988 תגיע האינפלציה לשיעור של כ־16 אחוז, ברומה ל־87. שחיקת המחיר היחסי של סל המטבעות ביחס לשקל נמשכת, ומגיעה ל־8.5 אחוזים בהשוואה למצב ערב הפיחות בינואר 87. לעומת הרמה שלאחר הפיחות מגיעה השחיקה לכ־21 אחוז.

כאמור, בתחום התעסוקה נמשכת מגמת הגידול המתון והעקבי בשיעור האבטלה, שהגיעה ל־5.9 אחוזים מכוח העבודה האזרחי, לעומת 5.6 אחוזים ברביע האחרון של 87. כלכלני בנק הפועלים מעריכים, כי צפויה עלייה בשיעור האבטלה לקראת סוף השנה. השכר הממוצע במשק היה גבוה בחמשת החודשים הראשונים של השנה בשיעור ריאלי של 8.3 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בתחום הצריכה הפרטית נרשמה ירידה ברבע השני של השנה וניתן ללמוד זאת מכמה מדדים מייצגים: מדד המכירות הקמעוניות ירד ריאלית בכ־12 אחוז לעומת הרבע הראשון, ויבוא מוצרי צריכה ירד ב־19 אחוזים במונחים דולריים.

בהשקעות נרשמה ירידה של 2.4 אחוזים ברבע הראשון של 88, לעומת סוף 87, ובולטת במיוחד הירידה בהשקעות בבנייה למגורים. בחודשים אפריל־יולי היתה ירידה ביבוא מוצרי השקעה בשיעור של כ־11 אחוז במונחים דולריים, והתפתחות זו מצביע על המשך מגמת הירידה בהשקעות במשק.

השכר הממוצע — 1,850 ש"ח

● ירד ב־3% ברביע השני

השכר ברוטו למשרת שכיר היה כ־1,850 ש"ח ביוני 88 — נמסר מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. במחצית הראשונה של 88 היה השכר ברוטו למשרת שכיר, במחירים קבועים, גבוה ב־7.4% מאשר באותה תקופה אשתקד. בענפי הפיננסים והשירותים העסקיים ובענפי השירותים הציבוריים היה השכר גבוה בכ־10%, בענף השירותים האישיים בכ־9%, בענפים מסחר וכינוי בכ־7.5%, בחקלאות ב־6.6%, בתעשייה ב־5.2% ובתחבורה ב־4.0%.

בחודשים אפריל־יוני 88 היה השכר הממוצע למשרת שכיר גבוה במחירים קבועים ב־4.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בתקופה זו היה השכר גבוה בכל ענפי המשק, להוציא ענף תחבורה. בענפי השירותים הציבוריים והשירותים האישיים השכר למשרת שכיר, במחירים קבועים, היה גבוה בכ־7.5% ובענפי הבינוי והחקלאות בכ־6%. בענף הפיננסים והשירותים העסקיים היה השכר גבוה ב־4.2%, ובענף התעשיה ב־2.4%.

מבזקים כלכליים

גידול בייצור ברום

■ ייצור הברום במפעלי הברום של כימיקלים לישראל גדל בחודש שעבר ב־20 אחוז, בעקבות תחילת הרצתו של מתקן הכלור החדש שהקימה קבוצת הברום במפעלה בסדום, בהשקעה של 27 מיליון דולר במשך שנתיים. יישום התוכנית להרחבת כושר הייצור של הברום עצמו, בעוד מספר חודשים, יגדיל את היקף תוצרת הברום, המשמש בעיקר כחומר גלם לתרכובות מתוחכמות המיוצרות במפעלים נוספים של הקבוצה ברמת חבב ובהולנד. במחצית הראשונה של 88 הסתכמו הכנסות החברה ב־130 מיליון דולר, עלייה של 25 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ורווחי הקבוצה הגיעו ל־8.3 מיליון דולר, לעומת 4.6 מיליון דולר במחצית 87.

נחמקין חוזר בו

■ נציבות השוק המשותף מרוצה מאד מן ההבהרות, שמסרה ישראל, לפיהן כל ההסכמים שנחתמו עם השוק המשותף בנושא היצוא החקלאי מן השטחים יקויימו כלשונם ואין כל כוונה לפגוע בהם. את עמדת נציבות השוק הביא שגריר השוק מורגן, בשיחת הבהרה עם שר החקלאות נחמקין.

חברה משותפת

■ התעשייה האווירית וחברת „רמקו אמריקן אינטרנשיונל" האמריקנית, החליטו להקים במשותף בניו־ג'רסי חברה שתספק שירותי תחזוקה ותשפץ אביזרי תעופה למטוסים ולמנועים. החברה החדשה, שתיקרא BEDAV TURBINE SUPPORT INC., תקבל את אישורי רשות התעופה האזרחית בארה"ב ותפעל מתוך מתקני חברת „רמקו" בניו־ג'רסי. „רמקו אמריקן אינטרנשיונל" היא אחת החברות הגדולות לאספקת חלפים ואביזרים לתעשיית התעופה בעולם. לחברה מלאי של למעלה מ־250,000 פריטים ואביזרים בשווי של 300 מיליון דולרים. חטיבת בדק מטוסים שתייצג את התעשיה האווירית בחברה המשותפת נחשבת כאחת המובילות בעולם בתחומה, ומוסמכת על־ידי רשויות התעופה האזרחית בארה"ב ועל־ידי רוב יצרני המוצרים התעופתיים בעולם. החברה החדשה תפעל בארץ, באירופה ובאמריקה הצפונית. בשלב ראשון תספק שירותי ניסוי ללא הרס ושירותי תיקונים למנועי „פרט אנד ויטני" ולאביזרים של מטוסי „בואינג" ו„מקדונל דגלס".

העורך הכלכלי: צבי טימור

ירידה בתאונות באיזור ת"א

מדו"ח אגף התנועה של עיריית ת"א מסתבר כי הולכי רגל מעורבים פחות בתאונות ● העירייה מקיימת פעילות הסברה בבתי־ספר

דו"ח אגף התנועה של עיריית ת"א קובע כי במחצית הראשונה של 1988 אירעו 1,613 תאונות עם נפגעים, 269 בממוצע חודשי. עם זאת, צויין כי בהשוואה לשנה שעברה חלה ירידה של כ־10% במספר תאונות בהן היו מעורבים הולכי רגל.

ב־1,613 תאונות היו מעורבים 2,730 כלי־רכב, מתוך זה כ־57% רכב פרטי וטנדרים, 8% אופנועים, 8% אוטובוסים ו־4.7% מוניות. לפי נתוני הדו"ח למעלה מ־37% מבין הנהגים המעורבים בתאונות היו "פסיביים", כלומר הם לא תרמו את תרומתם לאירוע, למעלה מ־27% הוגדרו כעבריני תנועה, ו־22% כ"לא מספיק זהירים". רבים הפרו את ההוראה לשמור מרחק, כ־8.5% עברו עבירה של אי־ציות לתמרור עצור, ועוד 7% לתקנון של שמירת זכות קדימה. למעלה מ־79% נהגים היו מעורבים בתאונות שנרשמו בתקופה זו, את השאר גרמו נהגות. המעניין הוא שלמעלה מחמישית מהתאונות אירעו בצמתים מרומזרים ורבע בצמתים שאינם מרומזרים.

הנהגים הם 29 אחוזים מהנפגעים. הולכי רגל יותר מרבע. כמחצית הנפגעים היו תושבי תל־אביב, שליש מהם היו תושבי אגד ערי המטרופולין. הרוב המכריע (90.6%) נפגע קל, רק 8.4% הוגדרו כנפגעים קשה. חלקם של הילדים והקשישים גדול בין קורבנות התאונות מחלקם באוכלוסיה.

העירייה מקיימת פעילות הסברה ענפה במסגרת בתי־הספר, גני ילדים, מועדוני קשישים ועוד.

יוסף שמי

מזגן־אוויר במכונית קטנה

פעם לא חלמו שעל מנוע 1.6 ליטר אפשר יהיה להתקין מזגן־אוויר ● היום מתקינים מזגנים גם על מנועים בנפח 1.0 ליטר, ואפשר גם על מנועים קטנים יותר

(צלום: יוסי דנה)

בסוף שנות ה־60 רווחה הדעה כי מיזוג־אוויר ברכב הוא זכות יתר בלעדית של בעלי רכב אמריקני, שנפח המנוע שלו הוא 4־5 ליטר. איש לא העלה אז על דעתו כי מכוניות "קטנות" בעלות נפחי מנוע של 1.6־1.8 ליטר (שלא לדבר על 1.3 ליטר ומטה) יכולות לשאת עימן אבזר "מותרות" כזה ואם כן, חששו בעלי המכוניות, הוא יהווה מעמסה כה כבדה על המנוע עד שמכונית בעלת נפח מנוע של 2.5 ליטר תהפוך ל"עגלה", או שמנועה יקצר את ימיו וישבוק חרבה לפני זמנו...

בחברת "אלכס אוריגינל", שהיתה יצרן מזגני־הרכב הראשון בישראל, חשבו על האפשרות למזג מכוניות קטנות נפח (נפח המנוע הרווח ביותר בסוף שנות ה־60 היה 1.6 ליטר...), אך יש לפתור את בעיית העומס האפשרי על המנוע כדי שההספק הדרוש להפעלת המזגן לא ישפיע על התנהגות הרכב ב"מצבי לחץ", מצד אחד, וישבור את החשש הפסיכולוגי מפני מזגן ברכב, מצד שני. הפתרון נמצא בדמות מנתק עומס אוטומטי, המנתק את מדחס המזגן מן המנוע, בשעה שהמנוע זקוק למלוא ההספק שלו ואינו "יכול להרשות לעצמו" להפריש לטובת המזגן את הכוח הדרוש לו למיזוג. באותן השנים, יש לזכור, אפילו היפאנים לא חלמו על האפשרות להתקין מזגן במכוניות בעלות מנועים קטני־נפח.

שנים מאוחר יותר, בשנת 1980, הותקן ב"אלכס אוריגינל" מזגן בסיטרואן ויזה בעלת מנוע שתי בוכנות בנפח 650 סמ"ק מקורר אוויר. המטרה לא היתה מסחרית, אלא הוכחה למהנדסי החברה הצרפתית כי מנתק העומס כה יעיל עד כי גם הנוסעים בויזה יכולים ליהנות מאוויר קר בלי להעיק על המנוע הקטן.

תן לי כל מה שיש לך ומהר

לדעת אלכס הורביץ, היה למנתק האוטומטי, שפותח בחברה ונרשם כפטנט בישראל ("מאחר שלא צפינו לאן יתפתח שוק המזגנים באירופה, ארצות־הברית ויפאן לא רשמנו אותו כפטנט גם שם", אומר אלכס הורביץ), תפקיד מפתח בתנופת המיזוג לרכב בארץ. "אלמלא היוזמה שלנו, היתה כל ההתפתחות מפגרת בהרבה ויותר בשל מחסומים פסיכולוגיים מאשר בעיות טכניות של ממש", הוא אומר.

כיצד פועל מנתק העומס האוטומטי, שהורכב עד היום ביותר מ־150 אלף מכוניות בארץ ובחו"ל? מנוע מכונית הנמצאת בפעולה מפתח תת־לחץ (ואקום) בסעפת היניקה ותת־לחץ זה הוא המפעיל את מנתק העומס: בתנאי נסיעה רגילים תת־הלחץ הוא בדרך־כלל גבוה, אך הוא עלול לרדת בהדרגה עם גבור העומס על המנוע. מנתק העומס מחובר לסעפת ובוחן בהתמדה את גובה תת־הלחץ. כאשר תת־הלחץ יורד אל מתחת לרמה מוגדרת גורם המנתק לניתוק מצמד המדחס, וכך הוא משחרר את המנוע מן הצורך להקצות כוח למזגן. כאשר תת־הלחץ חוזר לרמתו הרגילה שב המנתק ומחבר את המדחס למנוע. מכיוון שפעולה זו נמשכת שניות אחדות בלבד והמאוורר ממשיך להחדיר אוויר קר אל המכונית אין חשים הנהג או הנוסעים בפעולת הניתוק.

באילו מצבים נכנס המנתק לפעולה? בדרך־כלל מדובר בזינוק או בעקיפה. בשני מצבים אלה, בעיקר, דרוש מלוא הכוח למנוע והמכונית כמו אומרת למנוע: "תן לי את כל מה שיש לך ומהר". עיקרון הפעולה של המנתק אחיד לכל מזגני המכוניות, אולם בשל קיומם של מנועים שונים הוא מכוון לרגישויות המיוחדות של כל מנוע ומנוע.

"רדי לכמה שניות..."

רבים שואלים מהו הכוח הדרוש להפעלת מזגן וכמה הוא "לוקח מן הרכב". אין תשובה אחידה באשר המנועים הם שונים, המזגנים שונים והמכוניות שונות, אולם מקובל שהמדובר הוא ב־2 כוח־סוס לערך, או בצורה אחרת: המזגן כמוהו כנוסע נוסף במכונית. "בתנאים קשים דומה פעולת המנתק", אומר אלכס הורביץ, "לירידת נוסע אחד מן הרכב. תאר לך", הוא מוסיף, "שאתה נמצא בעקיפה ואתה רוצה לנצל את כל עוצמת המנוע שלך כדי להשלים אותה בכל המהירות. אז אתה פונה לנערה שיושבת לידך ואומר לה: "רדי לכמה שניות כדי שיהיה לאוטו יותר כוח". במקום נערה במקרה זה יש לנו מנתק".

השאלה המתבקשת היא, כמובן, אם המנתק דרוש בכל מכונית ועל כך משיב מר הורביץ כי בכל מכונית ומכונית חסרים שני כוחות הסוס הללו בזמן של "מומנטים קשים" משום שמכל רכב יש ציפיות שונות: בעל מרצדס מצפה להתנהגות מסויימת של הרכב שלו ובעל אודי 80 1,300 להתנהגות אחרת. בכל ציפייה כזו חסר זוג הכוחות לביצועים המצופים ברגעים הקריטיים...

מלבד העובדה שהמנתק אינו מפריע לרכב להתנהג כפי שהיצרן והנהג מצפים שיתנהג הוא מעניק לבעל הרכב בונוס נוסף: חסכון בדלק. כידוע לכל נהג, זלילת הדלק הגדולה ביותר חלה בשלב שבין לחיצה עמוקה על דוושת הדלק לבין הענות המנוע לאספקת הדלק המוגברת (בעלי אקונומטר במכוניתם רואים בעיניהם ממש את עוצמתה של זלילה זו). ככל שהעומס על המנוע הוא גדול יותר, יארך פרק הזמן עד להענותו ללחיצה וכמות הדלק שתזרום לשווא אל בוכנותיו תהיה גדולה יותר. עומס על המנוע נובע ממשקל גדול יותר (מטען או נוסעים) או מפעולת מזגן. במקרה השני דואג המנתק להפחית מן העומס, לקצר את הזמן שבו מגיע המנוע לסל"ד הנדרש ממנו ולהקטין את שלב זלילת הדלק.

לשאלה הבלתי־נמנעת כיצד מציידים היפאנים רכב קטן נפח מצויד במזגן וללא מנתק משיב הורביץ כי המדובר רק במכוניות שבהן יש יחס מצוין בין הספק מנוע למשקלה: יש יפאניות קטנות שבהן יש לכל ק"ג מכונית יותר כוח־סוס מאשר, למשל, בסובארו 1,300. לכן בסובארו בגודל כזה יש צורך במנתק מה עוד שאם היפאנים אינם מתקינים אין פירושו שזה מיותר. היפאנים לא מציידים את הרכב שלהם בעוד כמה תכונות שהאירופאים, למשל, רואים אותן כבסיסיות...

איביזה משופרת

בסיאט אומרים שאחרי שלוש שנות יצור השתחררה החברה ממחלות ילדות ועכשיו היא יוצאת עם "דגם בשל" של האיביזה, "איביזה CRONO". בדגם החדש ציוד סטנדרטי וכן תוספות ספורטיביות, וזאת ללא תוספת מחיר. בדגם החדש 2 ספוילרים אחוריים, מראות מימין ומשמאל, גריל קדמי בצבע המרכב, צלחות קישוט גם הן מותאמות לצבע המרכב, מושבים אורתופדיים ספורטיביים, גלגל הגה ספורטיבי, לוח שעון ספורטיבי כולל מד סיבובי מנוע, מושב אחורי חצוי, מגב אחורי. המנוע — אין שינוי.

י.ש.

ספרד ופורטוגל ב־1200$

אומיר טורס מציעה 16 יום בספרד ופורטוגל ב־1,199 דולר, סידורי קרקע וכן טיסה לישראלים שירצו לטייל בחגים. הטיול כולל שהייה בצפון פורטוגל, ומשם לספרד לטיולים בהרים ובערים מרכזיות וכן בכפרי הדייגים, במועדון סלמנקו, בארמון המלוכה ובאתרי תיירות מגוונים. השהייה במלונות על בסיס חצי פנסיון למעט ימי שהייה במדריד וליסבון. הקבוצה תזכה למלווה ישראלי ולאוטובוס צמוד והסעה מנמל תעופה ואליו.

הרוצים להצטרף טוב יעשו אם יבדקו את התוכנית ויקחו בחשבון הצעות "נוספות" בתשלום, הצעות שאי־אפשר לסרב להן [illegible] עולות סכום מכובד למדי. ובינתיים הודי[illegible] סוכנות הידיעות ההונגרית כי החל מ[illegible] דצמבר 1988 יחלו טיסות ישירות בין [illegible] התעופה בן־גוריון לבין נמל התע[illegible] בבודפשט.

חברת התעופה ההונגרית תכה[illegible] שלושה מטוסים 101G בקו זה, ועד [illegible] הקו הם ישמשו את החברה בנתיבים אחר[illegible] גם יוגוסלביה הקלה את קשריה עם ישר[illegible] וישראלים אינם נדרשים עוד להוצאת [illegible] בארץ, ודרכוניהם מוחתמים במעברי הגבול ללא בעיה.

י. שמי

ב.מ.וו מוכרת את ה־TD־524 בישראל

חברת "רם קאר", יבואנית ב.מ.וו., מציעה ב.מ.וו. 524 טורבו דיזל. זו מכונית שהיא גם טורבו וגם דיזל, דבר המעניק לרכב עוצמה.

לדגם החדש מערכות בקרה ממוחשבות על המנוע, תיבת הילוכים ועוד. המערכת מוריקה כמות דלק מרוייקת ובזכות זה חוסכת בדלק. במסגרת מבצע פרסומת החליטה חברת "רם קאר" להזמין 50 בעלי מוניות לביקור במפעל היצרן במינכן. לאחר שמשלחת מטעם ארגון בעלי המוניות ועיתונאים מישראל כבר ביקרו במפעל בגרמניה.

למונית החדשה גוף מפואר הרומה לזה של סדרת ה־700 ל־TD 524 מנוע 6 צילינדרים בנפח 2443 סמ"ק, 115 כ"סב. מהירותה המקסימלית של המכונית 192 קמ"ש וב־בנ[illegible] טוענים שהיא מכונית הדיזל המהירה בעולם. המונית מאיצה עד 100 קמ"ש — ב־12.9 שניות וצורכת 5.1 ליטר דלק ל־100 ק"מ. בסוכנות ראסיקאר סבורים שלמונית החדשה שמציעה ב.מ.וו בארץ, צפויה הצלחה בשוק.

י. שמי

סובארו ישווקו וולוו ביפאן

פוג'י הווי אינדסטריז, יצרן סובארו, ישווק מכוניות נוסעים מדגמי 200 ו־700 כמתוצרת וולוו, הסכם על כך נחתם לאחרונה בין החברה היפאנית לוולוו יפאן, שהיא חברת הבת של וולוו שוודיה.

בעקבות הסכם זה מקווה וולוו למכור ביפאן בשנת 1990 כ־25,000 מכוניות נוסעים, לעומת תחזית של 6,000 השנה. יצויין, כי אשתקד נמכרו ביפאן 3,300 מכוניות וולוו וב־1986 2,500 מכוניות.

יבוא מכוניות הנוסעים ליפאן בשנת 1987 הסתכם בכ־100,000 מכוניות, שהם כ־3% מסך־כל המכוניות ששווקו בשנה זו.

מוולוו נמסר, כי בתוך עשור יגיעו מכירות המכוניות האירופאיות, ברבדים הגבוהים, לכ־10% מסך כל מכירות הרכב הפרטי.

תחזית זו מתבססת על השינויים בהרגלי הרכישה של היפאנים, המעדיפים נוחיות, יחודיות ויוקרה.

הכוח של מכוני כוח

לא ימומן, אך דווקא מקצוע כמו התעמלות וספורט נופל בידי רבים שאין להם אפילו השכלה בסיסית. כל הסבור שעסק די הצורך בספורט ובכושר גופני יכול היה לפתוח מכון ולהדריך בו תלמידים. הוא לא היה זקוק לתעודה או אישור מטעם משרד החינוך והתרבות ואף אחד לא בדק האם המקום או כמו שנוהגים לקרוא לזה — "המכון", מצוייד בסידורים המתאימים לעיסוק זה. עד לפני שבועות אחדים לא היה שום חוק בנושא הקשור לפתיחת מכוני בריאות, ספורט, כושר, יוגה, ריתמיקה, בלט או אפילו התעמלות רפואית. לא היו גם דרישות באשר לעיסוק מי שמוגדר כמורה או כמדריך.

אבי הרליץ, מנהל המחלקה לספורט במשרד החינוך והתרבות הוא אחד הלוחמים לחוק שמם הטוב של מורי הספורט וההתעמלות, אמר: לא רק שזה היה בלתי הוגן כלפי המורים שלמדו ועמלו שלוש שנים, כדי לקבל ההסמכה, אלא יש סכנה בכל המכונים המנוהלים בידי אנשים בלתי מקצועיים.

לכאורה, לא היה כל חוק הדורש הסמכה מטעם מפעלי המכונים, ואנשי משרד החינוך והתרבות נאבקו שנים רבות נגד המצב. לאחרונה אושר החוק בקריאה שלישית וכן כי יעבור זמן רב עד ליישומו, טוב שעשו זו. עכשיו נכנסים לתקופת צינון, שלאחר כל העוסקים במקצועות אלה צריכים להיערך להתאמת המכון ומנהלו לדרישות החוק.

ד"ר חן פאלק, אורטופד וקרדיאולוג, התמחה בגרמניה כמומחה ספורט, הוא היום יועץ במכון וינגייט ורופא יועץ במכוני כוח לדעתו, אפילו עבר החוק בקריאה [illegible] ידרשו שנים אחדות עד שכל [illegible] מוסמכים המלמדים במכוני כוח

נתן מדריך מתעמלת בת 60 ועוד...

וכדומה, יוכלו לערוך את הסידורים הדרושים. הנזק שיכולים מורים לא מוסמכים לגרום לתלמידים יכול להיות קשה ביותר.

שאלתי את ד"ר פאלק מה דעתו על הכושר הגופני של תושבי ישראל והוא נאנח: הצרה מתחילה בבתי־הספר ה — הסביר — אמנם רק מורים מוסמכים מלמדים שם, אך אין, ברוב בתי־הספר, תנאים נאותים להעברת שיעור התעמלות. מסתפקים בריצה, כמה תרגילים, בדרך כלל בחצר וכמובן משחקי כדור. הצעירים מגיעים לצבא בכושר ירוד, משתחררים בכושר כמעט מעולה ושוב חוזרים לניוון המסוכן. אנחנו רואים את זה אצל המילואימניקים. מחלות לב, לחץ דם, אובדן סידן — כל המחלות האלה הם כמעט ב־100 אחוז תוצאה של חוסר פעילות גופנית. את זו רצוי מאוד לעשות בהדרכה מומחה או עם יעוץ של רופא. ד"ר. פאלק אינו מרשה לאיש להירשם למכון כוח לפני שלא עבר בדיקה רפואית.

לעומת זאת, נתן אמסתר, בוגר מכון וינגייט, שהתמחה במגמה ימית, המנהל את מועדון הכושר ליד בריכת גורדון בתל־אביב, מספר, שיש מודעות גדולה יותר לחשיבות הכושר הגופני. הרבה מאוד צעירים נרשמים למכוני כושר והבעיה היא שלא כולם מנוהלים לפי האתיקה המקצועית. המדריכים הם לא תמיד אנשי מקצוע והמקום לא תמיד כשיר ליעודו. חבל מאוד — הוא אומר — שאין יותר מוסדות ציבוריים שבהם אפשר ללמוד לעסוק בספורט לסוגיו. ילדים וקשישים זקוקים לפעילות גופנית במיוחד. ילדים, כדי לעצב את גופם, וקשישים כדי להישאר בכושר ולמנוע את סימני הלוואי של הזיקנה כגון אובדן סידן, ארטריטיס, בעיות גב ועוד.

נתן מזהיר מפני התחלת פעילות גופנית רק מתוך צורך. כל החיים צריכים לעסוק בזה, אך אם מתחילים בגיל מבוגר זקוקים לתקופת צינון, כלומר לאט לאט יש להיכנס לפעילות ובשום אופן לא בלי יעוץ רפואי והדרכה מומחה. הרופא שלנו — אומר נתן — בודק כל מתחיל ואנחנו לא מקבלים ילדים. רק מבוגרים מגיל 16. בדרך כלל גם ממליצים באיזה תחום לעסוק. "היתה לנו אישה צעירה, עוד לא בת 30, ולה לא הרשנו שום פעילות מלבד שחייה, יוגה והתעמלות פלדנקרייז".

אבי גליק, המומחה לשיטת פלדנקרייז אומר שרוב תלמידי הם קשישים, בני־60 ועוד יותר מבוגרים. שיטה זאת מאפשרת גם לאלה שלא עסקו בשום פעילות גופנית לעסוק בכך. "אני עומד על כך שאף אחד לא יעבור את יכולת הכוח שלו, ועם זאת כל תרגיל ותרגיל משחרר ומפתח את שרירי הגוף ופרקיו".

בלה, בוגרת וינגייט, מנהלת קורסים להתעמלות והיא זוכה לקהל צעיר, אם כי לא כמו במכוני המחול האירובי, שרק צעירים משתתפים בהם. גם כאן משגיחים שכל תלמיד חדש ימלא כרטיס והאחראי יכניס אותו לפעילות לפי תוכנית המותאמת לכושר הגופני שלו. במכון פגשתי את מר הורוביץ, בן־72, נכה ועיוור. הוא חבר המועדון הרבה שנים ואינו עובד ללא מדריך אישי. זלדה, אשתו, סבורה שאלמלא עסק בתרבות הגוף, כבר לא היה מתפקד בכלל. עכשיו הוא לא רק הולך ומשרת את עצמו, אלא — וזה אפילו חשוב יותר — הדבר מחזק את בטחונו העצמי וגורם לו למצב רוח טוב יותר.

יובל יגר, מדריך ספורט בקיבוץ שמיר, אומר שהרבה קיבוצים פתחו חדרי כושר או אולמי ספורט, אך מעט מאוד צעירים משתמשים בחדרי הכושר או משתתפים בשיעורי ההתעמלות. בענפי ספורט שונים יש יותר התעניינות. "אנחנו מנסים להנהיג שיעורי התעמלות וכאן אנחנו לוחמים נגד טחנות רוח. יש מעט מעוניינים, לרוב בחורות וגם הן מעדיפות ריקודים מאשר תרגילי התעמלות. הקשישים שכל כך זקוקים להתעמלות מבוקרת לא עוסקים בה, כמעט אין גברים בין הבאים לשיעורים. לנשים יש יותר מודעות לשיפור עיצוב, קוסמטיקה, ביגוד וכו' וזה רק לטובתן".

נתן טוען, שבעיר עוסקים בתרבות הגוף הרבה גברים בגיל העמידה. זה גיל שלנשים אין כל כך הרבה זמן ואילו הגברים מתחילים לפחד מאובדן הכושר הפיזי, מחלות והמראה החיצוני. הנשים שוב מתחילות לעסוק בפעילות גופנית בגיל גבוה יותר, ובבקרים מתאמנים במכון כ־80 נשים ורק כ־20 אחוז גברים, לרוב קשישים. אצל גילאי 20־45 היחס הפוך. בתרגילי כושר עוסקים יותר גברים.

משרד החינוך והתרבות יוכל לתקן את המצב על־ידי הוספת שיעורי התעמלות וספורט, החל מגן חובה, השגחה קפדנית על הכשרת המורים ושיפור התנאים.

חיה יוסף

מרשמים למחברת
סלט מיוחד במינו

(מהספר "סלטים של חנה שאולוב", הוצאת מודן. מתאים לאירוח בחגים).

סלט אנשובי וחסה באגוזים

1 ראש חסה; 4 ביצים קשות; 1 קופסת אנשובי; 150 גרם גבינה מלוחה (פטה); 100 גרם אגוזי קשיו. לרוטב: 1/4 כוס מיץ לימון; 1/4 כוס שמן זית; מלח; פלפל; 4 שיני שום כתושות; 1 בצל. לקישוט: עגבניות קטנטנות או פטריות שמפיניון חיות (6־8 מנות).

חותכים לקוביות את הביצים, האנשובי והגבינה; קוצצים לקוביות קטנות את הבצל. חותכים את החסה ושמים בקערה, מפזרים את קוביות הביצים, האנשובי והגבינה ומוסיפים את האגוזים. מערבבים יחד. מערבבים היטב בקערה את חומרי הרוטב ויוצקים על הסלט. לפני ההגשה מקשטים בעגבניות קטנטנות או בשמפיניונים קטנים, טריים.

ממרח טונה בגבינה

8 פרוסות גבינת "גלבוע"; 1 קופסת טונה בשמן (גדולה); מיץ לימון; 2 ביצים קשות; מלח; 2 כפות מיונית; קיסמי־עץ. (8 מנות).

מפוררים בקערה את בשר הטונה, חותכים את הביצים לקוביות, מחממים תנור לחום בינוני. מתבלים את הטונה בלימון, מוסיפים את הביצים והמלח. שמים בעזרת כפית על כל פרוסת גבינה ממרח טונה, מגלגלים לרולדה קטנה ומהדקים בעזרת קיסם־עץ. מכניסים לתנור חם, עד להמסת הגבינה. מגישים חם, מיד.

טבולה — סלט בורגול לבנוני

1 כוס בורגול דק; 10 גבעולי נענע טריה (עלים בלבד); 3 עגבניות אדומות וקשות; צרור פטרוזיליה (עלים בלבד); מיץ מ־1 לימון; מלח; 2 כפות עירית קצוצה או בצל ירוק חתוך. (6־8 מנות).

משרים את הבורגול במים ל־25 דקות, מוציאים, סוחטים ומעבירים לקערה. קוצצים את הנענע והפטרוזיליה, חותכים את העגבניות לקוביות קטנות. מערבבים את הנענע עם הבורגול והפטרוזיליה, מוסיפים את קוביות העגבניות, מיץ הלימון והמלח. משהים במקרר ומגישים בתוספת העירית הקצוצה.

סלט איטריות ועוד

400 גרם איטריות (צדפות); 200 גרם גבינת פטה; 100 גרם גבינת קוטג'; 100 גרם אגוזי פקאן; 150 גרם זיתים שחורים; 2 כפות פטרוזיליה, [illegible]; 2 כפות שמנת; 2 כפות חומץ; 2 כפות חרדל; פלפל לבן; קורט סוכר (8־10 מנות).

מבשלים את האיטריות לפי הוראות היצרן ומצננים. מפוררים את גבינת הפטה. חותכים את הזיתים. שמים בקערה את האיטריות, הגבינות, האגוזים והזיתים. מערבבים בקערה את השמנת עם החומץ, המיונית, החרדל, המלח והפלפל. טועמים, מתקנים את התיבול, מוסיפים קורט סוכר. יוצקים את הרוטב על הסלט ובוחשים מעט. משהים כשעה, מערבבים, מקשטים בפטרוזיליה ומגישים.

סלט קישואים בשומשום

8 קישואים; שמן לטיגון עמוק; 4 שיני שום, תתוכות; 6 כפות מיץ לימון; מלח; זנגביל טחון (לא חריף); 4 כפות שומשום (כ־6 מנות).

שוטפים את הקישואים, לא מקלפים: חותכים כל קישוא ל־6 רצועות וחוצים כל רצועה לשניים. משרים את הקישואים במעט מיץ לימון ושום כתוש, כרבע שעה לפני הטיגון. מחממים את השמן העמוק ומטגנים בו את הקישואים. מוציאים בכף מחוררת ומניחים על מגבת־נייר לספיגת עודפי השומן. מערבבים בקערית את מיץ הלימון, המלח והזנגביל ובוחשים היטב. מעבירים את הקישואים לצלחת הגשה, יוצקים עליהם את הרוטב, בוזקים מעל את השומשום, מצננים ומגישים. אפשר להוסיף מיץ לימון, לפי הטעם.

סלט כרוב־ניצנים ושקדים

400 גרם כרוב ניצנים קפוא; 150 גרם שקדים; שמן לטיגון; 1/2 כוס מיץ לימון; 1/2 כוס שמן זית; סוכר; מלח; 6 שיני שום תתוכות (6 מנות).

מרתיחים מי־מלח ומבשלים בהם את כרוב הניצנים כ־3 דקות; מוציאים בכף מחוררת ומצננים. חולטים את השקדים: יוצקים עליהם מים רותחים ומשהים עד שהמים יתקררו. מקלפים את השקדים מקליפתם החומה הדקה ומנגבים. מחממים במחבת את השמן ומטגנים את השקדים עד שיקבלו גוון שחום, בוזקים עליהם מעט מלח. מערבבים בקערית את מיץ הלימון, השמן, מעט סוכר והמלח ובוחשים היטב. יוצקים את הרוטב על כרוב הניצנים ובוזקים מעל את השום והשקדים. אפשר להגיש חם או קר.

צמחוני על גחלים

ישנם מושגים המעוררים אסוציאציה של בשר: חאפלה פירושה כבש; מנגל — זה סטייק; ברבקיו — עוף מסתובב מעל גחלים. שהצמחונים יסתפקו בחסה? לא עוד רבותי, לא בשלהי המאה העשרים. עכשיו, הודות לטכנולוגיה חדישה, אפשר לשלב את הצמחונים בחגיגה הכללית, כי בפס־ייצור מיוחד של טבעול מכינים שישליק, המבורגר וקבב, בלי טיפת בשר והם נצלים מצוין על גחלים, שומרים על עסיסיות ואינם נחרכים. זה בזכות מרקם מיוחד מחלבוני סויה וחיטה מלאה — מסביר בני רבן, מנהל השיווק של הפירמה. לא תאמינו, אבל מה שהבהרתי שבתמונה הופך על הרשת מקורו מהצומח.

בקיצור, במקום לאחל שנת שלום, שיגשוג, (מערכת) בריאות תקינה וכל זה, פשוט אומר שנת הצבעה בכוונה

ספרים למדף

כל סלט מלך

סלטים של חנה שאולוב
הוצאת מודן

מי שיש לו בבית יותר משני ספרי בישול נוכח עד מהרה, שמאכלים מסוימים חוזרים בהם, בשינויים קלים או משמעותיים. לא יהיה ספר מאכלי בשר ללא ביף סטרוגנוב, לא בישול סיני בלי ספאר־ריבס ברוטב חמוץ מתוק, או ספר עוגות ללא בצק שמרים... רק סלטים יוצאים מן הכלל, כי אפשר בהחלט לדפדף בחמישה ספרים או פרקים, המוקדשים לסלטים ולא להיתקל בשניים דומים, גם אם השמות זהים.

בספר של חנה שאולוב כ־65 סלטים (פלוס 6 מירשמים לרטבים). כל אחד מהם מקורי ומעניין, כמותו לא פגשתי בשום ספר בישול אחר. שאולוב מעיזה לשלב מרכיבים בלתי שיגרתיים, כמו דג מלוח כבוש וליצ'י או כרוב ובצל מטוגן. היא משתמשת בנדיבות בשמנת מתוקה, צנוברים, אגוזים, שקדים, פירות טריים ומיובשים, גבינות שונות ויין.

כיוון שאחד הפרקים מוקדש לסלטים מארצות שונות, הרי שאין מנוס ממכרים ותיקים כמו הסלט הארץ־ישראלי, הטבולה לבנונית, סלט יווני או ניסואז — אלא שכולם שונים במקצת מן המקובל, אם בכלל יש משהו "מקובל" אצל סלטים. פרקים אחרים מוקדשים לסלטים על בסיס של דגים (פלמידה, אנשובי, מטיאס, טונה), על בסיס של גבינות, פסטה וחצילים והן ישנם סלטים חגיגיים, לאירועים מיוחדים. "ועוד" — זה שם הפרק המכיל, למשל, סלט גזר בכמון, סלט כרוב וקימל, או סלט ירקות ברוטב לימון ושום.

העיצוב הגרפי צבעוני ומרהיב, כל מרשם משתרע על שני עמודים מעוטרים בתצלום מעלה ריר של הסלט בצלחת דקורטיבית, ולצידה פזורים בידי־אמן אחדים מהרכיבים. כאן כל סלט מלך. הכמויות ל־6־8 איש, מתאים לאירוח. אלגנטי, מעניין, לרוב גם טעים. אם אתם בעניין לקנות למישהו ספר בישול כמתנה לחג — אל לכם לחשוש שכבר יש לו (ה) אחד. דין ספרי הבישול הוא כדין אוכל: ככל שמרבים בהם בא תיאבון לעוד.

(צב"ש)

כיסאתיק — אמנות שימושית

תיק שהוא כיסא, או להפך, פרי פיתוח ישראלי מקורי, של מפעל "ארקל" בקיבוץ בית־זרע, מוצג בימים אלה במוזיאון לאמנות שימושית בניו־יורק ומעורר עניין על שפת הים בארץ. אלה שני לוחות פלסטיק קשיח, צבעוני ומורר, מחוברים בציר דקורטיבי. כאשר הם צמודים — הם משמשים כתיק, שהקיבולת שלו — אומר היצרן — עד 6000 סמ"ק: כשהם פשוקים ב־90 מעלות, הרי זה כסא בעל משענת, (אבל בלי רגליים), היכול לשאת עד 135 ק"ג. כיסאתיק שוקל 1.6 ק"ג, שזה מעט בשביל כסא אבל הרבה בשביל תיק. פטנט מצוין לגינה, לאיצטדיון, לשפת הים או לפארק — אם מתייחסים אליו כאל כיסא שנוח לשאת. בתור תיק יש קצת בעיות, כי אין סגר וחייבים כל הזמן לאחוז בידיות, וכאשר מגיעים אל היעד ורוצים להתיישב — צריך לשפוך על החול או הדשא את התכולה. פתרון: לארוז את הכל בשקית ניילון, להכניס לכיסאתיק, בשביל הדוואין. המחיר הרשמי 37 ש"ח, במבצע חגים — 20. בחנות של ארקל (רח' ארבעה 6 ת"א) ניתן לרכוש ב־5 צבעים שונים: כחול, צהוב, אדום, ירוק וורוד.

שנה מתוקה כמו מרצפן

איחולים של שנה מתוקה ניתן להמחיש באמצעות מרציר"ש — עלה מרצפן בצורת כרטיס ברכה. העלה הוא בגודל קלף (משחק), נתון בקופסת קרטון דקורטיבית, בעלת מכסה שקוף, המגלה את הציור והכתובת: חג שמח או שנה טובה — בשלל צבעים, כולל זהב. בשביל הרעיון, העיצוב, הצבעים והאריזה משלמים 2.60 ש"ח תמורת 20 גרם מרצפן, שזה בערך מחיר חפיסת מרצפן מצופה (גם כן של המרשלג), שמשקלה 100 גרם. אבל מה הטעם לחסוך באיחולים?

אינטרמצו קטן

בונבונייירה של שוקולדים קטנים היא מתנה נפוצה אם כי לא מקורית. אבל עכשיו מצטרף לחגיגה גם אינטרמצו של ורד הגליל, בחפיסות מיני, שמשקלן 9 גרם כ"א, מריר או חלב, איך שבוחרים. נמכר בקופסאות של 18 (8.67 ש"ח) יחידות ושל 32 (14.64).

הבו בירה על החוף

ארבעה צמרי זמרים, המלווים את עצמם בגיטרות, יורדים אל חופי ארצנו ומנעימים את זמנם של המתרחצים בשירי בירה ובחידונים. הם מסתובבים בחופים של תל־אביב, חיפה, נתניה, הרצליה: יש גם אשקלון ואילת בדרום, עכו ונהריה בצפון. שם הצטרפו חיילי גולני לחגיגות סוף הקיץ (בתמונה). בערבים מופיעים הצמרים בטיילת ובפאבים הסמוכים לים. כל זה, תתפלאו, לא קשור לבחירות, כי אם מסע פרסומת של בירה באדוויזר.

לא סתם מזכירה

היום לא די להיות סתם מזכירה, בדיוק כמו שרופא אינו סתם דוקטור, אלא קרדיולוג או לרינגולוג. במיכללה למינהל בגבעתיים הסתיים לא מכבר קורס ראשון למזכירות משפטיות. 20 בוגרות הקורס, שבחלקן כבר מועסקות במשרדי פרקליטים, למדו במשך שישה חודשים (200 שעות לימוד) את רזי המקצוע המשפטי ועקרונות ניהול ממוחשב של משרד עורכי־דין ונושאי־רקע, הקשורים לעבודה ספציפית. המיכללה מארגנת קורסים ספציפיים, בין היתר תוכנית "בחזרה למעגל העבודה" (לנשים שהחליטו לשוב לעבודה ועליהן לרענן את ידיעותיהן), הסבה מקצועית בתוכנית "קריירה שנייה", סדנאות בהתנהגות (איך להתמודד עם שחיקה בעבודה, איך לשלב חיי משפחה וקריירה), השתלמויות והעשרה. באוקטובר ייפתח קורס למזכירות רפואיות, שמטרתו להכשיר מזכירות בבתי־חולים, בתי־מרפא ובתי־אבות. היום, כידוע, אי־אפשר להיות סתם מזכירה...

ביה"ד המשמעתי בכדורגל ממשיך בעונשים כבדים

גם חולון מינוס 2

בן־חרוש הורחק ל־8 משחקים; גינצבורג ורונן הלל ל־6 * יוסי מזרחי ושמריה זוכו

ראובן חנניה

בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל השלים אמש את מתן פסקי־הדין לקבוצות שחקנים על חריגות מתקנון התשלומים.

שוער הנבחרת ובית"ר ירושלים, רוני גינצבורג, ששיחק בעונה שעברה במכבי חיפה, הורחק לשישה משחקים בפועל ולשנה על־תנאי למשך שלוש שנים.

שחקן נוסף של בית"ר ירושלים, משה בן־חרוש, שהופיע בעונה שעברה בהפועל ירושלים, הורחק משמונה משחקים בפועל ולשנה על־תנאי למשך שלוש שנים.

רונן הלל מהפועל צפרירים חולון הורחק לשישה משחקים בפועל ולשנה על־תנאי למשך שלוש שנים.

הפועל חולון, קבוצתו של הלל, נענשה בהפחתת שתי נקודות ליגה בפועל, 2 על־תנאי לשנה ונקנסה בכסף 5000 שקל.

בית"ר תל־אביב ספגה עונש על־תנאי להפחתת שתי נקודות לשנתיים.

בית־הדין המשמעתי זיכה את שוער בית"ר ירושלים בעונה שעברה, יוסי מזרחי, וכן את שחקן העבר של הפועל טבריה וכיום בהפועל רמת־גן, יוסף שמריה.

נודע כי צפויה העמדתם לדין של קבוצות ושחקנים נוספים.

שניאור וגרונדמן מרוצים מתחילת האימונים

הרצאות פסיכולוגיות לשחקני נבחרת ישראל

ראובן חנניה

צוות המאמנים הלאומיים של נבחרת ישראל בכדורגל, יצחק שניאור ויעקב גרונדמן, מתכוון להתחיל בשבוע הבא בהרצאות פסיכולוגיות לשחקני הסגל. שני המאמנים, הערים להתנהגות חלק מהשחקנים במסע הקדם־אולימפי באוסטרליה ובניו־זילנד, מבקשים ליישם כבר עכשיו את לקחי הטורניר שהסתיים בכשלון.

הנבחרת הלאומית קיימה אתמול, ביום האימונים השני במכון־וינגייט, שני אימונים נוספים, מהם נעדרו שני הפצועים, אלי כהן מהפועל ת"א וניר אלון מהפועל פ"ת.

אימון הבוקר כ־9, הוקדש כולו לכושר גופני וכלל מבדקים ע"י מאמן־הכושר, אבי אלמוג.

באימון אחה"צ נערכו תרגילים טקטיים ומשחק פנימי, בו נפצע שחקן מכבי נתניה, יגאל מנחם, בעינו, אולם לאחר־מכן התאושש והמשיך.

שני המאמנים היו שבעי־רצון ממחנה־האימונים הראשון, שהסתיים אתמול ושימשך ביום רביעי, אחרי ראש־השנה.

המאמן שניאור ציין כי התרשם משחקן מכבי נתניה, פול (טיגה) דייויס, אולם בשלב זה אין בכוונתו לזמנו.

הטוטו חיסל השיטה ההונגרית

שלושה ימים לאחר שקיבלה ואימצה את השיטה־ההונגרית במשחקי גביע־הטוטו, ביטלה אתמול ההתאחדות לכדורגל את ההחלטה במשחקים, בלחץ מועצת ההימורים.

ראשי הספורטוטו טענו כי השיטה תצריך היערכות מחודשת ותקשה על מילוי הטפסים בשיטה זו. לפיכך יתקיימו משחקי גביע־הטוטו מחר ומחרתיים במתכונת הרגילה, כלומר, אם לא תהיה הכרעה בתום 90 דקות יחולקו הנקודות.

מכבי חיפה — הפועל טבריה 0:2

יוסף גלזר

במשחק אימון על טהרת הליגה הלאומית, גברו אתמול כדורגלני מכבי חיפה על הפועל טבריה — 0:2.

את שני השערים לחיפנים כבש ראובן עטר, אחד מהם בבעיטת־קרן ישירה.

המשחק נערך במגרש „קצף" בכפר־סמיר.

הפועל ת"א הפתיע את הגליל בסאסא — 72:84

בכדורסל

דני בירן

במשחק־מבחן במסגרת מחנה־אימונים המ קיימת בקיבוץ סאסא גברה אמש קבוצת הפועל תל־אביב על הפועל הגליל־העליון — 72:84, לאחר 33:38 במחצית.

300 צופים חזו במשחק חלש מצד שתי הקבוצות, שעדיין רחוקות מכושרן.

הפועל הגליל־העליון, עם ברד ליף וטרי מרטין הפצועים, הוליכה עד לדקה ה־16, כשברד ליף נתן את הטון בדקות אלו.

מנגנון ההגנה של הפועל ת"א חוסר ריכוז בהגנה ובהתקפה ושתי הקבוצות סבלו מאיבודי כדורים והחטאות רבות. בדקה ה־17 חל מפנה כשלוח התוצאות הורה לראשונה על יתרון להפועל ת"א — 27:28, ובמחצית — 33:38 לזכותה.

המחצית השנייה נפתחה במאבק שקול, כשאור גורן, שנכנס לשחק בגליל, סיכן מדי פעם את עליונות התל־אביבים, בסלים של 3 נקודות, אך לא הצליח לקבוע יתרון למרות ההפרש הועיד — 57:58 להפועל ת"א, כדקה ה־30. במהלך מחצית זו גברה העצבנות בקרב שחקני שתי הקבוצות, ורבו הפגיעות הגופניות. טרי מרטין נזקק לטיפול מעל לעינו ודין פרימן נאלץ לפרוש לאחר פגיעה ביד וברגל.

שחקנה החדש של הפועל ת"א, דניס ויליאמס, לא הורגש כלל עד לדקה ה־31, כשקלע את סלו הראשון, מ־3 נקודות. בהמשך השתפר מעט, אך עדיין רחוק מהציפיות שתלו בו. הפועל גליל־העליון שיתף את גרב הנפלה, שהורחק בדקה ה־32 לאחר שהתחצף לשופט.

שפטו: נמרוד ברין וג'וזף אכו־ערב.

● קלעו להפועל ת"א: טאונס 23; ויליאמס 18, טרי 15; פרישמן 11; אמסלם 7, לאסוף 6 ובנט 4.

● קלעו להגליל־העליון: ליף 14; גורן 13; פרימן 11; מלוביק 10; מרטין 10; פליישר 8, גינדין 4 וקוחלי 2.

מיקי נגד מכבי ת"א

מכבי ראשון־לציון תארח הערב את האלופה

יצחק ויסהוף

חגיגת־כדורסל צפויה הערב בראשון־לציון, כאשר האלופה מכבי תל־אביב, תתארח אצל העולה החדשה לליגה הלאומית, מכבי ראשון־לציון.

כמעט כל הכרטיסים שהוצאו למכירה למשחק זה, שיחל ב־8.30, אזלו.

יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ראשל"צ, יצחק פרי, אמר אמש כי בעיר קיימת תכונה לקראת המשחק: „לפני שריקת־הפתיחה נעניק גביעים לשחקני מכבי ראשל"צ שפרשו, ואילו וילי סימס, חיים ולוטיקמן, לייזי גורדון ורוני בוסני".

בראשון־לציון מקווים כי הזר, גרי פאלמר, ישחק הערב, למרות שעדיין לא החלים לגמרי מפציעתו בחיפה לפני שלושה ימים.

במכבי ת"א שב להתאמן קווין מאגי, לאחר שהחלים מפציעה בידו. מאגי, יחד עם חבריו, ערכו אתמול אימון בעולם אוניברסיטת תל־אביב.

מכבי תל־אביב תצא מחר לטורניר בין־לאומי, שייערך בספרד.

מכבי חיפה — הפועל גבת 88:92

במשחק־אימון שנערך אמש בגורדון־יזרעאל גברה מכבי חיפה על הפועל איתן גבת — 88:92 (41:57).

משורות איתן גבת נעדר גאס סנטוס, שחזר לארה"ב. בגבת טענו כי נסע להתחתן, אך נודע כי ראשי הקבוצה החליטו לוותר על שירותיו ולחפש זר אחר.

למכבי חיפה — הירבו לקלוע: ואלס וכריידן 18 נקודות כל־אחד, ואסף ברגע 17. לאיתן גבת הירבו לקלוע: עומר יעקבי 23 וברו 22.

ההולנדים לחולון: הישארו בבית

אריל ויליאמס ואדי פיליפס, שני שחקני־העבר של הפועל חולון, מתחו אתמול את שרירי רגליהם באימון הקבוצה.

ויליאמס ופיליפס קפצו לכדורים חוזרים, וכשנותנו מתחו את שריריהם. בחולון מקווים כי כבר היום ישובו השניים לאימונים סדירים.

באימון אתמול נטל חלק הכדורסלן ג'ונתן רלול, שהיה פצוע.

בסוף השבוע היתה אמורה הקבוצה החולונית לצאת לטורניר בין־לאומי בהולנד, אך ההולנדים שהעמידו את הפועל חולון במצב הכן, אם קבוצה אנגלית שהוזמנה לא תופיע, שיגרו אתמול מברק למיכאל לפרדוז, ובו הודיעו כי האנגלים יבואו וחולון יכולה להישאר בבית.

עמידר ניצחה את הפועל ירושלים בדקה ה־86 — 1:2

בכדורגל

יוסף חכם

במשחק־אימון בכדורגל, שהיה אתמול ברמת־גן, גברה קבוצת מכבי רמת־עמידר מהליגה הארצית על העולה לליגה הלאומית, הפועל ירושלים — 1:2, לאחר 1:1 במחצית.

הירושלמים שהופיעו למשחק ללא מישל דיין (בנבחרת) כבשו את השער הראשון בדקה ה־30 מרגלי אשר ששון, שהכניע את רוני גיציי — 0:1.

שחקני עמידר השוו בדקה ה־44 בשער מרחוק של רנן פז — 1:1.

במחצית השנייה עלו הירושלמים ללא שחקן־החיזוק מיקי בן־שיטרית. את שער־הנצחון לעמידר הבקיע בדקה ה־86 הירושלמי יואב בסון, שהכניע את שוערו, רוני ג'רבי — 1:2.

מכבי נתניה — הפועל פ"ת 3:4

המשחק נערך במגרש האימונים של הפועל פ"ת.

סוף־סוף מסיבה לאלופים

שחקני האלופה הפועל תל־אביב, שכחו אמש מצרותיהם ובילו בחתונת חברם לקבוצה, מוריס ז'אנו, שנערכה באשקלון.

ז'אנו זכה לקבל מחבריו הכדורגלנים המתאות רבות, ורבים מהשחקנים התלוצצו שנאלצו לקצץ בסכומים אותם הביאו לו בגלל הבעיות הכלכליות שיש לקבוצה...

משלחת ישראל בטקס הנפת הדגל בכפר־האולימפי בסיאול אתמול
תצלום: איפ

הדגל הישראלי מתנופף בכפר האולימפי בסיאול

היום תיערך אזכרה לי"א חללי מינכן

מיוחד ל„על המשמר"

הספורטאים הישראלים, שהגיעו למשחקים האולימפיים בסיאול, יחלו הבוקר באימונים במתקני הכפר־האולימפי.

בטקס חגיגי חונף אתמול הדגל הישראלי על ראש התורן בכניסה לכפר־האולימפי. הקוריאנים עורכים טקסים ססגוניים לכל אחת מהמשלחות. דגלים רבים כבר מתנופפים על התרנים בכפר האולימפי, שהכניסה אליו כמעט בלתי־אפשרית בגלל סידורי בטחון קפדניים.

הישראלים נחו מאז הגיעם לאחר טיסה ארוכה שנמשכה למעלה מ־30 שעות. הפרשי השעות מקשים על הספורטאים לחזור למסלול.

כתב „רויטר" בסיאול מוסר כי הספורטאים הישראלים ידליקו היום נרות־זכרון ויעלו את זכרם של 11 חבריהם שנרצחו במשחקים האולימפיים במינכן, ב־1972. זאת לפני שיתחילו באימונים.

ראש משלחת ישראל, אורי אפק, אמר אתמול לכתב „רויטר": „לעולם לא נשכח את מה שקרה במינכן ואנו מקווים שדבר כזה לא יקרה שוב".

בגברו בכפר האולימפי בסיאול, בו יתארחו 13 אלף ספורטאים מכל העולם, אמר אפק: „הבטחון והאמונה שלנו יעמדו תמיד לנגד עינינו והטבח במינכן ישמש תזכורת מתמדת לכולנו".

אורי אפק, ראש המשלחת הספורטיבית של ישראל בסיאול, מעניק את דגלון הוועד האולימפי הישראלי לקים יונג סיק, מנהל הכפר האולימפי   תצלום: איפ

לברקוזן נוצחה באיצטדיונה ע"י בלננש מפורטוגל 1:0

מילאן פתחה ברגל ימין — ניצחה 0:2 את ויטושה סופיה

כמה הפתעות היו אמש בסיבוב הראשון בגביעי־אירופה בכדורגל. כמה קבוצות נודעות הפסידו בביתן. מחזיקת גביע אופ"א, לברקוזן המערב־גרמנית, אותה מאמן ההולנדי ריינוס מיכלס, נוצחה במגרשה ע"י בלננש מפורטוגל — 1:0.

באותו גביע נוצחה רומא, גם היא בבית, ע"י נירנברג המערב־גרמנית — 2:1.

ספרטה פראג הובסה בבית בגביע־האלופות ע"י סטיאווה בוקרשט — 5:1, לעיני 22 אלף צופים. לאקאטוס (29, 45) והאג'י (78, 88) כבשו צמד כל אחד.

מילאן, אלופת איטליה, ניצחה לעיני 33 אלף צופים בסופיה, את ויטושה הבולגרית — 0:2, משעריהם של פאולו וירדיס (16) וההולנדי רוד חוליט (75).

— סלטיק גלאזגו 0:1: ראפיד וינה — גאלאטסריי איסטנבול 1:2.

פ.צ. בריז' (בלגיה) — ברונדבי (דנמרק) 0:1 (שער־הנצחון: בטאניה, 88): הכוכב־האדום בלגראד — דאנדולק (אייר) 0:5, באירלנד: ריאל מדריד — מוס (נורבגיה) 0:3 (שערים: לוסארה 19; טנדליו 19 ובוטרגניו 30, לעיני 70 אלף צופים). איינדהובן ההולנדית עלתה לסיבוב השני ללא משחק.

במשחקי גביע־האלופות אתמול נפלה טעות. צ"ל: דינאמו ברלין ניצחה את ורדר ברמן 0:3, ולא להיפך.

אוחנה כבש בבעיטת"11

הכדורגלן הישראלי אלי אוחנה שותף אמש לראשונה העונה במדי קבוצתו הבלגית מכלן, שהביסה במגרשה את גגן מלוכסמבורג – 0:5. אוחנה כבש שער בבעיטת 11.

גביע המחזיקות

באניה־לוקה (יוגוסלביה) — חרשוב (בריה"מ) 0:2; קרל־זייס יינה (מזרח־גרמניה) — קרמס (אוסטריה) 0:5; דרי (אייר) — קרדיף (וולס) 0:0; סאקארייה (תורכיה) — ספארטאקוס (הונגריה) 0:2; דינאמו בוקארשט — לאהטי (פינלנד) 0:3; וולורה (אלבניה) — לך פוזנאן 3:2; אנדרלכט (בלגיה) — מאץ 1:3, בצרפת; נורשפינג (שבדיה) — סמפדוריה (איטליה) 1:2. רודה (הולנד) — ויטוריה גימארש (פורטוגל) 0:2; ברצלונה — פראם רייקיאביק 0:2 (שערים: רוברטו פרננדס, בדקות 33 ו[...]); אהרוס (דנמרק) — גלנטורן (צפון־אירלנד) 1:4; סרוס־צגל'א סופיה — אינטר ברטיסלבה 3:1, בצ'כוסלובקיה.

גביע האלופות

האמורן ספארטאנאס (מאלטה) — נגנטורי טיראנה (אלבניה) 1:2; גורניק זאברז'ה (פולין) — ג'ונס־אש (לוכסמבורג) 0:3; גטבורג — פופר ריקס (קפריסין) 1:2, בלארנקה; לאריסה (יוון) — נויישאטל (שוויץ) 1:2; ספרטק מוסקבה — גלנטורן (צפון־אירלנד) 0:2: הונבד בודפשט —

גביע אופ"א

חרונינגן (הולנד) — אתלטיקו מדריד 1:0; סרבט ג'נבה — שטורם גראץ 1:0; לוקומוטיב לייפציג — אראו (שוייץ) 0:3, בשוייץ; אא.א.ק. אתונה — אתלטיקו בילבאו 1:0; באיירן מינכן — לגיה וארשה 1:3 (אולף טון כבש צמד בדקות 23 ו־60); שטוטגרט (מערב־גרמניה) — טאטאבניה (הונגריה) 0:2; האוטס (סקוטלנד) — סנט פאטריק (אייר) 0:2; סוסיאראר (ספרד) — דוקלה פראג 1:2; אינטר מילאנו — בראנה (שבדיה) 1:2; בנפיקה ליסבון — מונפלייה 0:3, בצרפת; אברדין (סקוטלנד) — דינאמו דרזדן 0:0, לעיני 41 אלף צופים בסקוטלנד; ריינג'רס גלאזגו — קטוביצה (פולין) 0:1 (שער־הנצחון: וולטרס); באפולי — פ.א.או.ק. סלוניקי 0:1 (שער־נצחון: מאראדונה, 58 בבעיטת־11; 65 אלף צופים מאוכזבים); דינאמו מינסק — פלובדיה 1:2, בבולגריה; ג'אלגיריס וילנה — אוסטריה וינה 0:2.

אלאץ (רומניה) — יובנטוס טורינו 1:0; בשיקטאש איסטנבול — דינאמו זאגרב 1:0; טולוה (נורבגיה) — ווארחם (בלגיה) 0:0; ולז מוסטאר (יוגוסלביה) — אפולו ניקוסיה 1:0; פרטיזן בלגראד — סלביה סופיה 0:5; טורון (פינלנד) — לינפילד (צפון־אירלנד) 0:0; רנייפר — בורדו 1:1; אוסטר (שבדיה) — דונאייסקה סטרדה (צ'כיה) 0:2; מאלמא (שבדיה) — טורפדו מוסקבה 0:2.

יוסטון חזר להפועל חיפה תמורת 100 אלף דולאר

יוסף גלזר

כדורסלן־החיזוק של הפועל חיפה בשלוש השנים האחרונות, רונאלד יוסטון, יופיע גם בעונה הקרובה בקבוצה החיפנית.

יוסטון חתם אמנם על חוזה עם קבוצה איטלקית מהליגה השנייה, אולם הפועל חיפה סירבה לשחררו בטענה כי הכדורסלן חב לה סכומים שונים, בין היתר עבור חשבון טלפון.

לפני כמה ימים, כאשר פטרון הפועל חיפה, יעקב שלזינגר, נוכח לדעת כי הזרים הנבחנים בקבוצתו אינם עונים על הצרכים המקצועיים, גמלה בליבו ההחלטה לנסות להחזיר את יוסטון, כמעט בכל מחיר. הוא המריא לאיטליה, הציע לו סכום כספי המתקרב ל־100 אלף דולאר, וזה אכן נאות לשוב ארצה, ואמש כבר הגיע לחיפה, יחד עם הפטרון שלזינגר.

השניים הפתיעו את החוגגים בחתונתו של מנהל הפועל חיפה, דורון ווייזנגר, ובאמצע החופה נכנסו לאולם, לתדהמת אנשי הכדורסל הרבים שהיו במקום.

אתמול החליטה הפועל חיפה לשגר לארה"ב את גרג לאוארד, שנבחן בימים האחרונים, לאחר שקודם־לכן הוחזרו גם דוגלאס וואלאס, טוני ויצ'י ולארי ספייסר.

אתמול נבחן בהפועל חיפה שחקן־עזר נוסף, קארל דייויס, שהתאמן בזמן האחרון במכבי רמת־גן.

שים לב

מי שולט בהתאחדות לכדורגל?

ישראל פז

הבזיון באלוף־האלופים, משחק שפתח רשמית את עונת הכדורגל, אסור שיעבור לסדר־היום ללא תגובה. כל ההתחמקויות של ראשי ההתאחדות לכדורגל אינן רציניות. הן מוכיחות על קהות־חושים, על אטימות ועל חוסר התחשבות.

באותו יום שני אומלל בפתיחת הכדורגל הישראלי, שאלתי, ברשימתי, „התעקשות מטופשת", כמה שאלות. תשובות ניתנו באיצטדיון בלומפילד, עם היציעים הריקים ועל מדשאה שאירחה דרבי הגר־עניין, שרק גרם נזק למוניטין של הכדורגל הישראלי.

תשובות בבלומפילד

שאלתי באותו יום, ערב המשחק:

1. האם מוכן יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוויד, ליטול אחריות על הבזיון שיהיה במשחק מאחר שקהל ממילא לא יבוא?
2. אם גם יביאו את הפועל ת"א „בכוח" איזה צורה תהיה למשחק?
3. האם כך רוצים לפתוח את עונת הכדורגל?
4. האם בצורה כזו מבקשים לכבד את זכרו של נחמיה בן־אברהם, השדר והעיתונאי שעל־שם לזכרו נערך המשחק?

ניתן יש גם תשובות:

1. קהל לא בא ויו"ר ההתאחדות מתחמק מליטול אחריות.
2. הביאו את הפועל ת"א „בכוח". מה יצא? קבוצת נוער שלא עמדה במבחן.
3. פגיעה גסה בפתיחת העונה. פחות מ־1000 צופים באו.
4. תשובה כואבת. מוטב לא להרחיב.

כל ההשתלשלות סביב המשחק היתה שלומיאלית. ראשי ההתאחדות לכדורגל נהגו כבת־יענה. פקידי ההתאחדות הלו יוזמה, הפכו לשומרי־חוק, בלי לתת את דעתם על הנזק הציבורי לכדורגל, שכרתו את אחד מענפיו — התרומה.

היתה זו גישה של התנשאות, של כוח־שלא־לצורך. השאלה המתבקשת היא: מי שולט בהתאחדות, נבחרים או פקידים? מדוע התחמק היו"ר מלנקוט עמדה, כשהיה ברור לכל בר־דעת שהולך להיות „ברוך", מדוע נכנע היו"ר לגישה המשרדית, האנטי־ציבורית, של כמה מעובדי ההתאחדות? מבקש לפתור את הבעייה ולהחזות את המשחק לסוכות, ועד שלא היה כה כל נזק, הלכו בעיניים פקוחות לקראת הכשלון.

לקלקל קל

יהיו ודאי כאלה שיטענו שיש לכבד תאריכים. גם אני חושב שיש לדבוק במועדי משחקים, אבל אי־אפשר היה להתעלם מכך משהו בכדורגל הישראלי. יום לפני המשחק היתה רעידת־אדמה, קבוצות נענשו. שחקנים הורחקו. היה הלם בציבור. האוהדים סירבו להירגע, ומי חושב שמשחק כזה יציל את האווירה נוכח חיש עד כמה טעה.

יותר מזה. היו"ר הציע לשתי הקבוצות להגיש בקשת־דחייה משותפת. הפועל ומכבי ת"א עשו זאת. מה עשו בהתאחדות? ציפצפו על הבקשה. פנו אפילו לנשיאות בית־הדין העליון שיחליט. נער זה והאם היו"ר וסגניו היו כותבים להחליטה? סגר את כל הנציגות. הלכו בכוח, והוששני סטענוג לקראת התהום.

לקלקל קל. לתקן קשה מאוד. לכן כדאי לעשות הערכת־מצב לפני מעשה. הפעם זה לא נעשה. לפעות על־ידי אלו המופקדים על הכדורגל הישראלי, הם והותירו את היוזמה לדרג הפקידותי.

„צולל"ת" ושמה ברקוף

שבר את שיאו העולמי בגב של הסובייטי פוליאנסקי שהיה אלילו של... האמריקני • סגנון מיוחד המעורר מחלוקת • טוען: „לא אמרתי המילה האחרונה"

שבח בן־גבריאל

שני שיאי־העולם שהציב האמריקני דייויד ברקוף, בן ה־21, ב־100 מטר גב, עוררו תגובה מיידית של עתון הספורט במזרח־גרמניה, המזהיר כי הסגנון החדש — לשהות מתחת למים ב־35 מטר — בטרם יפרוש השחיין את ידיו, עלולה „להמית" את השחייה בעתיד.

שישה מתוך שמונת השחיינים שהופיעו בגמר באוסטין, טכסאס, נקטו בטכניקה זו. יש לציין שגם שיאן העולם הקודם ואלוף העולם, איגור פוליאנסקי מבריה"מ, נוקט באותו סגנון.

לדעת העתון המזרח־גרמני שהה ברקוף 18 שניות מתחת למים מה גם שתנועות הרגליים תאמו יותר שחייני פרפר. הכתב מבקש מההתאחדות הבין־לאומית לשנות זאת. אולם מסתבר כי אין אפשרות לחולל מהפכה בתקנון בטרם יתכנס קונגרס ההתאחדות הבין־לאומית בשחייה, ב־1991.

פעמיים ב־8 שעות

דייויד ברקוף, המכונה „הצולל"ת", הצליח לשפר את שיאו העולמי של פוליאנסקי (55.0 שנ') ב־100 גב, פעמיים תוך שמונה שעות. במוקדמות, במבחני ארה"ב באוסטין, טכסאס, קיזז מהשיא הקודם 5 מאיות השנייה, ובגמר הוריד עוד ארבע מאיות והעמיד את השיא העולמי על 54.91 שנ'.

ברקוף דורג אשתקד במקום העשירי העולם, ובחודש מארס האחרון ניצח פעמיים את פוליאנסקי למרחק הקצר (100 מ'), בתחרות שהיתה בבון, גרמניה.

פוליאנסקי הוא אלילו של... ברקוף. „כשנפגשתי עמו אמרתי לו שהוא מהווה עבורי גיבור. לא חשבתי אז שאצליח כעבור כמה חודשים לשבור פעמיים את שיאו העולמי, שנקבע ב־16 ביולי במבחני ברית־המועצות".

„עדיין לא אמרתי את המילה האחרונה. אני חש מצויין והסגנון בו אני נוקט כשבזינוק אני עובר מרחק של 35־30 מ' מתחת לפני המים, מאפשר לי לצבור כוח בהמשך. הידיים נכנסות אז לפעולה בקצב אדיר. חושבני שאני צובר תנופה רבה אחרי הזינוק. ברגע שאני מסתובב, כתום 50 המטרים הראשונים, הידיים פועלות בעוצמה. אני מרבה להתאמן ולהתבסס" — דברי שיאן העולם החדש, שחשף קצת מסודותיו.

דייויד ברקוף, סטודנט לאנטרופולוגיה במכללת הארווארד הנודעת, עובר את אורכה של הבריכה הראשונה, בעיקר מתחת למים, ב־25.66 שנ', ואילו 50 המטרים השניים הם מהירים יותר כשהידיים יותר בפעולה. הזמן שקבע היה — 25.36 שנ'.

הישגו הקודם של ברקוף היה — 55.46 שנ'. מעניין לציין שלברקוף אין עבר בין־לאומי עשיר. הוא נחשב כיורשו הטבעי של גדול שחייני הגב בארה"ב, ריק קארי, שנטל בלוס־אנג'לס את התארים האולימפיים ב־100 ו־200 מ' גב.

קארי, שהחזיק בשיאי העולם למרחקים אלה, לא הצליח לשפר לפני ארבע שנים את שיאו העולמי מ־1983 שעמד על 55.19 שנ'.

במבחנים שהיו בחודש שעבר באוסטין נדחק קארי, בן ה־25, שנטל שלוש מדליות־זהב אולימפיות בלוס־אנג'לס, עד למקום ה־20 ב־200 מ', בקבעו זמן של 2:05.27 דק', בעוד ששיאו האמריקני, אותו הציב במבחני 1984, עדיין שריר וקיים — 1:58.86 דק'.

בעקבות כשלונו הצהיר קארי על פרישתו מהבריכה והלך בעקבות אלוף אולימפי אחר, ראודי גיינס, בן ה־29, שסיים שביעי ב־100 מ' חופשי, בזמן של 50.21 שנ'.

כך הולכת לה תהילת ספורטאים גדולים ואחרים, כמו דייויד ברקוף, צצים — ועולים.

טאמאש דארני: הסיכוי שתי מדליות־זהב בסיאול

הונגריה „שווה" הרבה מדליות בעיקר בסיוף, חתירה, היאבקות ושחייה

לראשונה: תשלום עבור נצחונות

שבח בן־גבריאל

ספורטאי הונגריה ייאבקו במשחקים האולימפיים בסיאול על מדליות ועל... כסף. זו הפעם הראשונה שספורטאי מדינה זו יקבלו רשמית תשלום עבור זכייתם.

כמה שווה מדלייה? מ־4500 עד 10,000 דולאר, בעוד שעבור מקום שישי... ביטוח חיים. כן יקבלו הזוכים במדליות, מכל הסוגים, 1000 דולאר כדי שיוכלו לקנות מוצרים מחוץ למדינה.

המשלחת ההונגרית כוללת 201 ספורטאים. עיקר כוחה בסיוף (19 נציגים), חתירה (21) והיאבקות (18).

סייפי הונגריה זכו לפחות במדליית־זהב אחת בכל המשחקים האולימפיים. במיוחד הצטיינו במקצוע החרב. היהודי פוקס היה הראשון שהעניק את התואר האולימפי להונגריה ב־1908 בלונדון וב־1912 בשטוקהולם, וסייע לחבריו לזכות גם בתחרות הקבוצתית באותם משחקים אולימפיים.

הונגריה נטלה תוארי יחידים גם במשחקי 1924, 1928, 1932, 1936, 1948, 1952, 1956, 1960 ו־1964, ובקבוצתי מ־1928 עד 1960.

שפע מדליות

נבחרת החרב של הונגריה כוללת את אלוף העולם, אימרה בויידושו, שנטל את התארים העולמיים בשנתיים האחרונות; את גיאורגי נבאלי, אלוף העולם ב־1985, ואת הוותיק בחבורה, אימרה גארובארי, בן ה־37, אלוף אירופה ב־1979, ובעל שלוש מדליות־זהב קבוצתיות באליפויות העולם.

גם נבחרת הנשים חזקה. היא נטלה את אליפות העולם ברומח קבוצתי ב־1987. כוכבות הנבחרת: סוזאנה יאנושי וגרטרוד שטפאנאק. יאנושי דורגה אשתקד ראשונה בעולם.

גם חותרי הדוגיות הם מהטובים בעולם, מזה 30 שנה. באליפות העולם במונטריאול, ב־1986, נטלו חותרי הונגריה שבע מדליות זהב, ארבע כסף וחמש ארד. 16 מ־21 הגברים כבר זכו ב־33 מדליות־זהב.

המאמן יאנוש פארטי סומך בעיקר על פרנץ סיפשי, אלוף העולם ב־1985 בקאייאק למרחק 1000 מטר. הוא נכלל גם ברביעייה למרחק זה.

גם לחותרות ההונגריות סיכויים לזכות במדליות למרחק 500 מטר לאחר שנטלו את התואר העולמי ב־1986 ברביעיות.

בין המתאבקים, אלופי העולם בסגנון יווני־רומי, ישנם טיבור קומארומי, אלוף העולם במשקל בינוני ב־1986 וב־1987; תאמאש גאשפאר, אלוף העולם במשקל כבד ב־1986 ויינו בודי, אלוף העולם במשקל קל ב־1986.

אם יצליחו הסייפים, החותרים והמתאבקים עשוייה הונגריה לזכות ב־15 מדליות זהב, 12 כסף ו־17 ארד.

ההתאחדות הבין־לאומית בהיאבקות בחרה בקומארומי כמתאבק המצטיין באליפות העולם ב־1987, בעוד שגאשפאר נעדר בגלל פציעה.

תקוות: דאראני

הונגריה אינה מקווה לגדולות מצד אתלטיה, שאיש מהם אינו נמנה על הצמרת בעוד שמ־13 שחייניה היא מצפה למדליות, במיוחד בגב ובמעורב.

תאמאש דאראני מחזיק בשיאי העולם ב־200 ו־400 מ' מעורב אישי, ומועמד למדליות־הזהב בסיאול. הוא יופיע גם בסגנון החזק שלו — 200 מ' גב.

דאראני הופיע לראשונה במשחי הגב באליפות אירופה ב־1985 בבולגריה, ותפס מקום רביעי, מאז זרמו מים רבים בדנובה וכיום מסוגל להיאבק על הבכורה.

המאמן תאמאש סצ"י, שאימן את אלוף אולימפיאדת מוסקבה ב־200 מ' גב, ולאדאר, וכן שישה אלופי עולם, מצביע על יוסף סאבו, אלוף העולם ב־200 מ' חזה, כמועמד נוסף למדליית־זהב בסיאול.

המדליות הראשונות בסיאול יוענקו לקלעים ולהונגריה יש שלושה מועמדים: זולטן פאפאניץ, אלוף העולם ברובה חופשי ב־1987 וב־1988; אווה פלוריאן, גם היא פעמיים אלופת העולם ברובה אויר ואטילה זאהוני, אלוף העולם בירי במטרה נעה.

ואזגה העניק מדליית־זהב אולימפית להונגריה ב־1980 במוסקבה ברובה קליבר זעיר, מצב שכיבה. במשחקים אולימפיים קודמים זכתה הונגריה בזהב באותו מקצוע ב־1964 ע"י האמרל; ב־1948 וב־1952 ע"י טאקאץ', באש מהירה באקדח, והאלאשי זכה ב־1924 בצלחות חרס.

הסיכוי ההונגרי הוא, איפוא, פתיחה עם מדלייה.

הפועל בית־זרע: עומדים מימין – יוסי אדלסון (מנהל), עמיר זקין, אשר בן־שמעון, אליעזר אלוני, דן קפצ'יק, רותם ארצי, משה צדוק. כורעים מימין: גיל נשר, טל ביגון, יובל נאור, יוסי נאור. יושבים מימין: דני, שרון טרבלסי, משה כהן (מאמן), אורי מלניאק.

עמק־הירדן שוב על המפה הלאומית בכדורעף

בית־זרע — חידוש מסורת

שמואל ברזיק

כדורעפני הפועל בית־זרע ירדו לפני עשר שנים מהליגה הלאומית לליגה הארצית, והותירו את עמק־הירדן ללא ייצוג לאומי בענף הכדורעף. בעבור שנתיים־שלוש ירדה רמת המשחק בקבוצה והיא פורקה. חסל סדר כדורעף.

בשנת 1983 הוחלט להקים את הקבוצה מחדש, ביוזמתו של הרכז יוסי ארלסון. למטרה זו רתם את איש גינוסר, איציק סלע, שיאמן את הקבוצה בליגה ב'. משחק של חובבים. בשנה השנייה בליגה ב' הצטרפו לקבוצה ישי כהן, שהיה הכח המוביל, חיים בורר ואהרון רוטשילד הוותיקים.

המוטיבציה גברה, ועם האוכל בא התיאבון. הוחלט להפוך את הענף מספורט חובבני לספורט ייצוגי. הקבוצה עלתה לליגה א', בהנהגתו של משה כהן, מאמן ושחקן נבחרת ישראל בעבר.

משה כהן החל לעבוד עם הקבוצה בצורה אינטנסיבית. הכל היטו שכם כדי להצליח. ואמנם, הקבוצה עלתה לארצית, ללא הפסד בליגה א'. הסתבר שיש לקבוצה פוטנציאל להמשיך ולעלות — מהארצית ללאומית.

אסא ויטיס, בן קיבוץ עין־המפרץ, מונה כמאמן הקבוצה, כשלצידו עוזר מעבר לקו משה כהן. תוך כדי עבודה מאומצת הצליחה הקבוצה להעפיל בעונה שעברה ללאומית ובמשחק־ההכתרה גברה הפועל בית־זרע/עמה"י על הפועל ב' קרית־אתא.

הכדורעפנים שנטלו חלק בעלייה הם: שרון טרבלסי (קפטן), שראה בירידת הקבוצה לארצית לפני עשר שנים וזכה לשוב עמה ללאומית, אסא ויטיס, אליעזר אלוני, גל בנטו, ארז אראלי, טל ביגון, אשר בן־שמעון, יובל נאור, אורי מליניאק ויגאל דהאן.

מחלקת הספורט במועצה האזורית עמק־הירדן תמכה וסייעה לעליית הקבוצה.

קבוצת הפועל בית־זרע דאגה לשוחח עם ראש המועצה האזורית, זאב (וולוולה) שור, והוגשה הצעת תקציב לקבוצת הייצוג של עמק־הירדן, כדי שתוכל לעמוד במאמץ הגדול של הליגה הלאומית.

לקבוצה צורפו שני כדורעפני מכבי חיפה, חיים בורק, בתפקיד ה„פליי־מייקר" ויוסי פרימן כמנחית. כמו־כן יצורפו לקבוצה שני שחקנים, בשנת־חופש: יגאל קליינר ואיתי ליסאי.

את הקבוצה יאמן שחקן הנבחרת לשעבר, יהודה חפץ משער־הגולן, לאחר שהמאמן שנקבע תחילה, יעקב נוימן, הפסיק את עבודתו בגלל קשיי־נסיעה מחיפה לעמק־הירדן.

גראף וסאבטיני עלו לחצי־הגמר בפלשינג־מדו

טניס

המדורגת ראשונה, שטפי גראף ממערב־גרמניה, והמדורגת חמישית, גבריאלה סאבטיני מארגנטינה, היו הראשונות שהעפילו לחצי־הגמר אליפות ארה"ב בטניס בפלשינג־מדו בניו־יורק.

גראף הכניעה את המדורגת 14, הבולגריה קטארינה מאלייבה — 3:6, 0:6, וסאבטיני נאלצה לעמול קשה כדי לנצח את המדורגת 16, הסובייטית לאריסה סאווצ'נקו — 6:4, 4:6, 1:6.

כריס אוורט, המדורגת שלישית, היתה לטניסאית השלישית שהעפילה לחצי־הגמר, בנצחה את הבולגריה מנואלה מאלייבה — 6:3, 4:6, 2:6. בחצי־הגמר תתמודד גראף עם אוורט, וסאבטיני עם המנצחת בין נאוורטילובה וגאריסון.

המיפגשים האחרים בין הנשים: מרטינה נאוורטילובה (2) – זינה גאריסון (ארה"ב); מנואלה מאלייבה – כריס אוורט (3).

במאבק הצעירים בשמינית־הגמר ניצח האמריקני אנדרה אגאסי, בן ה־18, תוך שעה ורבע, את בן־ארצו מייקל צ'נג, בן ה־16 בשלוש מערכות — 5:7, 3:6, 2:6, ויתמודד ברבע־הגמר עם בעל חמש זכיות באליפות זו, ג'ימי קונורס, בן ה־36.

איוואן לנדל, המדורג ראשון ושזכה שלוש פעמים רצופות בתואר, יפגוש את המדורג 52 בעולם, האמריקני דריק רוסטאניו.

אהרון קריקסטיין, המדורג 21 בעולם, יתמודד עם האוסטרלי דארן קאהיל, המדורג 35 בעולם, ואשר הדיח קודם־לכן את בוריס בקר.

מאטס וילאנדר משבדיה, המדורג שני, היה הראשון שעלה לחצי־הגמר, בנצחו את אמיליו סאנשז מספרד – 6:3, 6:7, 0:6, 4:6.

קריאה להצלת יהודי תימן מ"שמד, חטיפת נשים ואונס"

יו"ר הוועדה להצלת יהודי תימן: לאחר ש־2,000 פלשתינים גורשו מלבנון לצפון תימן, הפך מצב היהודים שם לבלתי נסבל, ודבר אינו נעשה למענם

עתים

יושב ראש הוועדה הציבורית להצלת יהודי תימן, דוד שוקר, אמר אתמול, כי מצב היהודים בצפון תימן מחמיר והולך ודבר לא נעשה להצלתם.

שוקר דיבר במסיבת עיתונאים בתל אביב, לקראת אירועי "התימנה", שיפתחו בחול המועד סוכות באמפיתיאטרון בראשון לציון, ויימשכו שלושה ימים. (29־27 בספטמבר).

שוקר אמר כי מטרת אירועי התימנה היא לעורר את המנהיגים בארץ ובעולם לגורלה המר של שארית הפליטה בתימן ולפעול מיד להצלתה ולהבאתה לישראל.

שוקר, לשעבר ראש המועצה המקומית בני־עייש, הציג מסמכים צילומים וקלטת, ובהם עדויות על שמד, חטיפת נשים ואונס. בקלטת נשמעה פנייה נרגשת של בני משפחה יהודית מצפון תימן המכנים את השלטונות התימנים "מלכות רשע". אב המשפחה פנה בבקשה לסיוע כספי ולתשמישי קדושה. האם השמיעה שיר נוגה ובו רמזים על רצונם להתאחד עם קרוביהם בישראל.

במכתבים שהגיעו מצפון תימן והכתובים בשפת כתבי הקודש, בחלקה מוצפנת, הם פונים לממשלת ישראל שתפעל אצל ממשלת "אדום". היו גם פניות לבני העדה בארץ שיפעלו אצל ממשלת ישראל.

במכתב אחר נאמר: "אנו לא שוכחים אתכם לא לילה ולא יום ואין לנו קורת רוח מהגויים, המכנים אותנו כלב ומקולל. התפללו לאלוהים שיעלה אותנו לארצנו". במכתב אחר נאמר "מכתב אליכם מארץ טמאה. אין לנו תקומה עם הגויים, אם יש לנו עוד זכות להיכנס לארץ ישראל, לפני ההשפלה".

לדברי שוקר, מאז שהוקם הוועד להצלת יהודי תימן לפני כשש שנים, לא נעשה דבר.

"מאז מלחמת שלום הגליל", אמר הדובר, "לאחר שגורשו 2,000 מחבלים פלשתינים, מלבנון לצפון תימן, הפך מצב היהודים שם לבלתי נסבל". הוועד פנה לראשי השלטון במדינה ולאחראים לגורל יהודי התפוצות, אך נענה בלך ושוב. "עכשיו, אין ברעתנו לשקוט, עד שאחרון היהודים יתאחד עם משפחתו בישראל", אמר.

לדעתו של שוקר, ניתן להפעיל לחצים על צפון תימן התלויה בארה"ב, בעיקר עכשיו, לאחר שנתגלה נפט בשטחה. בנוסף לכך, חברה צפון תימן באו"ם, ואפשר לפעול במסגרת הוועדה לזכויות האדם.

יו"ר הוועדה הציבורית ל"תימנה" יוסי שובלי, אמר כי האירועים ייערכו תחת הסיסמה "את אחי אני מבקש" ובקריאה "עורי צפון ובואי תימן". באירועים ייטלו חלק עשרות אמנים מבני העדה התימנית, ישוחזרו טקסים מהווי העדה ויוקרנו סרטים דוקומנטריים.

מפעל שמנים נחשף בקרית אתא

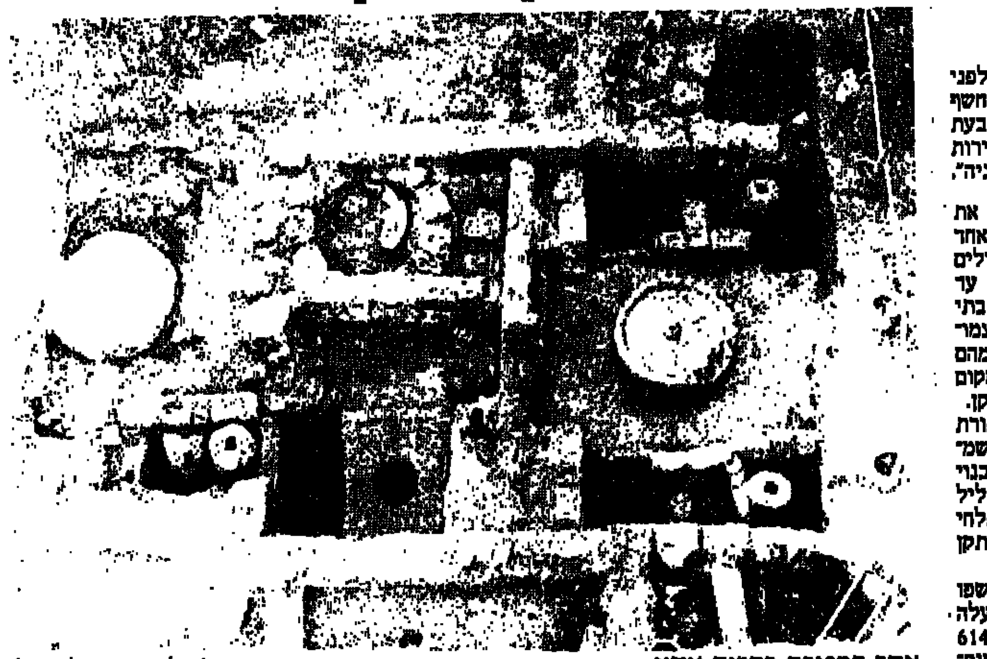

(צילום: ישראל סאן)

אתר החפירה בקרית אתא

קובי מנדל

מפעל לייצור שמן מלפני כאלף ושלוש מאות שנים, נחשף באחרונה בקרית אתא, בעת עבודות בנייה של בית דירות שמבצעת חברת הבנייה "רניה".

הארכיאולוגים שבדקו את האתר ציינו, כי הוא אחד ממפעלי ייצור השמן הגדולים והמשומרים ביותר שנחשפו עד כה בארץ. המדובר בארבעה בתי בד מהתקופה הביזנטית הצמודים זה לזה, כשבכל אחד מהם מתקן כבישה לזיתים ומקום אחסנה לשמן המופק מהמתקן.

הארכיאולוג ד"ר יוסף פורת אמר, כי המיוחד במפעל השמנים שנתגלה הוא היותו בנוי מסלעי אבן קשה שנחצבה בגליל העליון ולא סמוך לאתר. פלחי האבן הותאמו במדויק למתקן הכבישה.

על־פי הממצאים שנחשפו במקום, מפעל השמנים עלה באש בזמן הכיבוש הפרסי (614 לספירה) או בזמן הכיבוש המוסלמי בשנת 658 לספירה. האתר המשתרע על שטח של למעלה מדונם, נחשף עד כה רק בחלקו. סמוך לו נתגלה גם בור מים בעומק של יותר משמונה מטרים, ובו חרסים שונים. עוד נתגלו באתר שרידים של עמודים עם כותרות קורינתיות, וההשערה היא שמקורם בכנסיה סמוכה, שנהרסה, ובוני המפעל השתמשו באבניה לאחר הריסתה.

חברת "רניה", שאתר הבנייה בבעלותה, הודיעה כי תשקול באהדה את שימורו. ראש עיריית קרית אתא, יעקב בן דניאל, מסר כי העירייה מבקשת להפוך את המקום לאתר ארכיאולוגי פתוח למבקרים, אך עדיין לא נמצאו לכך תקציבים.

(צילום: ישראל סאן)

אושר תקציב הפיתוח לרשות הנמלים כולל תכנון מסילת הרכבת לאילת

נדחתה תביעת רשות הנמלים לייקר אגרות המעבר

כתבנו הכלכלי בירושלים

תקציב הפיתוח של רשות הנמלים אושר אתמול וכולל את תכנון מסילת הברזל לאילת. זהו השלב הראשון לקראת סלילתה של מסילת הברזל שמדברים עליה שנים רבות. בדיון על תקציב רשות הנמלים העלה שר האנרגיה, משה שחל, 30 הסתייגויות, אך בסופו של דבר צידד באישור התקציב, שכן רשות הנמלים עובדת למעשה בארבעת החודשים האחרונים ללא תקציב מאושר.

תביעת רשות שרות התעופה להעלות את אגרות המעבר בנמלים ב־20% נדחתה על־ידי הוועדה. הרשות ביקשה להעלות את האגרות עקב ירידה של 40% במספר הנוסעים בנמל התעופה בן־גוריון ובשל הקפאת שער החליפין של השקל.

בראש המתנגדים עמד שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, שטען כי יש לדחות את ההצעה הזאת מכל וכל, שכן לא יעלה על הדעת שרשות ממשלתית תפצה את עצמה על נזקי האינתיפאדה והקפאת שער החליפין ומיצוי דומה לא יינתן לכלל היצוא, התעשייה, החקלאות ושאר ענפי המשק.

לעמדה זו הצטרפו גם השרים משה שחל ויגאל הורוביץ, ויו"ר הוועדה, שר האוצר משה נסים, הציע לדחות את הדיון בסעיף זה.

הוועדה החליטה לעומת זאת לקבל את הצעת שר האוצר, ולפנות לשר התחבורה, חיים קורפו, כדי שידאג להעברת החלטה ברשות הנמלים לבטל כליל את דמי הרציף. דיון מסכם על ביטול דמי הרציף יתקיים בעוד שבועיים, הביטול נועד לעובר תעשיות מייצאות.

הוועדה אישרה תקציב מיוחד של 850 אלף שקלים להרחבתו של טרמינל הנוסעים בשדה עובדה שבדרום. עם זאת, תעוכב לפי שעה העברת התקציב עד להגשת המכרז להקמת שדה התעופה החדש עין עברונה, מצפון לאילת.

מרחב תכנון מקומי
השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הוגשה בקשה על שם גנאה ענת על מגרש ארעי 514 לפי ש/22, שבאישורה יש משום הקלה לעניין מרווח צדדי 2,70 מ' ותוספת 13.5 אחוזי בניה.
התנגדות מנומקת בכתב אפשר להגיש תוך 140 יום מפרסום הודעה זאת, לוועדה המקומית השומרון ת.ד. 58 זכרון יעקב — 30950.
שלום ברזילי,
יו"ר הועדה המקומית השומרון

חוק התכנון ובניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
המרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה המרכז מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר כ/3848". השטחים הכלולים בתכנית היקפם: ישוב: גבעת שמואל, רח' גוש עציון, גוש 6189 חלקות 1025־1026.
עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד הסכם ממגורים ג' לשטח מסחרי המיועד לבנית בית משרדים. ב. קביעת אופן הבינוי, קו בנין וגובה המבנים.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתונות. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלוויי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

עירית עפולה
הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית־לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי:
1. הקלה בקווי בנין צדדיים: 4.5 מ' במקום 5.0 מ' ו־4.55 מ' במקום 5.0 מ' הקלה באחוזי בניה 13.5%. מיקום המבנה: גוש 16707 חלקה 18, רח' הצפצפות עפולה.
את ההתנגדות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית משרד מהנדס העיריה, רח' יהושע בשעות קבלת קהל.
אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט כנדרון.
י. אבימור
יו"ר ועדת המשנה של הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6582 חלקה 183, רח' יגאל ידין מבוקש — הקלה 2% משטח המגורים דהיינו 62% במקום 60% המותרים לפי תכנית רע/1/232.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולסוביץ,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

מפ"ם מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־8.9.88—14.9

יום חמישי — 8.9

כנס ארצי של ועדי עובדים
בצוותא תל־אביב מ־17.00 עד 20.00
בהשתתפות: פיני גרוב, מישל אלמליח, יוסי סולומון ועוד

גוש חלב — 17.00 — מופרג' סלאלחה — ביקורי בית
דבוריה — 18.00 — אילן גילאון — כנס צעירים ערביים
רמלה — 19.30 — אורי פינקרפלד — חוג בית
נהריה — 19.30 — גיורא פורמן — מפגש שמיניסטים
עכברה — 19.30 — מופרג' סלאלחה — ביקורי בית
סניף כרמיאל — 20.00 — ד"ר איציקסון, אליהו להב, ישראל מאש — עתונן חי בספרדית
אכסאל — 20.00 — מיכאל רביד — חוג בית
רמלה — 20.00 — אמרי רון — חוג בית אצל חיים כמיל
ירושלים — 20.00 — דדה בן שטרית — חוג בית אצל בתיה בבלי
תל־אביב — 20.30 — באולם "בני־ברית" — ח"כ אמירה סרטני — פנל חברות כנסת: "נשים בפוליטיקה"
קיבוץ גבולות — 21.00 — ג'ומס — אסיפת חברים
קיבוץ יחיעם — 21.30 — אילן גילאון — אסיפת חברים

יום שישי — 9.9

נופש ועיון לגימלאים — בגבעת חביבה 9־13.9
בהשתתפות: מחמוד יונס, אברהם שומרוני, נטע מן

סניף נצרת — 9.30 — וולדי מורג — פגישת פעילים
אום אל גנם — 18.00 — אברהם אחיעזרא — חוג בית
דיר אל אסד — 19.00 — חוסיין פארס, מופרג' סלאלחה — חוג בית
טייבה העמק — 20.00 — אברהם אחיעזרא — חוג בית
קיבוץ בית־זרע — 21.00 — דני פלג — ערב עימות מפלגתי
קיבוץ ניר־יצחק — 21.00 — ג'ומס, השר יעקב צור, בני טמקין — עימות מפלגתי
תל־אביב — 21.00 — ח"כ יאיר צבן — חוג בית אצל משפחת צרבוניצר
"צוותא" רמת־גן־גבעתיים — 21.00 — ד"ר יהושע רש — ראש השנה לדור ההמשך

שבת — 10.9

הגליל המזרחי — 9.00 — מטה בחירות אזורי
נצרת והגליל המזרחי — 10.00 — חנן ארז, וולדי מורג — פגישת פעילים
חורפיש — 11.00 — ח"כ אלעזר גרנות, מופרג' סלאלחה, שרה דורון — ביקור לרגל חג הנביא סבלאן
פרוש רומאנה — 12.00 — חנן ארז — חוג בית אצל פואד
בית ג'אן — 14.00 — ח"כ אלעזר גרנות, מופרג' סלאלחה, שרה דורון — ביקור לרגל חג הנביא סבלאן
עילבון — 15.00 — חנן ארז — אסיפה אצל ראדי חאייק
בית ג'אן — 15.30 — ח"כ אלעזר גרנות — חוג בית אצל ג'אבר עזה
קיבוץ דליה — 16.00 — אילן גילאון — מפגש צעירים
קיבוץ העוגן — 16.00 — גיורא פורמן — מפגש צעירים
קיבוץ עין־דור — 17.00 — אלישע שפירא — הפנינג
מעיליא — 17.30 — ח"כ אלעזר גרנות — אסיפה
נצרת — 18.00 — חנן ארז — חוג בית אצל קאמל ביתן
נעורה — 18.00 — חיים שור — חוג בית
סכנין — 19.00 — ח"כ אלעזר גרנות — ביקור בית
סולם — 20.00 — חיים שור — חוג בית
צוותא ירושלים — 20.00 — מאיר פעיל, פיני גרוב, גאולה כהן — ערב ראיונות
תמרה, יזרעאל — 20.00 — צבי רובל — חוג בית

יום ראשון — 11.9

אכזיב — לפנה"צ — חיה קליין ונחמה מרעי — דיון ומפגש לאנשי כפר מכר
ביר אל מכסור — 17.00 — מופרג' סלאלחה, עבד חמזה — ביקורי בית

יום שני — 12.9

"אוהל שלום" מתקיים בימים שני־שלישי 12־13.9
על־יד הכפר דבוריה
ב־12.9 בהשתתפות: חנן ארז, ח"כ אמירה סרטני, חוסיין פארס
ב־13.9 בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות

יום שלישי — 13.9

אכסאל — 10.00 — ח"כ אלעזר גרנות — ביקור־בית
מוקייבלה — 14.00 — ח"כ אלעזר גרנות — ביקור־בית
סולם — 18.00 — ח"כ אלעזר גרנות — ביקור־בית
זלפה — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — ביקור־בית
ירושלים — 21.00 — חוסיין פארס — מפגש סטודנטים ערביים באוניברסיטה העברית בגבעת־רם
קיבוץ כרמים — 21.00 — ג'ומס — אסיפת חברים

יום רביעי — 14.9

יום עיון לצעירי חקבה"א, החולכים לקומונות עירוניות
בגבעת חביבה — בהשתתפות: יאיר צבן

נצרת וגליל מזרחי — 8.30 — אילן שדה — סיור
עין מאהיל — 16.00 — מונקז בסובי אבזאן — חוג בית
קיבוץ גן־שמואל — 17.00 — יודקס — מועדון ותיקים
חורפיש — 18.00 — יוריה לבן, מופרג' סלאלחה — חוגי בית
ערדה — 18.00 — ח"כ אלעזר גרנות — חוג בית
ביר אל מקסור — 18.00 — אורי פינקרפלד — חוגי בית
קרית־גת — 19.00 — ויקטור בליט — חוג בית אצל משפחת גודלמן
פיני גרוב ומושל אלמליח — חוג בית אצל משפחת נחמיה
אילן גילאון — חוג בית אצל משת טייג
שושנה רון — חוג בית אצל משפחת מרקוביץ
סניף נתניה — 19.00 — וולדי מורג — מטה בחירות
רמת־יצחק (ר"ג) — 19.30 — ג'ומס — אסיפה
צוותא ירושלים — 20.00 — ויקטור שם־טוב, וואליד צאדוק — "נוסחת שם־טוב־ידריב"
ערעורה — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — חוג בית
כפר קאסם — 20.00 — צבי רובל — חוג בית
קיבוץ גן־שמואל — 21.00 — מיכאל רועה — ערב צעירים

איגוד מקצועי

יום חמישי — 8.9

שפיים — 8.00 — ועידת ההסתדרות פועלי הבניין

מטה יום הבחירות

ביקורים של גיורא רפתין, הנרי אלקסלסי, גלעד תרוזי
ביום חמישי — 8.9
חדרה — 7.30
ביום רביעי — 14.9
סניף ת"א — 16.30
אשדוד — 20.30

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
ראשל"צ
הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזאת הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות. חלקה 3939 גוש 101 רחוב שמוטקין 22 ומותר לבנות עליה מגרש מבנה תעשיה.
בקשת בעלי החלקה: שימוש חריג לשנה אחת למסירת כלי רכב לאחר תאונה במגרש הנ"ל.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישור.
תאריך, 3.8.88 — מ. ניצן, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה — ראשל"צ

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה.
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965.
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה.
למתן אישור להקלה על חלקה מס' 170 בגוש 10009 ברח' שכונת ויצמן. דהיינו תוספת בניה של 1.3% להגדלת שטח הריצפה.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רח' הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
תיק: 3679 — אינג' י' כהנא, ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מבוא העמקים
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 47/88, הוגש ע"י ה"ה עיסא+טועמה+תאמר+חורי מישוב כפר כנא, גוש 17387 חלקה 39. מהות ההקלה: אי שמירת מרווחים מהגבולות.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קניג, יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
שרונים
רח' שטמפפר 5, נתניה
ת.ד. 2171
הודעה
נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה לוועדתנו בקשה להרשות: תוספת בניה בהקלה בקו בנין צד 2.80 מ' במקום 3.00 מ' גוש 8015 חלקה 243 — רח' האורן — אבן יהודה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לוועדה המקומית לפי הכתובת הנקובה לעיל, תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.
צבי חרות, יו"ר הוועדה

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 928
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 1010 בגוש 6043 ברח' החלוץ מס' 25 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 1.5% משטח המגרש 468.60/2 מ"ר בשתי הקומות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אשור למתן ההקלה המבוקשת.
הרצל ודינה חסון, החלוץ 25, חולון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6183 חלקה 238 רחוב הבשן מס' 5 דהיינו הקלה 6% משטח החלקה. בגוש 6183 חלקה 112 רח' סומבריתא מס' 12 דהיינו הקלה 6% משטח החלקה, 10% בקווי בנין במרווחים צדדים. בגוש 6183 חלקה 133 רח' התפוצות מס' 49, דהיינו הקלה 10% במרווחים צדדיים ואחורי, תוספת 6% משטח החלקה.
על המעוניין הרואה עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 רמת־גן, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: חב' י. פלג בע"מ, לאשר הקמת שני בנינים במגרש ברחוב אלכסנדר זייד מס' 51 חלקה 9 בגוש 11581 קרית חיים מזרחית. הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר למגורים.
2. קומה חלקית נוספת מעל למותר בשני הבנינים.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינובר, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
"מורדות הכרמל"
הודעה
לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על־ידי אגרנט ניסים ורינה בקשה להקלה בגוש 10544 חלקה 27 ברח' הרקפות 23 שכ' דניה עתלית. שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: גן 945, מהות ההקלה: לגליזציה לבית מגורים חדש בסטיה של 6% מעל אחוזים המותרים לפי ת.ב.ע. ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הוועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לוועדה במכתב מנומק תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
עובדיה שלמה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה ולהצמדת מבני עזר לדירה ברח' הגולן מס' 57 גוש 6638 חלקה 391.
תיק בנין 0914-057
בקשה מס' 881165
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב—יפו

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 8.9
שאלה שבתי: 20.30
דודתו של צ'ארלי: 20.30
המלבוש — הבימרתף 21.00
אנשים קשים — תיאטרון ב"ש

מה • מתי • היכן

טלוויזיה

08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 מושגי יסוד ביהדות: לקבוע קול שופר. 08.40 כלי כוונת מ'. 09.00 אנגלית ו'. 09.15 פרפר נחמד חוי תשרי. 10.30 גיאוגרפיה על אי פני הארץ: ליד הנחל. 11.00 אנגלית ה'. 11.20 ערבית גרובות קריים ואלו פאעה. 11.35 אנגלית ה'. 12.00 מדעי הטבע ועל יסודו בנה נתחיל. 12.20 אנגלית ב'. 13.00 היסטוריה הולדות ישראל: התדיון, תעלומה קבר הורדוס. 13.30 מוסיקה "כוליפדות". 14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 14.05 מושגי יסוד ביהדות לשמוע קול שופר. 14.30 קשר משפחתי: משפחת פורניבה (ק.ח.) ב־15.9.88. 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 15.55 מאתיים שניות לבית כפר לסיעור. 16.00 והו זה שידור ח'. 17.00 ערב חדש מנחה: דן מרגלית. 17.30 "רייך רץ" נושא התכנית: מחלות. 18.00 פומיקי הסערה הגדולה. 18.25 "הגיע זמן לשון" אבשלום קור מספר על "הבן יקיר לי אפרים". 18.30 תקציר החדשות (ערבית). 18.32 רוסיה של גורבצ'וב (חלק א') צוות טלוויזיה מערבי הצטרף למשורר הרוסי יבגני יבטושנקו למסע ברחבי בריה"מ בתקופת הגלאסנוסט. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.55 "הגיע זמן לשון" איחולים לשנה טובה באמצעות "אריק איינשטיין בחילו וחימו". 21.00 מבט לחדשות. 21.35 "בלוז לכחולי המדים" שם הפרק: "פולחן האביב" חלק א'. ארבעה מקרי מוות מסמים אירעו באזור בעת האחרונה, וסמל גולדבלום מגיע לידי התנגשות עם מסוממים אחרים, בקשר לאופן הטיפול בעניין הזה. 22.20 "המלים כדרכו" סרט תעודה על המשורר יאיר הורביץ במלאת 30 למותו של המשורר נערך סרט על חייו ושירתו. הסרט שודר בפעם הראשונה בשנת 1974. 23.05 "חזרה אל הקו" שם הפרק: "יש שאלות". מועמדת מפלגת הליכוד מגיעה אל ביתו של הגרי, לשכנע אותו ואת בנו כי יצביעו בעדה. מת"ז משתכנע, אך אז נודע לו כי גם אביו מועמד. 23.30 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.35 "הדולפין הלבן" פרק עשירי. 18.50 "עולם החי": "מלך הנחשים". 19.20 "ביקצב מזרחי". 19.40 "בקרוב בערוץ 2". 20.00 "רגש חזק": על כף המאזניים. 21.05 להיטים של סטינג, אריק קלפטון ו"המשימה". 21.30 "לסות מצחיק" פרק שני: "התפקיד האחרון".

רדיו

קול המוסיקה

(ת) תקליטור

06.02 צלילי בוקר. 07.07 בהאזנה נינוחה — מוצרט: מוסיקת־ליל זעירה; רייכה: חמישייה במי־במול מז'ור לכלי נשיפה הומל: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת; בטהובן: סמפוניה מס' 7. 09.00 קונצרט בוקר - מנדלסון: שמיניה לכלי־קשת; ברהמס: סונטה בפה מינור לשני פסנתרים; גריג: שתי מנגינות אלגיות; ורדי: רקויאם. 11.57 פינת השיר — משירי סרנת מתפרות היזע (מיידיש). 12.00 מן הסרטייה. 13.05 בהאזנה נינוחה — 1. אלבנוני: קונצ'רטו מס. 2 ברה מינור לתז. כלי־קשת וקונטינואו (ה. הוליגר/ להקת אי מוזיצ'י) 2. ל. קודלוקו: קונצ'רטו ברה מג'ור לפסנתר ותזמורת (פ. בלומנטל והתז. הקמרית החדשה של פראג. א.א. זהו) 3. רייניקה: סונטה ולצ'לו: 4. שוברט: רונדו בלה מג'ור לכנור וכלי קשת (ג. קרמר קשתני כתז. הסימפ. הלונדונית א. צ'קוביצ') 5. סמטנה: מחוי רביעיית כלי־קשת במי מינור בעבור תזמורת של ג'ימפל והתז. הסימפ. הלונדונית/ ג'ס־יימון. ותז 16.00 מפגשים — שיחות ראיונות, דיונים. 16.00 אתנחתא (בש"ח) — רביעיית החליל הישראלית: 1. לייקוב: 4 הרהורים: מוצרט: רביעייה בלה מג'ור, ק. 298; רוסל: שלישייה, אופוס 40 גלוק: מחול הרוחות הטובות: א. אמזלג: סויטה מרוקנית: פליירה רביעייה: בעול מג'ור, אופוס 20/1; הידין: סונטה כרד מג'ור ובורים ברמן: קשת של צלילים. 17.30 — המוסיקה הכלית של באך. 18.00 אנתולוגיה בצליל הקלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה. 23.00 דור הזהב — אמנים נודלים בהקלטות היסטוריות. בעזרם באיכם דינם נווה. טרטיני/קרייזלר: וריאציות על נושא של קורלי (עם גוסטב בק): יוסף טוק: אפסיונטאטה, בורלסקה (עם לאו נוהנ ברהמס: קונצ'רטו לכינור ברה מג'ור, אופ' 77 (עם תז. סימפ. בניצוח הנס שמיט).

רשת א'

07.30 ישן בעיניים, שירים ישנים. 08.05 חגיגה, עם בני הגרל. 09.05 טלוויזיה, שירות מידע למאזינים. 10.05 מניבי בוקר. 11.05 ירוק ירוק — שירים עבריים. 12.05 מעורב ישראלי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 בראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה. פתרונות לסכסוכים בינלאומיים. תאוריות וגישות ליישוב סכסוכים בינלאומיים. פרופ' יאיר עברון. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.05 צבעי הקשת. 18.00 מנחת ערב. 19.00 שידורים לעולים. 22.05 יש לי חלום — עודד ומנחה. יובב כ?: עם הפסיכולוגים עדית שריג ויוסי טריאסט.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סער לשלום, עם מיכאלי. 09.05 ביקור בית, עם רבקה אליאור. 10.05 כל צבעי הקשת. 12.05 היום, חדשות ופזמונים. 13.05 בחצי היום, עם אהוד מנור. 14.06 בת צחוק, הזוי. 15.05 תוצרת הארץ, שירים עבריים. 16.05 שעה קלה עם שלישיית הגשש החיוור.

גלי צה"ל

[illegible]

שידורי צה"ל 1

19.05 יעד משורה, מגאזין לענייני צבא ובטחון (ש"ח). 19.50 פינה חמה לילדים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 שירי משוררים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הרכס ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה.

שידורי צה"ל 2

19.05 הרדיו היסן עם רני קרפל. 20.05 צר"פ עם תמיר קמחי. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הספקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם רני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשע? 10.05 דברים טובים. 11.05 עושים רוח. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול. 14.06 לי ולך, שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש, ומחודש. 16.05 פופ 87. 18.06 קליבה, שבועון פופ. 20.05 קו ההתחלה, תקליטי שדרים. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.11, 9.30 אסתר: מפגש לוהט
5, 7.10, 9.45 אורלי: נס ברחוב 8
5, 7.30, 9.45 בן־יהודה: ספרי
5, 7.10, 9.45 בית ציוני אמריקה: לול
5.30, 7.30, 9.10, 11.10 גת: בוקר טוב ויאטנם
5, 7.30, 9.40 גורדון: כמעיין המתגבר
5, 7.30, 9.45 דקל: משררים ורשות
9.45, 7.10
תכלת: פרחים בעליית הגג 5, 7.30, 9.45
לב:
לב 1: הנסיכה הקסומה 7.15, 9.45
לב 2: אהבנו כל כך 5, 7.40, 9.55
לב 3: החבר של החברה שלי
לב 4: חופשה בכפר 5.10, 7.45, 10
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 4, 7.10, 9.50
7.10, 9.10

רמת־גן
אואזיס: פרנטיק 5, 7.30, 9.50
לילי: שכרון חושים 5, 7.30, 9.30
רבינא:
גן 1: פרחים בעליית הגג 7.25, 9.50
גן 2: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.50
גן 3: תרגילים ברגע 5, 7.25, 9.50
גן 4: משררים חרשות 7.30, 9.50

גבעתיים
הדר: ארי מרפי מגלה את אמריקה 5, 7.30, 9.30

באר־שבע
חן: מילגרו 5, 7.15, 9.10

ירושלים
אריאון: ארי מרפי מגלה את אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: חקירה בסייגון 7.15, 9.15
רון: מפגש לוהט 9.30
כפיר: פרחים בעליית הגג
אורגיל: נישואים פיקטיביים 4.30, 7.15, 9.10
מיטשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 7, 9.15
סמדר: הלילה מוסיקה 4, 9
הבירה: סגור לרגל שיפוצים 7, 9.15
עדן: מחיר הבגידה 4.30, 7.15, 9.15
תיאטרון ירושלים: עולם נפרד 8.30, 10.10

חיפה
אורה: החייל של אביה
רון: מפגש לוהט
רביטל 1: פרחים בעליית הגג
רביטל 2: בעקבות האוצר
עצמון 1: קרוקודיל דנדי 2
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום
עצמון 3: שם המשחק
שביט: אהבנו כל כך
ירון: ארי מרפי מגלה את אמריקה
רביאר:
רביאר 1: זוג מכבים
רביאר 2: נעורים בהפלה
רביאר 3: נשואים פיקטיביים
אורלי: החבר של החברה שלי
קרן אור: המיתוס
פאר: פרנטיק

נתניה
שרון: הקיסר האחרון
אבי־תר: ארי מרפי מגלה את אמריקה

חולון
סביון: ארי מרפי מגלה את אמריקה
מגדל: פרנטיק
אריגון: כמעיין המתגבר

בת־ים
עצמאות: ארי מרפי מגלה את אמריקה

הרצליה
היכל: מלחמת השחקים

פתח־תקוה
היכל 1: ארי מרפי מגלה את אמריקה
היכל 2: המשימה מיאמי
היכל 3: לילה נסתר

עפולה
מוס־תרון: חופשה בכפר

ראשון־לציון
רון 1: ארי מרפי מגלה את אמריקה
רון 2: מלחמת השחקים
רון 3: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום

שרותים • עזרה • התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב חולון

חולון
אהרון — הפינו 52, קופ"ח — עין יהב 2

ירושלים
קופ"ח — כרמאת רוממה, רח' המ"ג 24

נתניה
תרופה — הרצל 2

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

תל־אביב
בן יהודה — בן יהודה 142
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב בימים א', ג', ה' שבת כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים
בקור חולים - פנימית, א.א.ג.
שערי צדק - נשים, כירורגיה, אורטופדיה

מוקד קופ"ח כללית
המוקד "מסור" מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00-20.00. בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433300, 03-413500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—24.00. בלילות שבת ובערבי חג השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי חצות טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר קומה ג'. טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור הסמוך, טל' 052-24432, א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5461113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — טל' 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — טל' 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

סילוק מיטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, רמלה — 101, טל' 08-221022, טבעון — 101, טלפון 065-93334, נהריה — טל' 04-823333, באר־שבע — טל' 5511111, אשקלון — 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מציתי הצריף באור יהודה ביצעו את המעשה תמורת סמים שסיפקו שולחיהם

עתי"ם

מציתי צריף המגורים באור יהודה, בו ניספו 3 פועלים ערבים, ביצעו את המעשה תמורת סמים שקיבלו משולחיהם, הם השתמשו בסמים זמן קצר, בטרם העלו את הצריף באש — מסר אתמול ראש הצח"מ, מפקח דוד לוי, בעת הדיון בבקשת המשטרה להאריך את מעצרם של 4 מן החשודים במעורבות במעשה.

לבית משפט השלום בתל אביב הובא אתמול חשוד נוסף בפרשה, אפרים מוסא (23) מאור יהודה. החשוד הודה, כי הוא משתמש בסמים, ובתשובה לשאלת סניגורו, אישר מפקח דוד לוי, כי מעשה ההצתה נעשה תמורת סמים, בהם השתמשו שניים מבין החשודים, אפרים מוסא ואליאס בסון, זמן קצר לפני ההצתה. אליאס בסון נעצר לפני כשבועיים, והמשטרה ביקשה להאריך בשלישית את מעצרו.

החוקר אמר, כי החשודים נבדקו בגלאי שקר, אולם גופם רעד והבדיקה לא היתה יעילה.

השופט יצחק ברא"ז החליט כי בסון ייעצר ל־5 ימים נוספים, כיוון שהחשד נגדו התחזק במהלך הימים האחרונים. אפרים מוסא ייעצר ל־10 ימים. השופט הורה לספק למוסא תחליפי סם, לאחר שהלה הודה בפניו כי הוא משתמש בסמים מסוכנים וכאשר נמנע ממנו השימוש בסם, הוא אינו מסוגל לתפקד.

עם תום הדיון בבקשת מעצרם של מוסא ובסון, החל הדיון בבקשת המשטרה להאריך בפעם הרביעית את מעצרם של נאג'י אצלן (31) ואורי דאלי (29) החשודים במעורבות בהצתת הצריף. מפקח דוד לוי טען כי קיים קשר של שתיקה בפרשה זו, דבר המקשה על החקירה ומחייב את התארכותה. לדבריו, בחומר הסודי החדש שהוגש לשופט, כלולה התפתחות חדשה, המחייבת את המשך מעצר החשודים.

החוקר ציין, כי בידי המשטרה עדויות לפיהם צלן ודאלי שוחחו עם הקבלן שהעסיק את 3 הפועלים הערבים, והביעו בפניו את רצונם לקבל לידיהם את השמירה על אתר הבנייה. מפקח לוי גילה, כי מסדר הזיהוי שערכה המשטרה עם הקבלן — נכשל, כיוון שהוא חשש לזהות את החשודים.

פרקליטיהם של החשודים, עורכי הדין משה שרמן ומשה מרוז, הביעו את מחאתם על הסודיות הרבה שמטילה המשטרה על הפרשה וטענו, כי אין בידי המשטרה ראיות חדשות.

„המשטרה טיפסה על עץ גבוה מדי, אי זיהויים על ידי הקבלן צריכה להביא לשחרורם", טענו עורכי הדין.

השופט החליט להאריך את מעצרו של נאג'י אצלן ב־10 ימים נוספים, ואת מעצרו של אורי דאלי ב־5 ימים. „על חומרתו ושפלותו של מעשה רצח חפים מפשע על ידי הצתה, אין צורך להכביר מילים, נחה דעתי כי החשד הסביר והראיות שקיבלו חיזוק במהלך הימים האחרונים, מצדיקים את המשך המעצר", ציין השופט.

37 ימי מאסר וגירוש למתנדב בקיבוץ שאנס מפגרת

איילת מזור

שלושים ושבעה ימי מאסר וגירוש מהארץ — זה גזר דינו של סטניסלאוס ריימן, שהורשע באונס ותקיפה מינית של נערה בת 17, מפגרת בשיכלה. כתב האישום מפרט שבראשון לאוגוסט, ניכנסה הנערה לחדר האוכל של הקיבוץ והתיישבה על יד הנאשם.

במהלך הארוחה, ביצע בה הנאשם מעשה מגונה, לאחר מכן גרר אותה לחדרו, ושם אנס אותה.

הפרקליטות טענה שהנאשם שהיה מתנדב בקיבוץ, ניצל את העובדה שהנערה לוקה בשיכלה. בעקבות עיסקת טיעון עם הפרקליטות נידון הנאשם ל־37 ימי מאסר (אותם ריצה עד משפטו) וגירוש מהארץ. השופט אמר: „עיסקת הטיעון עשתה חסד גדול עם הנאשם".

הנאשם, ביקש להיות מגורש לפולין — ארץ מולדתו — אך בית המשפט לא מצא לנכון להתערב בסוגייה זו.

ביהמ"ש הכיר בצוואת „שכיב מרע" וציווה רכושה של ישישה לשכנה

עתי"ם

צוואת „שכיב מרע" של ישישה בת 90, אנלפבתית שציוותה בע"פ את רכושה לשכנה שסעד אותה בהתנדבות, הוכרה ע"י השופט המחוזי בת"א אורי גורן כצוואה לכל דבר. החלטת בית המשפט ניתנה חרף התנגדותה של נציגת היועץ המשפטי לממשלה.

המנוחה דבורה גודרון מחולון, שהיתה כבת 90 במותה, ציוותה כמה ימים לפני מותה את כל רכושה לשכנה, רפאל טובים. הישישה, שלא ידעה קרוא וכתוב בשפה העברית, קראה ערב מותה לשני שכנים אחרים שלה, אמנון צור וגבריאל כוחלני והודיעה להם שהיא מצווה את רכושה לרפאל טובים וזאת, משום שטיפל בה שנים רבות. שכניה לא ראו יותר את המנוחה, ומספר ימים לאחר מכן נתגלתה גופתה בביתה, במצב של רקבון.

רפאל טובים פנה לבית המשפט המחוזי והגיש באמצעות עורך דינו אליעזר פנייגיל את זכרון הדברים שרשמו שני העדים, שנקראו למיטתה של המנוחה לפני מותה. זכרון הדברים הופקד בידי רשם בית המשפט המחוזי בתל אביב.

עורך הדין פנייגיל עתר בשם שולחו לבית המשפט להכיר בזכרון הדברים כצוואה ולקיים צוואה זו. ב"כ היועץ המשפטי עורכת הדין לרונה דברה התנגדה לעתירה זו. השופט גורן הדגיש, כי פסק דינו נועד להכריע במחלוקת שבין שני הצדדים. לדעת השופט, על פי העדויות שהושמעו הוכרה, כי המבקש שהיה שכנה של המנוחה טיפל בה וסעד אותה משך זמן רב שלא על מנת לקבל פרס. „העדים שהעידו בקשר לזכרון הדברים, עשו עלי רושם אמין ונשאלת השאלה, אם בנסיבות המקרה ניתן לקיים את הצוואה".

השופט הזכיר כי בתי המשפט קבעו תנאים קפדניים ומגבלות חמורות, שעה שבאים לבקש קיום צוואה כזאת.

התחזקו העליות במניות

כתב „על המשמר"

בשוק המניות התחושיות התחזקה אתמול המגמה החיובית ועליות שערים עד 5% נרשמו במרבית ענפי המניות. מחזורי העסקות במניות גדלו לכ־8.8 מיליון ש"ח, מהן כ־5.6 מיליון ש"ח במניות הנסחרות בשיטת המשתנים.

במהלך המסחר עלו שעריהן של 202 מניות, לעומתן ירדו 41 מניות ו־163 מניות נוספות נסחרו ללא שינוי בשער.

גלגלי הבורסה

באפיקים הסולידיים היתה אתמול בדרך כלל מגמה חיובית של עליות שערים מתונות ברוב סוגי אגרות החוב. לעומתן נמשכו היצעים גדולים בהיקף של כ־5.9 מיליון ש"ח למניות הבנקים שבהסדר, אשר נקלטו ברובן על־ידי נציג בנק ישראל תוך ירידות שערים קלות של 0.1%. המחזור במניות ההסדר הסתכם בכ־6.9 מיליון ש"ח. בבורסה הסבירו את ההיצעים במניות ההסדר בכך שמנהלי תיקים גדולים וסוחרי בורסה גדולים מוכרים מניות בנקאיות ורוכשים מניות חופשיות.

לאחר זחילה איטית כלפי מעלה ביומיים האחרונים, התחזקה אתמול המגמה החיובית בבורסה ושערי מניות רבות עלו בכ־5% ויותר. להתחזקות העליות גרמו קניות מצד מנהלי תיקים ומקורבי השוק, המצפים להמשך התאוששות בשוק, וגם מצד קרנות הנאמנות שהופיעו עם ביקושים לשורה ארוכה של מניות.

הקניות של הקרנות תרמו לשיפור ניכר בשוק, וחיזקו את הערכותיהם של המקורבים ששוק המניות יתאושש בתקופה הקרובה.

עיקר הפעילות אתמול התרכזה במניות של החברות הגדולות הנסחרות במסגרת המסחר במשתנים. הפעילות הרבה ביותר במשתנים היתה במניות „כלל תעשיות" שעלו בסיכום המסחר ב־2.25 אחוזים תוך מחזור גדול של כ־716 אלף ש"ח. פעילות רבה היתה במניות חברת דלק שנסחרו במחזור של כ־482 אלף ש"ח תוך עליה של 4%. מחזורים של מאות אלפי ש"ח נרשמו גם במניות החברה לישראל, דיסקונט השקעות, אי.די.בי. ופי.בי. במספר מניות הנסחרות בשלב הרב־צדדי נרשמו עליות שערים חדות של 10% ויותר.

הגדילו לעשות האופציות על חברת ליפשיץ שעלו ב־94.6% וזאת לאחר שבשני ימי מסחר קודמים נרשם שערן קונים בלבד. עליות שערים של 10% נרשמו במניות פויכטוונגר, ליפשיץ 5 ארזים כבלים ורבות אחרות. לעומתן נרשמו ירידות חדות במניות זנלכל 2, ליגת אהליאב וגולדפרוסט ואילו האופציות של חברת מגור צנחו ב־45.5%.

הודעות הבורסה

● חברת „סהר החזקות" הפסידה במחצית השנה כ־596 אלף ש"ח לעומת רווח של כ־169 אלף ש"ח במחצית השנה קודמת.

● חברת „כלל ליסינג" הרוויחה במחצית השנה כ־877 אלף ש"ח לעומת רווח של כ־1.72 מיליון ש"ח אשתקד.

נהרג חייל צד"ל

יהודה צור

חייל המשתייך למיליציות הנוצריות של אנשי לחאד באזור ג'זין, נהרג אתמול בעלות רכבו על מוקש. המקרה אירע באזור ג'זין, שמחוץ לרצועת הביטחון.

טילי קטיושות

כמה טילי קטיושה נורו אתמול אל עבר מוצבים של צבא דרום לבנון בגיזרה המזרחית. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

ערב ראש השנה התשמ"ט

בשם אלפי החיילים שזכו להשכלה בסיסית ולהכשרה מקצועית בזכות קרן לב"י והפכו לחיילים טובים ולאזרחים מועילים לחברה.
בשם הפצועים והנפגעים בצה"ל שנהנו מהציוד הרפואי המתוחכם שנרכש בכספי קרן לב"י,
שלוחה לציבור תודה חמה וברכת שנה טובה

מנחם סבידור
יו"ר קרן לב"י

היום יותר מתמיד - תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל-אביב 64734

במלאת שנה למותו של חברנו
מיטק (משה) קנטור ז"ל
נעלה לקברו ביום ד' 14.9.88 בשעה 16.00
המשפחה
וקיבוץ כפר־מנחם

נעצרו יבואני סמים מקולומביה; נלכדו מבריחי הרואין מגבול הצפון

זהבה מוזס, יהודה צור

עשרות חשודים שנעצרו באחרונה, חלקם עד תום ההליכים נגדם, ייבאו וסחרו בסמים מקולומביה.

אתמול הוסר בבית משפט השלום ברחובות צו איסור פרסום על חקירת רשת שיבאה לפני כחודש את סם הקוקאין לראשל"צ. שלושה מראשי הרשת: ... ממרן, בן 26, תושב רמת אליהו ע"י בלשי ... לאחר מרדף יריות ברנית גן ומעצרו הוארך בביהמ"ש ב־15 ימים.

ממרן חשוד, כי עמד בראש רשת שיבאה בתקופה האחרונה 10 ק"ג קוקאין לארץ. אחד וחצי ק"ג מתוכם נתפסו בתוך ... קולומביאני שנשלחו באמצעות הדואר והוחלפו ... במהלך הפרשה נעצרו בני משפחתו בגליל אמו ... כנסיון להעלים ראיות וכסיוע לבניה. ממרן, הצליח ... מהמשטרה והיה בבחינת עבריין נמלט.

רשת שכללה משפחת עבריינים נוספת מראשל"צ נעצרה ... במהלך החודש האחרון ולחוקרים הוברר, כי שתי הרשתות ... לארץ במשותף במספר מקרים. גם כאן נעצר ראש הרשת ... בן 30, תושב ראשל"צ, ובני משפחתו שסייעו לו.

עוד עצורים בצפון

אתמול הותר לפירסום, דבר מעצרו של תושב עוספייה, אשר ... בניסיון הברחת סמים בגבול הצפון. בלשי משטרת מרחב הגליל ... את האיש סמוך לגבול הצפון כאשר ברשותו 285 גרם הרואין, שמחירם בשוק, למעלה משלוש מאות אלף דולאר.

עם אותה כמות אפשר להכין קרוב לשלושת אלפים מנות ... שכל אחת מהן עולה מאה דולאר. האיש, טען להגנתו ... ההירואין, עבור תושב חיפה בן 44, אשר נעצר גם הוא. ... נמסר, שתיק הפרשה יועבר היום לפרקליטות, כדי להכין ... נגד השניים. יש לציין שבחודשים האחרונים גבר קצב הברחת ... מלבנון לישראל, למרות תפיסתם של סוחרים רבים בתקופה האחרונה.

השוטרים המופתעים גילו שהפורץ הוא חברם לשעבר מהיחידה המרכזית

זהבה מוזס

משטרת מחוז ת"א עצרה אתמול חשוד בפריצה שניסה להימלט דרך מרזב, נפל ונפצע. לאנשי המשטרה המופתעים התברר, כי הפורץ הוא שוטר לשעבר מהיחידה המרכזית בת"א.

אתמול לפנות בוקר הבחינה ניידת סיור של המשטרה ב־2 החשודים שאחד מנסה להימלט בצעקו „משטרה", בעוד שהשני (השוטר לשעבר) נפל ממרזב שניתק ממקומו, מגובה של 3 קומות. הוא צנח על גג רכב חונה ונפצע קשה. הוא אושפז בביה"ח כשהוא סובל משברים בגופו וקיימת סכנה לחייו. על גג הבניין נמצאו תכשיטים ומסמכים שנלקחו מ־3 דירות.

החשוד הועמד בעבר לדין בגין סחר בסמים וזוכה לפני מספר חודשים בביהמ"ש. כן תלוי ועומד נגדו תיק נוסף בגין העברת אקדח שרות לידי עבריין.

נעצרה גרושתו של אחד משני הנוכלים בעקבות „בשידור חוקר"

קובי מנדל

אהובה דדיה (34) מבת־ים, גרושתו של מישל דדיה, אחד משני הנוכלים המבוקשים למשטרה זה כשנתיים, נעצרה בעקבות תוכנית הטלוויזיה „בשידור חוקר", ואתמול האריך בית משפט השלום בחיפה את מעצרה ב־5 ימים. נציג המשטרה רס"ב ניסן ציגלר טען בבית המשפט, כי החשודה מסרה בחקירתה בעקבות התוכנית „בשידור חוקר", כי מאז גרושיה מבעלה מישל, לא ראתה אותו אלא רק שוחחה איתו בטלפון, אולם בידי המשטרה חומר המצביע על כך שהיא ממשיכה להיות בקשר מתמיד עם העבריין הנמלט. נכה, הוסיף נציג המשטרה, היא נתנה מחסה לעבריין נמלט, ושיקרה למשטרה. לדבריו, יודעת אהובה דדיה היכן שני העבריינים מסתתרים. עורך דינה טען, כי כדי לגלות היכן בעלה לשעבר החליטו לעצור אותה ולהעבירה לחיפה. הוא הוסיף כי היא אינה יודעת היכן נמצא מישל דדיה, וכי עם מעצרה היא למעשה בת ערובה.

השופט רפאל חרסונסקי ציין בהחלטתו לעצור אותה לחמישה ימים, כי קיימת עדות המפריכה את טענתה שלא פגשה את בעלה לשעבר.

שני האחים יצחק ומישל דדיה מיבנה קבלו בשנתיים האחרונות עשרות אלפי שקלים לאחר שהונו 24 איש, 16 מהם באזור חיפה. הם נהגו להתחזות לנהג מונית ותייר המעוניין למכור פריטים שונים ובעיקר „שעונים" יקרי ערך, בעוד שהפריטים שמכרו היו חסרי ערך.

עם לאו מלמד והמשפחה
אתכם בצערכם העמוק על מות
האח
בניכר
בית מגידו

ועדת הפסיקה לסיכסוך חמת: בין יפוטרו ופיצויים לפי ותק

הן ועד העובדים והן ההנהלה אינם מרוצים מהפסיקה □ הנהלת „כור מתכת" תבעה לפטר 124 עובדים

אבשלום קוזה

ועדת פסיקה הסתדרותית בראשות סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת, פסקה, כי 113 מעובדי חמת יפוטרו וכי הפיצויים שיקבלו המפוטרים יהיו מדורגים על פי הוותק. הנהלת „כור מתכת" תבעה לפטר 124 עובדים.

בוועדת הפסיקה היו לצידו של גת נציג נוסף של האיגוד המקצועי הרצל אברמוב ונציג חברת העובדים עמוס ירקוני, המשמש כמנהל משאבי אנוש.

באשר לפיצויים קבעה ועדת גת, כי העובדים המפוטרים אשר עבדו בין שנה לחמש שנים יקבלו פיצויים רגילים. אלה אשר עבדו בין חמש לתשע שנים יקבלו 75 אחוזים מכל הסכומים אשר הצטברו עבורם בקרן הביטוח. בין עשר לחמש עשרה שנים 100 אחוזים מעל סכומי הקרן וכן הלאה. העובדים הוותיקים, בעלי ותק של למעלה משלושים שנות עבודה יקבלו כנוסף לאחוזים המדורגים גם מענקים מיוחדים.

רוב המפוטרים הועסקו באחד מתוך שלושת המפעלים במצר חמת־ „מבנים־תעשיה". יצויין, כי הן ועד העובדים והן ההנהלה אינם מרוצים מהחלטת הוועדה.

בזול, רק היום

שר החינוך יצחק נבון הכריז על מפעל תרבותי חדש למען תושבי השכונות שיזמו משרד החינוך ועיריית ירושלים. נבון אמר, כי בשל התייקרות מחירי הכרטיסים למופעים של אמנים ישראליים נוצר מצב שאזרחים רבים אינם מסוגלים לרכוש כרטיסים במחירים הקיימים. משרד החינוך והעיריה החליטו לקיים מעתה מופעים מסובסדים בבריכת השולטן ולמכור לאזרחים כרטיסים במחירים עממיים. הסידרה נפתחה אמש בהופעה של הזמר יהורם גאון. — 10,000 ירושלמים קפצו על המציאה. (צילום: הורציו גוטמן)

נדחתה בקשת המשטרה לאפשר נתיחת גופת ילדה שנפלה ממרפסת

בית משפט השלום בבאר שבע דחה אתמול את בקשת המשטרה לנתח את גופתה של הילדה דנה היידי, בת השש, שנפלה ממרפסת ביתה ונהרגה.

דנה, נפלה שלשום בערב, ממרפסת ביתה בקומה שנייה, הובלה לחדר מיון ואושפזה במחלקת טיפול נמרץ. אתמול בבוקר, נפטרה מפציעה.

המשטרה ביקשה צו לנתיחת הגופה, בטענה שנסיבות הנפילה לא ברורות. אביה של דנה, ראובן היידי, התנגד לנתיחת הגופה, וסיפר כי נפלה מן המרפסת רשת הזזה מכיוון כתתכופפה והמשפחה כולה עודנה נתראומה.

שופט השלום, צבי סגל, נענה לבקשת המשפחה והורה לקבור את הילדה.

נפצעו קשה בתאונת דרכים

עתי"ם

2 אנשים נפצעו באורח קשה ואדם נוסף נפצע באורח בינוני בתאונת דרכים שהיתה אתמול בצומת הרחובות בן צבי־חלפסון בתל אביב.

למקום הגיעו 2 ניידות לטיפול נמרץ מתל־אביב ומבת־ים וכן אמבולנס של מד"א מחולון. הצוותים טיפלו בפצועים והעבירו אותם לבית החולים איכילוב.

המשטר החוקרת נסיבות התאונה.

תעריפי השכר בתעשיות המתכת עודכנו ב־25%־20

אבשלום קוזה

תעריפי השכר הענפיים בתעשיות המתכת, החשמל והאלקטרוניקה עודכנו בשיעורים שבין עשרים לעשרים וחמישה אחוזים.

פרטים על סיום המו"מ בין נציגי העובדים לבין התאחדות התעשיינים נמסרו אתמול בוועידת הסתדרות המתכת, אשר ננעלה לאחר יומיים של דיונים.

הוועידה, אשר התקיימה בירושלים בחרה ביצחק גלעדי לתקופת מזכ"לות נוספת. 601 הצירים בחרו במרכז המונה 151 חברים. המרכז בחר מחדש את שלושת מזכירי החטיבות הארציות חיים כמיל (מפ"ם), חיה גרסטלר ושלום עזרא.

גלעדי מסר, כי הוא וחבריו למזכירות הגישו למעסיקים שורה של תביעות חדשות במסגרת המו"מ עם המעסיקים על חידוש הסכמי העבודה הענפיים. בין התביעות: הקמת קרן השתלמות אישית והעלאת שיעור תוספת הוותק לרמה של אחוז אחד לכל שנת ותק.

● בטקס חגיגי שהתקיים אתמול במשטרת מרחב הנגב בבאר־שבע, הועלו מפקד המרחב וסגנו בדרגה. מפקד המרחב, ניצב משנה חיים בן עיון, הועלה לדרגת תת ניצב וסגנו, סגן ניצב יוסף אבינ, הועלה לדרגת ניצב משנה.

„סנפרוסט" מושבת זה היום השישי; ההנהלה מאיימת לעכב משכורות

עזרא אבירן

במפעל סנפרוסט המייצר ירקות קפואים באיזור התעשייה של אשדוד, נמשכת ההשבתה זה היום השישי. העובדים סגרו את המפעל לאחר הודעות פיטורים ל־27 מתוך 200 עובדי המפעל.

המו"מ שהתחדש אתמול הופסק לפי טענת העובדים לאחר שהנהלת המפעל לא הסכימה להתפשר על דרישותיה. לעובדים נאמר, כי לא יקבלו את משכורת חודש אוגוסט ערב ראש השנה.

בידי ההנהלה צו מבית המשפט המחוזי האוסר על העובדים להפריע להוצאת סחורות עבור מפעלי מזון אחרים בארץ ובדעת ההנהלה לממש היום צווים אלה. נציג העובדים הודיעו כי יתנגדו להוצאת הסחורה ממחסני המפעל.

גם במפעל תומר לייצור רהיטים במושב תימורים ליד קרית מלאכי סערו אתמול הרוחות. 77 עובדי המפעל, תושבי העיירה קרית מלאכי, שקיבלו הודעות פיטורים באו למפעל הסגור עם בני משפחותיהם לאחר שהמו"מ שהוקפא ליומיים לא חודש.

מחר ב"על המשמר"
ובמוספו השבועי חותם

במוסף לשבת

• רשת הפטורים המזוייפים — מה שידוע עד כה — זהבה מוזס
• יום־הדין של מדיון המניות הבנקאיות: 31 באוקטובר — אודי נחשון
• שנת הלימודים. בגדה היא לא נפתחה — פנחס עוברי
• שיתוק ילדים. הסיוטים חוזרים — רוזית מורגנשטרן
• יש דיבור — עמוד לנוער
יוסף מונדי — רשימות מן החבית • עמירם כהן — על הפנים • דורית קדר — תערוכות • יעל ישראל — קולנוע

בחותם

• עם השופט אגרנט במלאת 40 שנה לבית־המשפט העליון — חוה איש הורביץ
• ימי מוסקבה — רשמי ביקור של צבר בבריה"מ — גבי זהר
• גם חצי תאווה היא משהו — פרופ' משה שוקד גילה את העולם שמעבר לקתדרה — אהוד דור
• שורש מחפש — הקשר המיוחד של חיה יוסף עם שמוליק קראוס
• בת שבע בת 25 — להקת בת־שבע ביום הולדתה — גיורא מנור
• טורים מאת: עודד ליפשיץ, אלי נצר, זאב צחור, קלינסקי, א. עלי, דונאלי, גבי בשן, יורם בר

בדפים לספרות

• ישראל שמיר — חנוך לוין: הנשים וההשפלה
• אברהם ידידיה — „הסכסוך" — שלוש מראות והמראה אחת
• א.ב. יפה — לזכרו של חיים תורן

המועצה המקומית
ריינה
מכרז מס' 02/88
הנחת והחלפת רשת צנורות בכפר
1. המועצה המקומית מבקשת הצעות מקבלנים רשומים להנחת רשת צנורות פלדה בקוטר 3150 מ' ובקטרים מ־8" עד "1.
2. על המשתתף במכרז לצרף להצעתו אשור המעיד שהוא קבלן רשום בפנקס הקבלנים לבצוע העבודה נושא המכרז.
3. סיור הקבלנים יתקיים ביום 14.9.88 שעה 11.00 מפגש הקבלנים יתקיים במועד הנ"ל בבנין המועצה וכן חלוקת המכרזים.
4. עבור כתב הכמויות והתוכניות ישלם כל משתתף •300 ש"ח שלא יוחזרו אם זכה הקבלן במכרז ואם לא זכה.
5. הקבלנים יגישו את הצעותיהם עד 24.9.88 שעה 13.00 בצהרים למזכיר המועצה במעטפה סגורה כרשום „מכרז החלפת רשת צנורות" בצרוף שטר ערבות בנקאית בשעור 5% מערך ההצעה ל־3 חודשים.
6. כל הצעה שלא צורפו לה האשורים האמורים או הערבות הבנקאית הנ"ל לא תובא לדיון.
7. אין המועצה חייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.
ראש המועצה
חסן מחמוד

משרד החינוך מתכוון להרע תנאי שכרם של מורים מהעיר העתיקה

יצחק שור

ועד הפעולה של מורים במזרח ירושלים נפגש אתמול עם יו"ר הסתדרות המורים בירושלים, דליה איציק, וביקש את הגנתה, כדי למנוע ממשרד החינוך והעיריה לממש את תוכניתם לשלם בתשמ"ט למורים זמניים במזרח ירושלים שכר לפי מספר השעות שילמדו בפועל, ולא שכר חודשי, כפי שמקובל מאז מלחמת יוני 1967. הנושא יידון בשבוע הבא בין מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שושני לבין מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר.

מורה זמני הוא מי שנמצא בתקופת נסיון בת שלוש שנים, משבסופה הוא מקבל קביעות או מפוטר. מדי שנה מתקבלים לעבודה במזרח העיר כמה עשרות מורים זמניים. בשל האינתיפאדה לא עבדו בתשמ"ח כל 800 המורים במזרח העיר, במשך חצי שנה, והמשיכו לקבל משכורות כרגיל. כאשר חזרו לעבודתם הם השלימו את המינימום ההכרחי, רובו בחופשת הקיץ וקיבלו תוספת של 20 אחוזים, משום שעבודה זו נחשבה להם כתוספת. המינימום ההכרחי נקבע על פי תקנות משרד החינוך הירדני, תלמיד שלא למד מינימום זה אינו רשאי לגשת לבחינות.

מנהל מחלקת החינוך העירונית, מיכאל גל, מסר, כי בתי הספר במזרח העיר ייפתחו בתחילת אוקטובר. אם יחולו הפסקות בלימודים יקבלו הזמניים שכר לפי שעות. אם לא: יחולו הפסקות יהיה שכרם לפי שעות זהה לשכר החודשי המקובל.

גורמים במשרד החינוך סבורים, שתשלום לזמניים לפי שעות יהווה עליהם לחץ, כדי שיסתייגו מן האינתפיאדה, וישפיעו על הורים שישלחו את ילדיהם לבית הספר ולא ייכנעו לאיומי „השאביבה", תנועת הנוער של אש"ף.

חודשו העיצומים בבל"ל; פסק־זמן בדיסקונט

אודי נחשון

חודשו העיצומים בבנק לאומי, עובדי החטיבה הבינלאומית בבנק השביתו אתמול את העבודה, ובימים הבאים צפויות השבתות במוקדים אחרים בבנק.

נגד הוועד הארצי של בנק לאומי הוצאו צווי מניעה האוסרים עליהם לשבות בגלל סכסוך על הסכמי שכר. לאור זאת, הוקמו בבנק מטות מיוחדים שמחליטים באופן עצמאי על צעדים ארגוניים. כדי למנוע הפרה של צו בית־הדין, ניתנה אתמול הוראת ההשבתה על־ידי אחד המטות ולא על־ידי הוועד הארצי.

עובדי בנק דיסקונט התחייבו אתמול שלא לנקוט עיצומים עד 18 בספטמבר יתקיימו שלוש ישיבות על הסכמי שכר חדשים בין ההנהלה לוועד, ובנוכחות נציגי ההסתדרות. הצדדים יחזרו לדווח במועד זה לבית הדין על תוצאות המגעים.

קצין חימוש ראשי חדש: אל"מ צבי אורן

אל"מ צבי אורן, יתמנה היום לקצין חימוש ראשי ויועלה לדרגת תת־אלוף.

אלוף צבי אורן בא במקומו של תא"ל משה קידר, המסיים את שרותו הפעיל בצה"ל. נולד ב־1947 ברומניה. עלה ארצה ב־1950. בעל תואר ראשון בהנדסת מכונות בטכניון בחיפה. סיים בהצטיינות את אוניברסיטת חיפה ובעל תואר שני מטעמה במדעי־המדינה.

ב־1965 התגייס לצה"ל ושירת תחילה בחיל־השריון, בו מילא תפקידי פיקוד עד למ"פ. במלחמת ששת־הימים לחם כמפקד מחלקת טנקים.

ב־1969 יצא ללימודי הנדסה בטכניון, ומשסיים אותם, ב־1973, חזר לשירות ושובץ, לפי בקשתו, בחיל־החימוש. בחיל זה מילא מיגוון תפקידים במערך הטכני ובמערך ההחזקה. כן היה אחראי לפרוייקטים רב־מימדיים בתחום האוטומטיבי. נטל חלק במלחמת יום־הכיפורים כמ"פ בחטיבת שריון.

באחרונה היה ראש מחלקת מערכות ממונעות במפקדת קצין חימוש ראשי ואחראי טכנית לציוד האוטומטיבי של חילות היבשה. בוגר קורס קצינ־שריון, המכללה הבין־זרועית לפיקוד ומטה (פו"ם) והמכללה לבטחון לאומי. נשוי ואב לשני בנים.